

DEVRİMCİ emek

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR HERŞEY EMEĞİN OLACAK!

AYLIK SOSYALİST DERGİ AĞUSTOS 1992 YIL: 2 SAYI: 13 FİYATI: 10 000 TL (KDV DAHİL)

FASİST DEVLET BARIKATLARI AŞILIYOR!

İK!
KAPİTALİSTLERE SERVET
RE SEFALET BİRİKTİRMEK
İSTEMİYORUZ

Sahibi :

Emek Yayıncılık Adına
Hüseyin DURMAZ

Genel Yayın Yönetmeni :

Mehmet R. GÜVENİLİR

Yazı İşleri Müdürü :

Hüseyin DURMAZ

Abone Koşulları :**Yurtiçi :**

6 Aylık 40.000 TL.

1 Yıllık 80.000 TL.

Yurtdışı :

6 Aylık 60 DM.

1 Yıllık 120 DM.

Hesap No :**Adres :**

İnebey Mah.
Küçüklanga Cad.
Hürgel Apt. No:19 Kat :4
AKSARAY/İSTANBUL

Telefon: 529 94 46

TEMSİLCİLİKLER :

Avrupa temsilciliği
Selahattin KARATAŞ

İsviçre temsilciliği
Haşim YORULMAZ

Almanya temsilciliği
Mehmet KÖMÜRCÜ

Baskı :

Aydınlar Matbaacılık
Tel: 552 86 14 (15-16)
Şirinevler/İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

Sunu	1
Türkiye'de Sınıf Mücadelesinin Gelişimi-1	2
Söyleşi	8
Yılgınlık Yok Direnmek Var	18
Gündem	23
Sınıf Mücadelesi	26
Kamu Çalışanları	34
Okurlardan	38
Haber-mektup	46
Anma	47

İçinden geçmekte olduğumuz şu yoğun günlerde sizlere yeniden merhaba demenin kıvancını yaşıyoruz.

Bir yanda işçi sınıfının giderek yaygınlaşan ve yükselen yoğun eylemliliği, kamu emekçilerinin grevli toplu sözleşmeli sendika için "grev hakkı grev yaparak elde edilir" anlayışıyla uyguladıkları fiili grevleri bunun karşısına çıkan tarihin o durdurulmaz akışını durdurmaya çalışan çürümüş, kokuşmuş tekelci kapitalizmin ve onların militarist güçlerinin barikatları. Giderek gelişen ve yükselen emekçi sınıfların mücadelesi, aylar önce işaret ettiğimiz gibi sokaklara taştı ve tekelci sermayenin militarist güçleri tarafından kurulan barikatları birer birer aşmaya başladı. Bu süreç, demokrasi mücadelesinde önemli bir dönemeç olduğu gibi, emekçi halklarımızın gerçek kurtuluşunu sağlayacak Demokratik Halk iktidarına giden yolda döşenmiş taşlardan birisidir.

Bu sayımızda dergimizin yazarlarından Uğur Gündüz'ün Türkiye sınıflar mücadelesinin gelişim süreci üzerine kapsamlı bir çalışmasını yayımlamaya başladık. Bu kapsamlı çalışmanın yayımlanmasına önümüzdeki sayılarda da devam edeceğiz.

Dergimizin bir önceki sayısında (sayı 12) Taylan Işık arkadaşımızın "1 Mayıs 1992 Gaziosmanpaşa mitingi ya da Reformist Katıllı Devlet Operasyonu" başlıklı yazısının sayfa 11, sütun 3'e raslayan bölümünde baskı hatası sonucu bir anlam kayması olmuştur. Yazarımız Taylan Işık'tan ve okuyucularımızdan özür dileyerek bu bölümü yeniden yayınlıyoruz.

«Bu gruplar arasında kimler yoktu ki? İbrahim Kaypakkaya'nın katlinden Doğu Perinçek'İ sorumlu tutan Yeni Demokrasi'den; onun ajan provakatorlüğünü bırakmayan Emek dergisine, 1 Mayıs öncesi mangalda küll bırakmayan Emek'in Bayrağından, bir zamanlar "Aydınlıkçıları", Kürdistan'a sokmayan değişik Kürt örgütlerine kadar...»

Dergimizin yine aynı sayısında Uğur Gündüz arkadaşımızın "İşsizler Ordusunun Bugünkü Durumu" başlıklı yazısının 2. sayfasında (sayfa 3, sütun 2) "Türkiye'deki Durum" alt başlıklı bölümünün 2. satırında yer alan "kapitalizmin anavatanlarından" sözcükleri "kapitalizmin avantalarından" olarak çıkmıştır. Düzeltir, okurlarımızdan ve yazarımızdan özür dileriz.

Dergimiz yayına hazırladığımız sırada İsviçre'den bir haber aldık. Tekelci sermayenin genel olarak sosyalist basına özel olarak da dergimize yönelik saldırı ve susturma çabaları alenen ortada. Kendisine devrimciyim diyen bazı çevreler İsviçre'de ve Avrupa'da dergimizin dağıtımını engelleyebilmek için dergimizin İsviçre temsilciliğini yapan arkadaşımızın evini basıp, kendisini tehdit etmişlerdir. Konuyla ilgili ayrıntılı açıklamayı kamuoyuna daha sonra duyuracağız.

Ne bu tür girişimler ne de her hangi bir baskı, dergimizin sesini kısma yetmeyecektir. Bunu dost-düşman herkese ilan ediyor, bu girişimi nefretle kınıyoruz.

Son günlerde kontrgerillanın ilerici basın mensuplarına yönelik saldırılarına bir yenisini daha eklendi. Özgür Gündem'in yazarlarından Hüseyin Deniz'in de katledildiğini üzüntüyle öğrendik. Faşizmin bu tür saldırılarla tekellerin kontrol edemediği, ilerici, yurtsever basının sesini kısma gücü yetmeyecektir. İlerici, yurtsever, sosyalist basına yönelik bu tür saldırıları nefretle kınıyoruz.

Dergimizin adresi ve telefonu değişti. Yeni adresimiz; İNEBEY MAH. KÜÇÜK LANGA CAD. HÜR-GEL APT. NO: 19, KAT:4 AKSARAY-İSTANBUL, yeni telefon numaramız ise; 529 94 46 olarak değişmiştir.

Tekelci sermayenin ve hükümetlerinin enflasyon + zam politikaları dergimizin maliyetini yükseltmiş bulunuyor. Buna bir de dağıtım için GAMEDA'ya ödediğimiz miktarın %100 artışı eklenince dergimizin fiyatını artırmak zorunda kaldık.

Yeni sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle...

TÜRKİYE'DE SINIF MÜCADELESİNİN GELİŞİMİ-1

Sınıf mücadelesi toplumsal gelişimin, dolayısıyla tarihin motorudur. Bu sınıfların kendileri tarihin her döneminin üretim biçimine denk düşerler. Tarihin her üretim biçiminin kendi sınıfları var olmuştur. Her dönemin mevcut üretim ilişkileri zeminleri üzerinde meydana gelen sınıflar mücadelesinin temposu ve yoğunluğu, doğrudan bu mücadelenin üzerinde hareket ettiği toplumsal ilişkilerin gelişmişliğine bağlıdır. Sınıf mücadelesinin kendisi, üzerinde hareket ettiği ekonomik ilişkilere sıkı sıkıya bağlıdır. Toplumun ekonomik ilişkileri ne kadar gelişmiş ve toplumsal çelişkiler ne kadar keskinleşmişse, sınıf mücadelesi de o oranda yoğun ve sert olur. Sınıf mücadelesi, yolu üzerindeki gerici toplumsal pislikleri, engelleri temizlediği oranda eksiksiz ve tam bir gelişim gösterir.

Türkiye'de halk kitleleri, gerici burjuva cumhuriyetinin oluşumu ve egemenliği sürecinin tümü boyunca, feodal üretim ilişkilerinin evrimci, sancılı ve geç çözülmesinin acısını fazlasıyla çekmiştir. Kapitalizmin devrimci değil de evrimci tarzda gelişimi, burjuvazinin feodallerle uzlaşma içinde oluşu, proletaryanın mücadelesinin yolu üzerinde temizlenmesi gereken epey pislik bırakmıştır. Türkiye'de ekonomik evrimin bu kendi seyirinden dolayı, sınıf mücadelesi eksiksiz ve tam bir gelişim gösterememiştir. Açıktır ki, kapitalist üretim ilişkileri süreç içinde egemen duruma gelmiştir. Kapitalist meta üretimi temelinde, sermayenin birikimi (işbirlikçi karakterde de olsa) yoğunlaşmış ve bu sermaye yoğunlaşması tekelcilik düzeyine varmıştır. Tüm bunlara rağmen, sınıf mücadelesi yukarıda belirttiğimiz nedenle tam bir gelişim gösteremedi. Ancak, sınıf mücadelesi on yıllar süren sancılı ve yavaş gelişimden sonra son otuz yılda, eskisine oranla hızlı bir tempoyla gelişim gösterdi. Bunun nedeni, hem iç dinamiğin etkisi ile ve hem de emperyalizmle işbirliği sonucu Türkiye'de sermaye birikiminin artması; sermayenin büyümesi ve merkezileşmesi oranında kapitalist ilişkileri geliştirmesidir. Son otuz yılda (yaklaşık) üretimin ve sermayenin yo-

ğunlaşması belirgin olarak ortaya çıkmış, sermayenin büyümesi ile birlikte halk kitlelerinin yoksulluğu ve sefaleti derinleşmiş, sınıf mücadelesi hızlanmıştır.

Türkiye'deki ekonomik ve toplumsal ilişkilerin kendi özelliklerinden dolayı, proletaryanın yolu üzerinde çözülmesi gereken bir yığın sorun duruyor. Kapitalist ekonomik ve toplumsal ilişkilerin kendisinden kaynaklanan "sorunlar" kapitalist ilişkiler içerisinde ve burjuva diktatörlüğü çerçevesinde çözümlenemez. Proletaryanın önderliğindeki kesintisiz bir devrimin ilk adımda çözmesi gereken toplumsal çelişkiler şunlardır: Ekonomik ve politik yaşama egemen olan tekellerle, bunlar tarafından ezilen ve sömürülen nüfusun en geniş halk kitleleri arasındaki çelişki (emek-sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkiden kaynaklanan); emperyalizmle halk kitleleri arasındaki çelişki; faşizmle, halk kitlelerinin demokrasi ve özgürlük yönelimi arasındaki çelişki ve ulusal sorunun çözümlenememesinden kaynaklanan çelişkiler. Proletarya, sosyalizm hedefine varmak için yolu üzerindeki bu engelleri ortadan kaldırmak zorundadır.

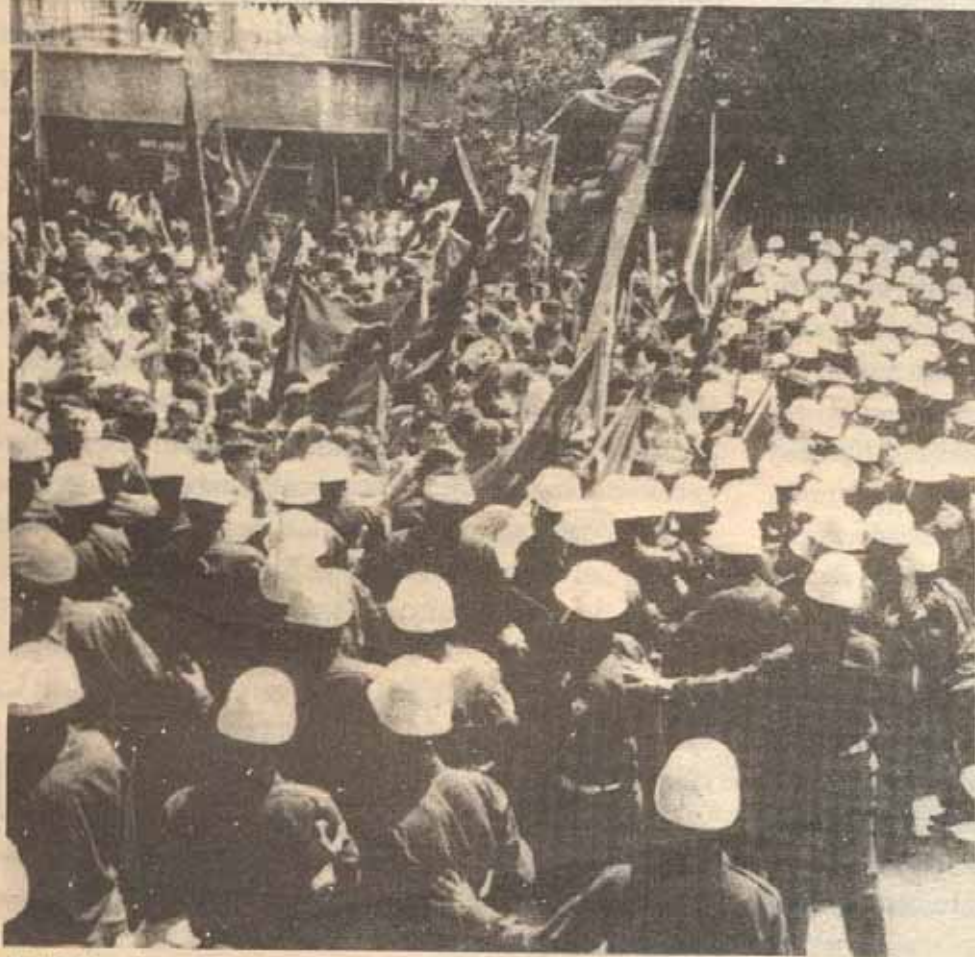
Türkiye'deki sınıf mücadelesi ve Kürdistan'daki ulusal-sınıfsal mücadele, belli bir düşüşten sonra, son yıllarda yeniden gelişerek büyük bir ivme kazandı. Devrimci durumun tüm göstergeleri karşı konulmaz biçimde ortaya çıktı. Devrimci kriz, tüm ulusların ve azınlıkların sınıflarını kapsayarak derinleşiyor. Kürdistan ve Türkiye'de başlamış olan iç savaş süreci yeni boyutlar kazanarak ilerliyor. Sınıf mücadelesinin bugünkü düzeyinin belli bir geçmiş gelişim süreci var. Bugün ortaya çıkan olaylar, sınıf mücadelesinin gelişimi üzerinde etki yapan etkenleri daha iyi anlamamızı gerektiriyor. Bunun için şimdiye kadar irdelenmeyen sorunlar üzerinde durmamız ve bir irdeleme yapmamız zorunlu olmuştur. Çünkü "yeni" bir durum doğmuştur. Hem bu "yeni" durumun özelliklerini daha iyi kavramak ve hem de bugünkü duruma yol açan süreçleri bilmemiz. üstlendiğimiz öncülük misyonunun gereğidir.

Şu bilinmelidir: Bu çok kısa yazı ancak bir "ön" irdeleme niteliğinde olabilir. Bundan sonra bu konular-daki irdeleme boyutlanarak devam ettirilmelidir. Sınıfların kendisine ve sınıflar mücadelesinin süreçleri-ne çok daha somut yaklaşılmalıdır.

GENÇLİĞİN ÜRETİM SÜRECİNİN DIŞINDA TUTULMASI

Sanayinin güzel ve devrimci yanı, toplumun geniş kesimini kendine çekerek, onları değişime uğratmasıdır. Bu açıdan sanayi her zaman toplumsal ilişkilerde devrimci bir rol oynamıştır. Kapitalizmin gelişimine bağlı olarak sanayileşmeyle birlikte, el zanaatçılığı ölür, ev ekonomisi çöker, Küçük üretici kendi bireysel mülkiyetinden uzaklaştırılır. Sanayi, nüfusun mülksüzleşen kesimini eritir. Nüfusun bir kısmını ise yedekte bekletir (sanayinin ihtiyat kuvvetleri). Sanayileşme ve makineleşmenin gelişimi ve yetkinleşmesi, üretim sürecinde "usta işçilerin" mesleki imtiyazına son verir. Çünkü, makineleşme ile iş süreci daha basitleşmiş ve işbölümü daha kolay hale gelmiştir.

Makineleşme ile birlikte işçinin üretim aletleri üzerindeki egemenliği sona erer. Bunun yerine, üretim aletlerinin işçi üzerindeki egemenliği başlar. Artık işçi bütünlüklü çalışan makineler sisteminin bir parçası durumuna gelmiştir. Kapitalizm koşullarında makineleşme süreci, aynı zamanda usta işçinin mesleki ustalığının sona ermesi ve giderek üretim sürecinin dışına atılması işsiz duruma düşürülmesidir. Böylece yetişkin ve usta işçinin yerini gençlerin çocukların alması başlar. Kapitalizmin gelişimine bağlı olarak kadın emeği de büyük bir önem kazanır. Belli bir gelişim döneminden sonra kapitalizm kesinlikle çocuk ve kadın emeğine ihtiyaç duymuştur. Kapitalizm büyük ölçüde kadın ve çocuk emeği ile beslenir. Burada işin iki boyutu var: Sanayileşme ve makineleşme toplumun büyük bir kesimini kendine çekerek toplumsal gelişimde önemli bir devrim yaparken; öte yandan üretim sürecine katılan çocuk ve kadın işçiler toplumsal değişimde asıl devindirici rolü oynarlar. Marx, çocukların üretim sürecinin dışında tutulmasını önerenlere bu durumun toplumsal evrimi geciktirici bir rol oynayacağını belirterek karşı çıkar.

15-16 Haziren, işçi sınıfının kendisi için sınıf olduğunu gösterdi

Kapitalizmin anavatanı olan batıda, ekonomik evrim bu şekilde olmuştur. Türkiye'de sonuç olarak kapitalizm egemen duruma gelmiş ve sanayileşme-makineleşme ile çocuk ve kadın işçiler üretim sürecine çekilmişlerdir. Ancak son duruma kadar olan süreçte işler batıdaki gibi olmamıştır. Aynı sonuca başka yollardan ve başka biçimlerden varılmıştır. Başta belirttiğimiz gibi, feodal üretim ilişkilerinin evrimci çözülüşü, kapitalizmin yavaş gelişimi, sanayileşmenin dışa bağımlı-çarpık-zayıf gelişimi, sanayileşmenin topraktan uzun süre ayrışamaması, sermaye birikiminin dışa bağımlı biçimde oluşumu mülksüzleşmenin çok yaygın ve yoğun olması sonucu halk kitlelerinin büyük bir kesiminin işsiz kalması vb. süreçlerin yaşanması Türkiye'deki ekonomik evrimin kendi özellikleridir. Tüm bu olgular, bizdeki gelişimin batıdan farklı olmasını getirmiş-

1 Mayıs'ta işçi sınıfı 1 Mayıs alanını zaptedip taleplerini haykırdı

tir.

Türkiye'de kapitalizmin gelişimi ile birlikte nüfusun büyük bir kesimi sürekli olarak proleter-yarı-proleter-işsiz durumuna getirilirken; el yeteneğine dayanan "usta işçilik" fabrikalarda uzun süre varlığını devam ettirmiştir. Zanaatkarlığın kapitalist işletmelerdeki etkinliği ancak bu yüzyılın ikinci yarısından sonra kırılabilmiştir. Türkiye'nin en eski sanayisi olmakla birlikte dokuma-tekstil sanayinde "dokuma ustaları" varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Tekstilde son yıllarda meydana gelen makineleşme -otomatikleşme ile birlikte el yeteneğine dayanan işçilik sona ermiş (tabii aynı zamanda üretimdeki el sanatı estetikliği de sona ermiştir), kapitalizmin gelişmesi, sermayenin birikmesi ve bunun sonucu yeni yeni makineleşme ve yeni makineleşmeye dayanan çocuk ve kadın emeğinin öne çıkması süreci çok yavaş ilerlemiştir. Kadın emeğinin en çok kullanıldığı ve bu yüzden en kârlı sektörlerden tekstil sektörü, uzun bir geçmişi olmasına rağmen uzun süre erkek ve yetişkin işçilikle sürdürülmüştür. Kadınların ve çocukların toplumsal üretim sürecine çekilmesi çok geç olabilmektedir. Üstelik büyük sanayi işletmelerinde çocukların çalışması mümkün değil; kadınlar ise, toplumsal gerici geleneklerin de etkisiyle toplumsal üretim sürecine sınırlı olarak çekilmişlerdir.

Makineleşmenin iş bölümünü ve üretim sürecini basitleştirmesi ile kadın ve çocukların toplumsal üretim faaliyetlerine katılmasının teknik koşulları artmakla birlikte, bu teknik koşullar toplumsal evrimi ancak hızlandırabilmiştir. Türkiye'de büyük sanayi işletmeleri yetişkin erkek-kadın işçileri barındırıyorlar. Çocuk-genç işçiler ise daha çok atölyelerde ve tarımda çalışıyor.

Atölyelerde çalışan genç- çocuk işçiler ise hem zorunlu askerlik "görevi"nden ötürü ve hem de bu alanın istikrarsız oluşu sonucu yarı-işsiz durumundadırlar. Atölyelerde ve tarımda (mevsimlik işçilik) çalışan çocuk-genç işçiler, sendikal ve politik olarak örgütsüz oldukları için sınıf mücadelesinde oynamaları gereken dinamik-ileri rolü oynayamıyorlar. Ayrıca, Türkiye'deki eğitim, üretimden kopuk yapıldığı için çocukların ve gençliğin büyük bir bölümü üretim sürecinin dışında tutuluyor. Gene bunun yanında işsizler ordusunun esas büyük bölümünü gençler oluşturuyor. Böylece toplumsal dönüşümde büyük bir rol oynayacak olan gençlik, üretim sürecinin dışında tutulduğu için oynaması gereken bu rolü oynayamıyor.

Özellikle son yirmi yıl içinde atölyecilikte büyük bir çoğalma oldu. Bunda kapitalist işletmelerin "fason üretim" yöntemleri önemli rol oynadı. Atölyeciliğin yaygınlaşmasıyla birlikte daha önce toplumsal

İşçi sınıfı 89 Baharında yeniden ayağa kalktı

üretimde bulunamayan milyonlarca çocuk-geç ve kadın, üretim alanına çekildi. Bu bile, üretim alanına çekilmesi gereken gençlerin çok az bir bölümünü oluşturuyor. Gene gençliğin esas büyük bölümü işsizdir, üretimin dışındadır.

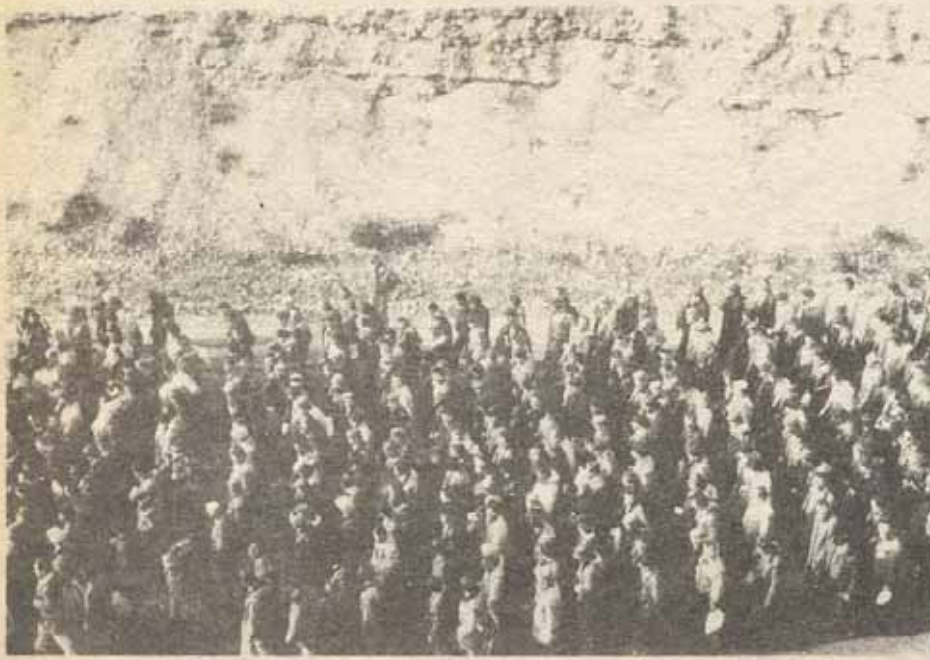
Çocukların-geçlerin toplumsal üretim sürecine alınmamasının, toplumsal dönüşümün yavaş ilerlemesinde payı vardır. Türkiye'de sınıf mücadelesinin eksik gelişiminde bunun büyük rolü var.

TC Devleti sınırları içinde yaşayan yaklaşık 60 milyonluk nüfusun, ancak 25 milyonu aktif üretimde bulunan insan olarak kabul ediliyor. Bunun da tümü büyük sanayi işletmelerinde ve büyük ölçekli tarım üretiminde çalışmıyor. Bu rakama ev işlerinde çalışan ve bireysel işlerde çalışan kadın ve genç dahil ediliyor. Geriye kalan yaklaşık 35 milyon insanın; ihtiyar, bebek, küçük çocuk ve çalışamaz durumda olanlarını çıkarsak bile, geriye milyonlarca üretim çağında olan, ancak üretim sürecinin dışında tutulan insan kalıyor. Bunların ise büyük çoğunluğunu gençler ve öğrenciler oluşturuyor. Türkiye'de 10 milyonun üzerinde öğrenci var ve bu büyük kitle, üretimden kopuk eğitim içinde çürütülüyor. Rakamlara da bakıldığında görülüyor ki, nüfusun en dinamik ve çoğunluğunu oluşturan çocuklar ve gençler, üretim sürecinin dışın-

dadır. işsizdir, yoksuldur ve baskı altındadır.

Büyük sanayi işletmelerinin yanında, devlet işletmeleri, daha çok yetişkin işçi çalıştırıyorlar. Devlet işletmelerinde çalışmak için askerlik "görevini yapmak zorunluluğu getirilmiştir. Bu da en az 22 yaşında olmak demektir. Devlet işletmeleri özellikle son yıllarda işçi alımını durdurmuştur. Buralarda çalışanların en azı on yıllıktır. Çoğu ise daha uzun süre çalışanlardır. Devlet işletmelerinde genç işçilerin çoğunlukta olmaması, çalışanların daha çok ileri yaşta olması, sınıf mücadelesinin gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir. İleri yaştaki işçilerin büyük bölümü "emekliliği" düşünür olmuştur. Bunun için sınıf mücadelesine, kendi ifadeleriyle "maceraya" atılmak istemiyorlar. Kamu sektörü işçilerinin ileri yaştaki işçilerden oluşması ve genç işçilerin buralarda yeterince istihdam edilmemesi, sınıf mücadelesinin bu alanda eksik gelişmesinde önemli etken olmuştur.

Kapitalizmin gelişmesi, sanayileşme-makineleşme, sermayenin birikmesi sonucu nüfusun büyük bölümü ve çocuk-geçlerin önemli bir bölümü, toplumsal üretim sürecine katılarak ücretli emekçiler durumuna geliyorlar. Bu süreç, gecikmeli de olsa Türkiye'de başlamıştır. Böylece, sınıf mücadelesinde büyük bir rol oynaması gereken gençlik ordusu; bu bü-

Zonguldak işçilerinin büyük yürüyüşü burjuvaziye korku saldı.

yük ordu harekete geçecektir. Bu hareket şimdiden başladı. Bundan sonra sınıf mücadelesi daha yoğun ve yaygın olacaktır.

Genç nüfusun sınıf mücadelesindeki dinamik ve devindirici rolü, kesinlikle göz önünde bulundurularak, gençliğin örgütlenmesine ve eyleme çekilmesine büyük önem verilmedir. Gençliğin örgütlenmesi, diğer işler arasında bir iş olarak görülmemeli, gençliğin örgütlenmesi ve devrime kazanılması temel örgütlenme görevlerinden biri olarak görülmelidir.

DEVLET İŞLETMELERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLERİN SINIF MÜCADELESİNE ÇEKİLEMESİ

Türkiye kapitalizminin aynı zamanda devlet kapitalizmi biçiminde gelişmesi ile birlikte, daha işin başında devlet, ekonominin üretim ve dolaşım alanında tekel kurdu. Devlet işletmeleri büyük işletmeler biçiminde oluşturuldu. Halen devlet işletmelerinin en büyük işletmeler olma özelliği devam ediyor. Devlet işletmeleri en büyük işletmeler olunca, çalışan işçi nüfusun da en büyük bölümü bundan ötürü devlet sektöründe istihdam oldu. Zaten ilk sanayileşme de devlet sektöründe olmuştur. Böylece burjuvazinin zor aygıtı olan devlet, aynı zamanda kendi başına büyük bir ekonomik güç oldu. Bu durum, burjuva sınıfın kitlelerin çalışan kesiminin büyük bir bölümünü

doğrudan devletin koyu diktası altına almasına yolaçtı. TC Devleti, hem ekonomik bir güç olarak ve hem de politik bir güç olarak toplumun emekçi kitleleri üzerinde dikta uygulamıştır.

Devletin bürokratik yapısından dolayı, bürokrasi halk kitleleri karşısında ve üstünde bir ayrıcalığa sahip oldu. Aynı biçimde, devlet işletmelerindeki işçilerde toplumdaki işsizlik karşısında kendilerini şanslı ve "imtiyazlı" saymışlardır. Bu durum uzun yıllar böyle sürüp gitti. Taa ki, burarlarda çalışan işçilerin ekonomik koşulları belirgin bir bozulma gösterece kadar bu durum böyle devam etti. Önceki sayımızda sorunun bu yönü üzerinde durmuştuk. Burada üzerin-

de durulması ve irdelenmesi gereken şey, devlet sektöründe çalışan işçilerin sınıf mücadelesinde geç yer almasıdır. Bu durum sınıf mücadelesinin eksiksiz ve tam bir gelişim gösterememesinde önemli bir etkenidir. Devlet işletmelerinde çalışan işçiler, yoğunluk bakımından her zaman diğer işçilere oranla, en büyük ve yoğun bölümü oluşturmuşlardır. Zaten sanayileşmenin geç-çarpık, bağımlı ve zayıf oluşması, Türkiye'de ücretli emekçileri nüfusun çoğunluğu durumuna getirememiştir. Bu proleterlerin de en yoğun ve büyük bölümü devlet işletmelerinde barındırılmıştır. Şimdi şu soruyu sormamız gerekiyor: Eğer bu alanda çalışan işçiler sınıf mücadelesine atılmazlarsa, bu ülkede sınıf mücadelesi tam bir gelişim gösterebilir mi? Kesinlikle gösteremez! Türkiye'de olanda budur. Burjuvazi, devlet eliyle, düzene karşı savaşması gereken proleter ordunun önemli bir bölümünü pasifize etmiş ve onları on yıllar boyu devletin diktası altında tutmuştur. Öyle ki, burjuva sınıf, burjuva sendikal anlayışa dayanan TÜRK-İŞ eliyle, bu işçilere komünizmi "telin" ettirebilmiştir. Devlet diktası altına alınan işçiler, karın tokluğu ve iş güvencesi uğruna, anti-komünist bir ideoloji ile yetiştirilmeye çalışılmıştır. Devlet sektöründe çalışan işçiler, aynı zamanda kapitalist düzen partilerinin destekçisi durumuna getirilmiştir. Bu alanlarda çalışanlar on yıllar boyu burjuva partilerin ve iktidarların destekçisi durumuna geldi. Devlet işletmesi işçileri uzun yıllar burjuvazi-

İzmir Belediye işçileri «Ölüm Yürüyüşü»nde

nin dümen suyunda sürüklenip durdular.

Sınıf mücadelesi daha çok kapitalist özel sektörde gelişti. Sınıf mücadelesi içerisinde anılan önemli işçi olaylarına baktığımızda bu durumu açık olarak görürüz. 1963'te Kavel işçilerinin eylemi yapılırken ve aynı yıllarda özel sektörde yüzlerce "şanlı eylem" yapılırken, devlet sektöründe çalışan işçiler karın tokluğu uğruna, burjuvazinin kulvarında komünizmi "tel'in" mitiglerine koşuyordu. 15-16 Haziran büyük işçi eylemi esas olarak özel sektörde çalışan işçiler tarafından yaratıldı. Gene 70'li yıllarda meydana gelen yoğun işçi eylemleri esas olarak özel sektör işçilerince gerçekleştirildi. Bu süreç içinde devlet işletmesi durumundaki işyerlerinde işçilerce hiç eylem yapılmadı değil. Zaman zaman eyleme katılmış ya da kendileri (67 Paşabahçe direnişi, 70'in sonunda TEKEL, TARIŞ direnişi vs.) eylem yapmışlardır. Ancak, bu eylemler devlet işletmelerinde çalışan işçilerin yoğunluğu ve büyüklüğüne göre çok cılız eylemlerdi. Sınıf mücadelesinin en yoğun olduğu 60-80 yılları arasında bile işçi sınıfının mücadelesi eksik ve zayıf gelişti. Çünkü bu dönemde devlet sektörü işçisinin büyük bölümü mücadeleyi seyrediyordu. Bu dönemde devlet işletmelerindeki işçilerin büyük bölümü kendi kurtuluş mücadelesine değil; işçi sınıfının kurtuluş mücadelesine karşı olan gerici eylemlere sokuluyordu. Bundan dolayı Türkiye'de sınıf mücadelesi çok

sancılı ve eksik gelişim gösterdi.

Sonra ne oldu? On yıllar boyu derin uykuya dalan büyük işçi kitleleri, uyanmaya ve harekete geçmeye başladı. Çünkü, kapitalizmin ekonomik krizinin ulaştığı boyutlar, onları da etkiledi. Ekonomik koşulları daha da bozulduğu gibi; devletin kendi işletmelerindeki işçileri çıkarmaya öncülük etmesi sonucu, kendilerini ya işsizler arasında ya da işsizliğe aday durumda buldular. Bu sefer özel sektör işçileri susarken, işçi eylemlerinde "şanlı eylemler" dizisi devlet işletmelerindeki işçilerce gerçekleştirmeye başladı. Son üç yıl içinde ne kadar etkin eylem varsa, bunların tümünü onlar gerçekleştirdi. Sınıf mücadelesi tarihine "bahar eylemleri" olarak ge-

çen önemli eylemler dizisi olsun; Türkiye'nin en kitleli eylem ve yürüyüşü olan Zonguldak maden işçilerinin yürüyüşü olsun; dev eylemler devlet işletmelerinde çalışan işçilerce gerçekleştirildi. İzmir belediye işçileri, Türkiye'nin en uzun süreli yürüyüşü olan İzmir-Ankara arası "ölüm yürüyüşü"nü gerçekleştirdiler. Diğer kamu işçilerinin bu dönem giriştikleri eylemler artık saymakla bitmiyor. Bu, yeni bir durumdur. Devlet sektörü işçilerinin artık sınıf mücadelesinde yerlerini almaları ile Türkiye'de sınıf mücadelesi eksiksiz ve tam bir gelişim yoluna girmiştir. Şimdi tüm sektörlerdeki proleterler, bir sınıf olarak davranma durumuna gelmiştir. Şimdi sınıfın kendi içsel birliği başka bir söylemle mücadele birliği pratikte oluşuyor. Şimdiye kadar işçi sınıfının burjuva sınıfa karşı mücadelesi, birbirinden kopuk, tekil işçi gruplarının giriştiği eylemlerin toplamı olarak ifade edilebiliyordu; şimdi ise proleter sınıfın, burjuva sınıfa karşı bütünlüklü ve aynı andaki organik eylemi gündemdedir. Bu süreç başlamış durumdadır. Bu "durum" sınıf mücadelesinin bundan sonraki seyrini ve temposunu kesinlikle etkileyecektir. Artık tekil işçi gruplarının değil, proleter sınıfın şanlı eylemlerine tank olacağız.

İŞÇİ SINIFI OLMADAN NEFES ALINAMAZ

Geçen sayımızda belediye işçilerinin giderek yükselen eylemleri ve toplu sözleşme görüşmeleri üzerine yaptığımız bir söyleşi yayınlamıştık. Bu sayımızda da farklı farklı işyerlerinde çalışan belediye işçileri ile grevden bir gün önce yaptığımız daha geniş bir söyleşiyi yayınlıyoruz.

Belediye-İş ile Belediye arasında toplu sözleşme görüşmeleri yarın grevle devam edecek. Ancak bu toplu sözleşme görüşmeleri ne zaman başladı? Gelişmeler, yani grev öncesi gelişmeler nelerdir? Bu konuda düşüncelerinizi alabilirmiyiz?

Doğancılar İ...: Belediye-İş ile belediye arasındaki toplu-İş sözleşme görüşmeleri 17 Şubat 1992 tarihinde başladı. Görüşmeler başladıktan sonra belli bir süre görüşmeler 1. tur, 2. tur olarak devam etti. 2. turda da zaten görüşmeler kesildi.

Toplu sözleşme taslağı genelde, bizim işyerlerindeki toplu sözleşme komiteleri tarafından hazırlandı. Bütün temsilciler arasında bu taslaklar müdürlükler çapında teke düşürüldü. Müdürlükler çapına düştükten sonra şubede, bütün şubeyi kapsayan belediye ve müdürlükler, şubelerde kendi aralarında teke düşürdü. Ve bu taslak doğrultusunda şubelerinde biraraya gelmesiyle (6 şubenin) tek taslak oluşumu haline getirildi. Tabi o aşamada şubeler arasında çelişkiler çıkmıştı. 2 No'lu şubenin komitelerine diğer şubelerin taslaklarında ters gelen yönler vardı. Diğer 5 şubenin dediği olacak mantığı daha başından tartışmalara yol açmıştı. Daha sonra düzenlenen toplantıda, bizim hazırlamış oldu-

ğumuz 2 no'lu şubenin taslağı gözönünde tutulmazsa toplantılara ve taslak hazırlama çalışmalarına katılmayacağımız söyledik. İki tarafında biraz daha yumuşuk davranmasıyla, taslak bizim önerilerimiz doğrultusunda kabul edildi. Ve o şekliyle belediyeye sunuldu. Belediyeye sunulduktan sonra gelişmeler ve görüşmeler devam etti. Bizim hazırladığımız taslakta aşırı birşey yok. Ama belediye bilinçli olarak kamuoyunu yanıltmaya çalışıyor.

Zaten, gerek belediye gerekse burjuva basın bir bütünlük içerisinde sınıf karşısında tavır alıyor. Yani onlar sermayenin çıkarlarını savunan bir konumdadılar ve o konumlarının gereği ola-

rak da bütünlüklü hareket ediyorlar. Bu anlamda belediyenin o konuda şöyle ya da böyle dedi-kodu çıkarmasına gerek yok. Bizzat basın kendisi de yapabilir bunu.

Biz şunu biliyorduk, temsilciler olarak toplantılarda defalarca dile getirdik. İşyerlerinde işçilerle biz satıldık. Biz toplu sözleşmenin kolay bitmeyeceğini biliyorduk. Biz temsilciler olarak, şubeler arası toplantılarda sözleşmeye ne şartlar altında olursa olsun tabandan gelen sesle gidilmesini istedik. Gerçi bunda bir geri adım vardı. 90 sözleşmesinde komiteden arkadaşlarımızı toplu sözleşme görüşmelerine sokmuştuk ama nedense 92 sözleşmesinde bunu başaramadık.

Peki 90 sözleşmesinden bu noktada bir geri adım olduğunu söylüyorsun da yalnız bu konuda mı? Bunun dışında toplu sözleşme taslağında gündeme getirilen taleplerde de 90 sözleşmesinden daha geri şeyler sözkonusu olmadı mı?

Bizim, şube olarak hazırladığımız taslakta 90 sözleşmesinden geri birşey yoktu. Ama çok da ileri birşey yoktu. Diğer şubeler arasında hazırladığımız taslağın kabul edilmeyeceğini biliyorduk. 2 no'lu şubemiz çok ileri değilse de öbür

şubelerden biraz daha ileride olduğu için o aşamada hedef alınıyordu. Taslak bu da gözönüne alınarak hazırlandı. 90 sözleşmesinden pek geri değildi ama işveren bu konuda taviz istedi. Mesela 66 madde: 90 sözleşmesinde, bir şöför kaza yaptığı zaman hatanın şöförde olmadığı tespit edilirse ve şöförde suç yoksa hasarın %100'ünü işveren öder diye geçti. Şimdi nedense 92 sözleşmesinde işveren bunu kabul etmiyor. %50'sini ben ödeyeyim, %50'sini şöför ödesin gibi tekliflerle geliyor. Toplu sözleşmedeki asıl tıkanma ücret konusunda değil 66. madde gibi maddelerden dolayı oldu. Genelde 66. madde, iş güvenliği ve yönetime katılma maddelerinden dolayı tıkanma oldu. Mesela yönetime katılma maddesi; Esenyurt belediyesince kabul edilmişti. İşçinin yönetime katılması ve belediye meclisinde söz hakkına sahip olması. Biz onu örnek göstermiştik ve taslağımızda bunu göstererek koymuştuk. Ama bu maddeler

de tıkanı. Ben parasal konuda tıkanıldığına inanmıyorum çünkü, taslakta çok da ileri bir iş güvenliği maddesi olmamasına rağmen işverenin burada katı tutumu devam etmiştir. Bu aşamadan sonra arabulucuya gitti, arabulucu da 15 günlük sürede görüşmeleri sonuçlandıramadı. 5 ay geçmesine rağmen sonuçta hiçbir şey yok. Aslında bu grev daha önce olmalıydı. Ama tabii sendika süreyi artırdı. 60 günlük yasal süreyi önce 90 güne, daha sonrada 150-160-170 güne uzatarak bugüne gelindi. Genelde işçilerde bu sözleşme üç aşağı-beş yukarı imzalanır anlayışı hakim olsada ben greve çıkacağımıza inanıyorum. Greve gidilmeli de... Özellikle İstanbul'da bu yapılmalı. Belediye işçisinin şimdiye kadar yaşamadığı bir olay. Böyle bir grevi hem belediye işçileri hem de İstanbul halkı görmeli. Belediye işçilerinin haklılığına tanık olmalıdır.

Çok önemli bir şey söyledin. Şimdiye kadar 5 aylık süre için-

de çoktan greve çıkmalıydınız. Sendika pasif davrandı. Acaba gerçekten bir sürüklenme mi yoksa doğrudan SHP yönetimiyle bir uzlaşma zemini mi aradı? Ya da şöyle diyelim. ANAP yönetimi olsaydı acaba sendikanın tavrı bu kadar uzlaşmacı olur muydu?

Tabii ki bizim sendika yöneticilerinin %100'ün tamamında aşağı-yukarı sosyal demokrat anlayışta. Çoğuda SHP'ye üyeler. Bunun için olayı sürümcemede bıraktılar. Ah-bap çavuş ilişkileriyle sözleşmeyi greve götürmeden anlaşma, uzlaşma çerçevesinde olayı bitireceklerine inanıyorlardı. Ama bu şunu da gösterdi ki işverende bunu biliyor. Sendikada bunu kabul etmek zorunda kaldı. Yani Fuat Alan'ın çok candan istediği bir greve gitmiyor İstanbul işçisi. Onlar ister istemez işçinin gücünü gördüler. İstanbul belediye işçisi gücünü gösterdi ve işveren de sendikaya biz buradayız diyor. Onun için 5 aylık süre tamamen sendikanın sorumluluğu. Bu oyalama taktiğiyle 5 ayı geçirmiştir sözleşme. Bu noktaya gelmesinde işveren olduğu kadar tamamen sendika da sorumludur.

SUSER'den M.: Herşeyden önce sözleşmenin başına dönmemiz gerekiyor. Biliyorsunuz bütün belediye çalışanlarının yani İSKİ'nin, SUSER'in, Belediye-İş'in ve diğer şebekelerin, belediyeye bağlı bütün kuruluşların sözleşmeleri hep ayrı ayrı idi. Kimisi 2 yıllık, kimisi 1 yıllık. Fakat sözleşmeye farklı farklı zamanlarda oturuluyordu. Bu sene dikkat edilirse, sendikanın isteği üzerine bütün sözleşmeler birleştirildi. Tek tip bir sözleşme yaratabilmek amaçlandı. Aslında bunun

hem olumlu hem de olumsuz yanları var. Ben bunlara deyinmeyeceğim ama sözleşmenin boyutuna değinmek istiyorum. Sözleşme boyunca sendikaları, sendika merkezlerini ve bulunmuş olduğumuz şubeleri zorlamamıza rağmen, eylemsellikten geçeceğine inandığımız sözleşmelere başlamadan önce, bir uyarı biçiminde eylemlerin devam etmesini istedik. Ve dedik ki; sözleşme döneminde bu eylemler devam ederse, işveren en azından bir olumluluk noktasında adım atmak zorunda kalacak. Niye? Çünkü; karşısındaki gücü görecekler. Fakat sözleşme başladıktan sonraki süre içerisinde, çıkmaz noktaya gelinceye kadar ne belediye işçisi, ne İSKİ işçisi ne de SUSER işçileri bir eylemsellikte bulunmadılar. Çünkü, sendika yönetiminin SHP'li olması onların SHP yönetiminin bir fayda beklemelerine yolaçtı. Yani bir umut bekliyorlardı. Eğer sözleşme imzalarsaydı bu SHP'yi İstanbul'da oy kaybına uğratmayacaktı. Ama şim-

di işçinin gücünü gördüler. Sendika yok artık; işçiler var. Son eylemlerde dikkat edilirse, "işçiler burada, sendika nerede" diye sloganlar atılıyor. Sendika yönetimi yok. Şu anda toplu sözleşmelerine sahip çıkanlar işçiler. Sendika yönetimi işçilerden korktuğu için sözleşmeyi imzalatmıyorlar. Ama her an bu yapılabilir, işçiler bugün bile yapılabilir. İşin ilginç bir yanı daha var. Sendika yönetimindeki insanlara bazı siyasi anlayışlar da sahip çıkıyorlar. Mesela Fuat Alan'a bir anlayış sahip çıkıyor; SHP'li değil, bizim insanımız deniyor. Bu anlayışlar işyerlerindeki işçileri de pasifize ettiler. Birçok eylemlerde karar alınmasına rağmen bu eylemler gerçekleşemedi. Bunda bu anlayışların büyük etkisi oldu. Sözleşme döneminde birçok toplantıya katılıyorduk. Hiç bir zaman geri bir talebimiz olmadı. Taleplerimiz hep ileri boyutlardaydı. ama sendika yöneticileri ve temsilcilerimiz eski maddeleri kabul eder noktaya geldiler. Fakat işveren kabul etme-

di, reddetti. Bütün maddeleri reddetti ve bizde ilginç bir durum oldu. En son kalan 2 maddemiz vardı. Son iki maddeye kadar İSKİ yönetim kurulu ve SUSER yönetim kurulu sözleşmelerdeki maddeleri imzalamıştı. Ama sadece yönetim kurulu; İş İstanbul belediyesi Anakent'e geldiğinde ikinci bir toplantıya direk olarak müdahale etti. Toplantıya Sözen'in yardımcısı olan biri gönderildi. Bütün kabul edilen maddeler geri çekildi, kabul etmiyoruz dediler. Altına SUSER Genel Müdürü, İSKİ Genel Müdürü imza atmalarına, kabul etmelerine rağmen, kendileri kabul etmediklerini beyan ettiler.

Eylemlere gelince, dikkat ederken İstanbul'daki belediye işçileri bu konuda duyarlı davrandılar. Genelinde eyleme katılmamasının en büyük etkeni ise sendikaydı. Çünkü sendika bizzat eylemlere sahip çıkmadı. Eylemlere devrimci, ilerici, demokrat işçiler sahip çıktılar.

Sözleşmenin şu andaki geldiği noktaya baktığımızda, bütün hepsinin askıya alınmış olduğunu görürüz. İlginc yanı sözleşmenin birde YHK'ne gittiği söyleniyor. Ama YHK'ne gitmemesi için ellerinden geleni yapacaklarını biliyoruz.

Burada sorunu biraz açmak gerekiyor. Sendika yöneticilerinin SHP'li olması nedeniyle işçilerin eylemsizliğe ve pasifizme itildiği söyleniyor. Türkiye'de ya da bizim gibi ülkelerde her partinin oy aldığı, temsil ettiği kitleler vardır. SHP bu yanıyla emekten yana olduğunu söyleyen bir parti ve milyonlarca işçi SHP'ye oy verdi. Artı yöneticilerde, belediye başkanlarında partili. Şimdi emekten yana olduğunu, işçilerin haklarını savunduğunu söyleyen bir

parti iktidara geliyor ve işçilerin haklarını daha rahat vermesi gerekirken vermiyor.

DOĞANCILAR M...: SHP'lide olsa şu var: Sözen işverendir. Benim patronumdur. Şimdi önemli olan Sözen hem SHP'li hemde işverendir. Ben SHP'li gözüyle bakmam ona. Neden bakmam benim sosyal demokrat gözüyle baktığım bir insan olsaydı, hakkımızı vermesi gerekirdi. İşverenin siyaseti falan olmaz.

SUSER M...: Mesela ben bir örnek vereyim, çok bariz bir örnek. Engin Ardiç'ın bize yönelik bir açıklamasına karşı, Belediye-İş'in önüne SUSER işçileri olarak eşlerimiz ve çocuklarımızla gidecektik ve basın açıklaması yapacaktık. Bu basın açıklamasına Belediye-İş'in bütün şubelerini çağırdık. Gelin bize destek verin dedik. Belediye-İş'ten bize gelen cevap neydi biliyor musunuz? Şu anda olmayacağını, böyle birşeye katılmayacaklarını çünkü; iktidarda kendi yandaşlarının olduğunu üzerine basa basa söyleyerek gelececeklerini söylediler. Sözleşmelerinin çıkmaza girmediğini, çıkmaza girmeden öncede böyle bir eylem yapılırsa sözleşmeye zarar vereceğini belirttiler. Ve aynı anlayışı SUSER'in iç yapısına da soktular. Ve SUSER'in tabanı bu eylemi kabul etmesine rağmen 15 gün sonra kendi aldığı eylem kararını kendi bozdu. Eylem kararı tekrar oya sunuldu ama işçiler tarafından bozuldu. İşçilerin bir çoğunda şu mantık var, Yönetim kurulu veya bizim işverenimiz SHP'li, ne kadar da olsa demokrattır. Hala bir umut içindeler. Ama sözleşmenin çıkmaza girmesiyle birlikte ve işçi-

lerin sokağa dökülmesiyle bu umutlarını artık gizlemeye başladılar. Önceden açık açık bunu gösteriyorlardı, şimdi gizliyorlar. Gizlemekte zorundalar zaten. Mesela Kağıthane'de işçiler işten atıldığında bütün SHP'liler oraya gidip kitleye işçilerin geri alınması doğrultusunda slogan atıyorlardı. Ama aynı şeyi bugün kendileri Kartal'da yaptılar. Daha öncede İzmir'de yine kendileri yapmıştı. Bizim sorunumuz SHP, DYP, ANAP vb. değil. Bizim sorunumuz işveren işçi sınıfı sorunudur. Biz işverene işveren diye bakıyoruz.

DOĞANCILAR F: Tabi öyle bakmamız gerekiyor. Ben şunu söylemek istiyorum. Avrupa'da gerçek hak mücadelesi başladığında sosyal demokratlar kimin yanında yer almıştır. Tabiki sermayenin yanında. Bu, bu kadar basit. Onun için ben, SHP'li değil kim olursa olsun işveren olarak benim hakkımı vermiyorsa, benim hakkımı gaspediyorsa ben ona sosyal demokrat

demem. Zaten SHP'yi ben sosyal demokrat olarak da görmüyorum. Hepimiz böyle bakmalıyız.

D. EMEK: Tartışma şimdi daha da netleşiyor.

DOĞANCILAR İ...: Nurettin Sözen'in kendi ağzından duydum. 90 sözleşmesinde çok ileri olmasada, işçi lehine bazı haklar sağlandı. Bu hakları sendika almadı. N. Sözen verdi. bu işçiler arasında da böyle söyleniyor. Tabi N. Sözen bunu verdiği gibi, işçiyi de kendi malı gibi gördü ve 29 Ekim seçimlerinde bunun tam tersini görünce, bunun faturasını işçiye kesti ve Belediye sarayının önünde sayın başkan sözleşmelerimiz için ne bekliyorsunuz, sözleşmenin durumunu öğrenmeye geldik diye sordüğümüzda, bize; ben size 90'da verdim, verdim de ne oldu? Verdiğimin karşılığını alamadım diye cevap verdi. Yani Sözen onu iş anlamında demedi bize. Onu, ben 90'da verdim, siz bana oy vermediniz diye söyledi. Bunlar, insanların düşüncesine

ipotek koymak istiyorlar. Ama düşündükleri gibi olmadı ilerde de olmayacak. Sosyal demokrat değil, kim gelirse gelsin işverendir. Hak mücadeleyle alınmalı. Emekle sermaye her zaman 'iki zıttır. Bu iki zıt her zaman birbirleriyle mücadele eder. Biz, işçi sınıfı galip gelecektir diyoruz.

SUSER M...: Sendika yönetimi-mizle işveren arasındaki bir toplantıda, işveren temsilcilerinden biri şöyle konuşuyordu: "Sayın sendikacı sözleşmeyi çıkmaza soktun. Bizim adam atmaya ve oya ihtiyacımız var, şimdi siz sözleşmeyi ne kadar çıkmaza sokarsınız bizim adam atmamız o kadar rahatlaşır." Tabii işten atılan işçilerin yerine alınan yeni insanları da oy potansiyeli olarak görüyorlar. Yani, sözleşmemiz eski maddeleriyle olduğu gibi önlerine konulmuş olsaydı bile, bunlar kabul etmeyeceklerdi. Çünkü sözleşmeyi çıkmaza sokmak en büyük istekleriydi, bunu gerçekleştirdiler, şimdi de bu oranda işçi çıkarmayı düşünüyorlar. Bunu gerçekleştirebilecekler mi? Bunu da belediye işçilerinin örgütlülüğü ve mücadelesi belirleyecektir.

DOĞANCILAR M...: Ben 1982'de işe girdim. 1983'den 1990'a kadar iki tane toplu sözleşme dönemi geçti. Bu toplu sözleşme dönemlerinde ne bir eylem, ne bir direniş hiç birşey olmadı. Yalnız şube başkanları düzeyinde açlık grevine gidildi, birde sakal bırakma eylemi. 1990'a gelindiğinde hem işçiler hem de halk ANAP'tan desteğini çekmiş, işçiye ANAP'ın darbesini yemiş, açlığa, sefalete mahkum olmuş ANAP'ı süpürmek için, onu başından de-

fetmek için kendine daha yakın diyerekten ŞHP'yi seçmiştir. Bugün başımızdaki işçiler yönetim olarak ŞHP'dir. Yalnız ben şunu gördüm. O zaman ki demokrat olan, duyarlı olan insanlar ANAP'ın burada yerel yönetimi kaybetmesi için ŞHP'ye destek verdi. Bunun sonucunda sıcak ilişkiler doğdu. Ben şu anda halen ŞHP üyesiyim. Yalnız o zaman şu vardı. İşçiler işyerlerinde komiteler kurdu, işyerlerinde öncü oldu ve bu öncülerde ŞHP ideolojisi doğrultusunda değil, gerçek proleter işçi sınıfının ideolojisi doğrultusunda çalıştı. O zaman bende dahil olmak üzere komite, toplu sözleşme taslağından tut, imzalanıncaya kadar gece işyerinde yattık. Evimize gitmedik, toplu sözleşmemize sahip çıktık ve toplu sözleşme gerek işçinin duyarlı bakışından, gerekse o zaman ki yerel yönetimin iyi niyetinden dolayı iyi bir ücret aldı. Ama bu ücreti almak kurtuluşumuz muydu? Hayır! Kurtuluş değildi elbette. Yalnız şu var. Burada yerel

yönetimin önemini söylemek istiyorum. Eğer bizler, işçiler, demokratlar, DKÖ'ler yerel yönetimlere el atmazsa, onlara katılmazsa, bu meydana başı boş bıraktığı zaman, her zaman bu krizlerle karşı karşıya kalacağız. Gelelim bu seneki toplu sözleşme dönemine. Gerçekten duyarsız kalındı. Toplu sözleşme imzalandı, imzalanacak hep bu düşünceyle beş aydır bugüne gelindi. bir Türk-İş'in sarı yapısı var. Ama şu yanı da var. Temsilciler, delegeler, şube başkanlığı seçiyor. Bizim şu andaki güvencemiz başta komite olmak üzere, temsilciler ve şube başkanları. Eğer biz şu andaki toplu sözleşmeyi satıyorlar dediğimiz zaman delege döneminde oy verdiğimiz insana güvensizlik etmiş oluruz. Sendikalara kötü denmesine ben katılmıyorum. Sendikalar hiçbir zaman kötü olamaz. Ama her sendikanın bir yapısı vardır. Onun yapısı tartışılır, konuşulur. Eğer gerçekten mücadele etmek gerekiyorsa, hangi kötü birim olursa olsun mücadele etmek onu

kendi denetimimize almak gerekiyor. İkinci olarak, komitelerin çok önemi vardır. Bu sene, pasif eylemlerle bugüne gelmişse burada bizimde önemli payımız var. Ayrıca, 1980 Anayasası o kadar kötü ki, tümüyle işçinin elini kolunu bağlamış. Sözleşme dönemi beş ay süregelmişse, grev hakkı yasal olarak 30 Temmuz'dadır. Genel merkezin uzlaşıcı bir mantığa sahip olduğunu söyleyebiliriz, ama bunu şube başkanlarına, kendimize diyebilir miyiz? Veya ekme parası için direnen işçiye. Elbette herkesin gönlünde bir an önce greve gitmek vardı, direniş vardı, eylem vardı, hak alma mücadelesi vardı. Ama ne yazık ki 1980 Anayasası neyi gerektiriyorsa o doğrultuda hareket ediliyor. Şube başkanları biraz ileri gittiği zaman Genel Merkez baskı yapıyor. Çıkartıyor iş kanunu, sen ileri gittin, seni görevden alırım tehdidinde bulunuyor. Bu sefer şube başkanı geliyor işçiye bakıyor. İşçinin çıkaracağı sese bakıyor. İşçi sınıfı denilen bir taban varsa, işçi sınıfının

mücadelesi denilen bir mücadele varsa o sınıfa konuşmak lazım.

DOĞANCILAR D...: Sosyal demokratlar işçilerin çoğunda, bunlar bizim hakkımızı verir imajını yarattılar. Bu imajı yarattılar ama hiç bir zaman hakkımızı vermediler. Bize sadece duygu sömürsü yaptılar. Oy makinesi haline getirdiler. Bizim oylarımızı almak için sendikal haklar, şu-bu haklar deyip çeşitli vaatlerde bulundular. İşçiler ne yapmalıdır? A partisine, B partisine güvenerek bir yere varamayız. Biz ancak işçi sınıfının birlik, beraberliğinde, bütünlüğünde birleşip mücadelemizi orada vermek zorundayız. SHP kalkar işçilere bir takım hakları verdim der ama sonra bir diğeri gelir bir darbe vurur. Bundan da en fazla işçi sınıfı zarar görür. Esas olan işçilerin sınıfsal mücadele vermesidir. Mücadele edilmeden hiçbir şeyin kazanılması mümkün değildir.

İETT M.A...: Özellikle Belediye-İş 2'nolu şubedeki arkadaşlar

kendi şubelerini giderekte sendika ve şu anda iktidarda olan ve yerel yönetimde olan belediyeleri ve işçilerle olan ilişkileri gündeme getirdiler. Ben Belediye-İş Taşıt şubesinde gelişen toplu sözleşme olayları ile ilgili bilgi vermek istiyorum.

Toplu sözleşme öncesinde taslaklar işyerlerinde mi yoksa şube yönetimleri tarafından mı yapılsın diye bir öneri ortaya atıldı. Bu öneriyi ortaya atanlarda şu anda sendika yönetiminde bulunan egemen sendikal düşünceyi savunan, sarı sendikal anlayıştı. Belediye-İş merkezinde tüm temsilcilerin katıldığı bir toplantıda oylamaya gidildi. Oylama sonucunda şube yönetiminin düşüncesi ağır bastı diye, taslaklar şube yönetimi ve birkaç temsilcinin katılımı ile işyerlerinden kopuk bir şekilde devam etti. Bunun üzerine biz muhalefet ve işyeri komiteleri olarak bu anlayışı protesto ettik ve toplantıyı terkettik. İşyerlerinde işçi arkadaşlarımızla alternatif taslak hazırladık. Bunu şubeye götürdüğümüzde, şube kabul etmediği için direk olarak genel merkeze yani bizzat Fuat Alan'ın kendisine verdik ve bunların mutlaka toplu sözleşme görüşmelerinde gözönüne alınması gerektiğini vurguladık. Fakat toplu sözleşme dönemi başladığında ne bizlerin taslağı ne de şube yönetimi tarafından hazırlanan taslak dikkate alındı. Geçmiş toplu sözleşmenin bir reçetesi şeklinde görüşmeler devam etti. Birkaç toplantı sonunda da tüm maddelerin iki tarafca da kabul edildiğini, yalnız ekonomik maddelerde takılındığını bu maddelerin de tamamen tartışmasız bırakıldığını söylediler. Bunun temel kıstası da Belediye-İş'in diğer şubelerinde verilecek paranın oranına göre İETT'de verilebileceğini belirterek bugüne

kadar getirdiler.

İETT taşıt şubesinde çokça geriyeye düşüş vardır. Özellikle bir maddeyi söyleyebilirim. Taşıt şubesinin, 9. maddesinin C fıkrası İstanbul'u üç bölgeye ayrılmış durumda Anadolu, Haliç, İstanbul yakası. Günlük veya bir aylığına işçiler sürgün mahiyetinde vardiya yapıyorlar. Ama bunu işçi yetersizliği var diye sürgün haline getiriyorlar. İşçiler giderken, her gidişte; saat, yol mesaisi, artı iki saatte kendi bölgesi dışında olduğu için toplam beş saat fazla ücret alıyordu. Bu seneki toplu sözleşme taslağımızda ve geçen protokol olarak hazırlanan taslakta durum bunun tamamen tersi. İşveren istediği zaman, bir yerde ihtiyaç gördüğü zaman oraya aynı branşı taşıyan işçiyi gönderebiliyor, fakat hiçbir yol mesaisi falanda vermiyor. Ve buna herhangi bir yasal başvuru hakkı da yok. Yine işyerimizle ilgili başka bir maddede disiplin kurullarıyla ilgili. Geçmiş dönemlerde bile bu savunuluyordu. 12 Eylül Anayasasının en fazla işlerlik kazandığı dönemde bile işyeri di-

siplin kurullarının başkanlarının dönerli olması için mücadele verilmişti. Belediye-İş'in diğer şubeleri de bunu elde etmişlerdi, ama Taşıt şubesinde herhangi bir adım atılmadı. Tüm zorlamalarımıza rağmen şu anda eskisi gibi geçti. Yani disiplin kurulunda işçi arkadaşların cezası, işverenlerin oyunun ikiye bir sistemiyle, devamlı işçilerin aleyhine kesiliyor. Yani başkanlık onlarda olduğu için oy çokluğuyla devamlı işverenler ceza kesiyor. Bunun dışında işçi sınıfının mücadele günü olan 1 Mayıs bile tamamen taslaktan çıkarıldı. Yerine o gün işe gelmeyen işçilerin yövmiyesi kesilir diye bir madde kondu. Bizim İETT Taşıt şubesinin toplu sözleşmesinin şu anda protokol altına alınan toplu sözleşme taslağı 90 senesinin de gerisinde seyretmektedir. İşçi sınıfının burada büyük rolü vardır. Kendi hakları için mücadele etmeyen bir işçi sınıfı her çeşit geri ve faşizan uygulamaya maruz kalır. Bu kabul lenilmeyecek bir şeydir. Yeteri kadar mücadele edilmediği belki bir nebze kabul edilebilir. Fakat dış bir mücadelenin giderek yükseldiğini bunun 90'a rağmen, 91'e rağmen, her sene belediyede ve diğer iş kollarında mücadelenin gerçekten nihai amacına yönelik bir şekilde yükseldiğini görüyoruz. Bu da işçi sınıfının birer üyeleri olarak bizleri gururlandırıyor.

Ayrıca kendine sosyalist diyen, öncü durumundaki insanların özellikle reformist mantıklarından, sendikacıların reformist uygulamaları sonucu işçilerin kafasına sürekli ekonomik maddeleri koydular. Siyasal veya diğer maddeleri pek gündeme almadılar. Bu anlayıştan dolayı toplu sözleşmelerde geriye düşüş olsa bile eylemlerde

ileriye giden bir mücadele seyrediyor. Bugüne kadar slogan olarak bile "Yaşasın işçilerin mücadele birliği" dediğimizde bir takım insanlar karşı çıkıyordu. Ama artık bu slogan bizim dışımızda çeşitli yerlerde işçilerin elinde döviz olarak dolaşıyor.

DOĞANCILAR F...: Biz şimdi grev aşamasına geldik. Ben şimdiye kadar tarihte bir işyerinde greve gidildiğinde bir kısım işçinin çalıştığını, bir kısmının çalışmadığını görmedim. Grev dendiğinde bütün işçilerin tümü buna uyar. Arkadaşlar buna değinmediler ama şimdi birşey var. Örneğin bizde 49 kişi var, işveren bunlardan 12'sini korusunu, kapısını, dairesini korumak için grev dışı kapsamına almış.

Yani memur statüsüne kaydoluyor ve grev dışı tutuluyor.

Evet. Biz grevdeyken diğer arkadaşlarımız gelecek, iş elbisesini giyinecek ve orda çalışacak. Aybaşı gelince maaşını alacak, sigorta primi ödenecek. Ama benim maaşım kesilecek, sigorta primimde ödenmeyecek. Şimdi diğer arkadaşlarımızda işçi, bu nasıl olacak? Ben bunu kabul etmiyorum. Ben grev gömleğiyle kapıda nöbet tutarken işçi dediğimiz arkadaşlar çalışmaz. Sendika da bunu, işveren işçiyi değil korunun can güvenliğiyle ilgileniyor, onun için o işçileri çalıştırabilir diye açıklıyor. Ben şimdiye kadar böyle birşey görmedim. İşçiye yakışmaz bu. Evet işçilerin eksikliği var. Türkiye'de olduğu gibi dünyada da var. Biz işçilerin eksikliği olmasa dünya zaten bu duruma gelmezdi. Polonya'da Walessa'yı oraya getirenler kimler oldu, işçiler oldu tabiki. İşçiler bilinçsiz bir şekil-

de Walessa'ya destek verdiler. Walessa kim? Amerika'nın uşağı. Şimdi de zaten sosyalizmi savunmuyor.

Walessa zaten baştan beri sosyalizmi savunmuyordu.

DOĞANCILAR F...: Ama işçilerin desteğinde geldi nitekim.

Çok önemli bir noktaya getirdin konuyu. Şimdi Walessa'dan örnek verdin. Amerikan ajanıdır, ama işçiler ona destek vererek onu Cumhurbaşkanlığına yükselttiler, dediniz. Şimdide zaten geriye dönüşün adımlarını atmaya başladı. İşçilerin-emekçilerin aleyhine bir politikayı hayata geçiriyor.

İşçiler, milyonlarca işçi, sosyal-demokrat ideoloji dediğimiz ideolojinin arkasına takılarak özünde bir burjuva partisi olan, yani sermaye egemenliğini temsil eden bir partiye, SHP'ye oy verdiler, destek verdiler. Şimdi işçilerin bu yanılması ortadan kaldırmak, hemde önlerini açmak, için bilinçlendirmek gerekiyor. Niçin milyonlarca işçi SHP'nin arkasından yürüyor? Bir, bilinç eksikliğinden. İki, burjuvazinin hem idelolojik hem de propaganda gücünün hakimiyetinden. Öyleyse işçilerin hem politik-ideolojik hem de örgütsel anlamda nerelerde yer almadan gerektiğini ortaya koymak gerekiyor.

Sosyal demokrasinin uluslararası planda, dünya siyasal literatüründeki yeri nedir? Sosyal demokrasi, emekle sermayenin arasında barışı, uzlaştırmayı sağlayan ve işçi-emekçi yığınlarının mücadelesini, düzeni ala-

şağı etmeye yöneldiği anda burjuvazinin bir emniyet subabı olduğu, onun taleplerini düzen sınırlarını aşmayacak şekilde, düzen içinde tutmaya çalışan bir akımdır. Öyleyse işçiler, sadece kendi mücadeleleriyle, sendikal mücadeleleriyle kurtuluşunu gerçekleştirebilir mi? Onun bir kurmay partisine ihtiyacı yok mu? İşçi sınıfının gerçekten siyasi iktidarını hedefleyen, onu sınıfsız-sömürsüz bir topluma ulaştıracak partiye ihtiyaçları yok mu? Peki işçiler kendi sınıf partilerinde neden örgütlenmiyorlar da gidiyorlar sermaye sınıfının çıkarlarını temsil eden burjuva partilerinde yer alıyorlar? Bunun iki nedeni var. Birincisi, henüz işçi sınıfının öncüsünü, onun kurmay partisini tanımıyorlar. Bir diğeri de, burjuva ideolojisinden ve örgütsel anlayışından bağımsız davranamıyorlar. Nerede örgütlenmesi gerektiğini bilemiyor. İşçi sınıfı sendikalar da mı bulacak yolunu, yoksa işçi sınıfının temel haklarını, siyasi özgürlüklerini, her türlü de-

mokratik taleplerini ona kazandıracak bir parti önderliğinde, onun yol göstericiliğinde mi? Bunu tartışmak istiyoruz.

DOĞANCILAR M...: Biraz önce arkadaş bir konuya değindi, ben ilk önce ona cevap verip sonra bu soruna geleceğim. Geçen sendikaların bir semineri vardı. Semineri Prof. Savaş Başkent verdi ve grevle ilgili düşüncelerini anlattı. Şu andaki mevcut anayasaya ters düşmeden greve gidilmesi gerektiği konusunu açıklarken birkaç örnek verdi. Geçmiş yıllarda Ankara'da kapıcılar greve gitmiş, ama grev yasaklanmış. Yasaklama nedeni de, kapıcılar kaloriferleri yakmadığı zaman insan sağlığı tehdit ediliyor diyerek grev kaldırılmış. İşte, tarım işçileri hasat zamanında tarım ürünleri biçilemeyecek hale geleceğinden onların grevi de iptal edilmiş. Örneğin mezarlıklar müdürlüğü işçilerinin grev hakkı yok vb. Şimdi grev yerinde kapıda bekliyorsun, dışardan adam içeriye gireceği zaman "giremezsin" diyemiyorsun, "niçin gidiyorsun", "ne iş yapacaksın" diyemiyorsun. Dediğin zaman bu, yasaya aykırı oluyor. Tabi bu yasanın 12 Eylül faşizminin getirdiği yasa olduğunu söylüyorum.

DOĞANCILAR F...: Ben bir şey söylemek istiyorum. Bu yasa ne zaman çıktı. Sanki Türk-İş bize çağrı yapmadı mı? Bu yasayı onaylayın diye çağrı yapılmadı mı? Sonradan bir de baktık ki o anayasanın içinde işçilerin bütün hakları silinmiş, geçilmiş. Bunu biz kendi elimizle yaptık.

DOĞANCILAR M...: Şimdi diğer konuya gelelim. İşçi sınıfı niçin kendi partisini seçmiyor. Bana gö-

re doğru bir tane vardır. Bugün Türkiye'de 36 tane doğru var demek mümkün değil. Doğru bir tane nedir ve biz o doğru etrafında bir araya gelip, omuz omuza mücadele edebilir miyiz? Bence doğru tek bir ve o doğrunun üzerinde sağlıklı, bilinçli ileriye doğru taleplerimizi, mücadele şekillerimizi ortaya koyup hareket etmemiz lazım. Halen aramızda ben-sen çatışması var. Bana göre bunları çok düşünmek lazım. Artık Türkiye'de bilinçli sağlıklı bir harekete ihtiyaç var. Ancak bu hareketin öncülüğünde başarıya ulaşılabilecektir.

SUSER M...: Türkiye işçi sınıfı kendi partisini yaratmakla sorumludur. Buna ihtiyacı vardır. Tabii bu, düzen partisi biçiminde ortaya çıkmış bir parti yada kitleleri kandırarak onların desteğini alan, sonra da onu arkadan hançerleyen bir parti değildir. İşçi sınıfı Leninist çizgide kendi partisini yaratmak zorundadır. Sendikal anlayışların veya işyerlerinin konumlarına ba-

kalım. İşyeri örgütlemeleri içinde kendine ilericiyim, demokratım diyen insanlar şu anda sorunları yalnızca sendikal temelde ele alıp işçilere gerçek hedefi olan iktidarı göstermiyorlar. Türk-İş'in zaten belli bir yapısı var. Sarı uzlaşmacı bir sendika. Bizim Türk-İş'ten hiçbir beklentimiz yok. Bizim asıl beklentimiz tabandır. Yani işçi sınıfının var olan kendi yapısı. Bizim üzerimize düşen görev, birilerinin gizlemeye çalıştığı görevleri alıp yani bayrağı elimize alıp, o bayrağı bizim taşımamız gerekiyor. Bu da parti anlayışı çerçevesinde olacaktır. Sorunlar, sadece sendikal temellere sıkıştırıldığı sürece hiçbir zaman başarıya ulaşılmıyor, ileriye gidilmiyor. Çünkü aynı şeyler tekrarlanıp, tekrarlanıp duruyor. Ve çığır açıcı, önünün açıldığı bir şey yaratamıyorsun, yaratamazsın. Sendikalar baktığımız bir çoğu sınıf ve kitle sendikacılığından bahsederler, ama sınıf ve kitle sendikacılığını hangi temelde ele aldıklarını ortaya koyamazlar. Bu-

gün Türkiye'de insanlar evlerde, sokaklarda faşist devlet tarafından katlediliyor. Ama işçilerden hiçbir ses yok. Niye? Çünkü soruna kendi sorunu gibi bakmıyor. Eğer katledilmelere karşı sessiz kalınıyorsa işçi sınıfı bunun sorumlusudur. Bana göre işçi sınıfı devlete, polise karşı tepkisini göstermedikçe bir adım atamayacaktır. Tabii bunun öncülüğünü kim yapacak, bizler devrimci önder işçiler yapacak. Burada nereden geçer, komiteleşmekten sağlıklı yapıların oluşturulmasından geçer. Komitelerin sağlıklı bir yapıya oturması, sağlıklı adımlar atması işçilerin de doğru bir temel üzerinde ilerlemesini sağlayacaktır.

Belediye-İş'teki tıkanma ve bugüne geliş nedenleri üzerinde durduk. Belediye-İş toplu sözleşme dönemi boyunca bir takım eylemler düzenledi. Bu eylemleri düzenlerken eylemlerin örgütlenmesi, eylem kararlarının alınmasında tabanın etkisi kendini açık biçimde hissettiriyordu. Ancak bu eylemlerde varılmak istenilen nokta neydi?

Sendikalar işçi sınıfının demokratik taleplerinden daha çok ekonomik taleplerini öne çıkaran sınıf örgütleridir. Sendikaların mücadeleleri genellikle bu çerçevede yürür. Ama işçi sınıfının ekonomik taleplerin ötesinde siyasi talepleri var. Yani, günlük yaşamının düzeltilmesi, kendi sınıfsal kurtuluşunun sağlanması doğrultusunda talepleri var. Bu noktada sendikaların yapabilecekleri çok fazla şey yok. Kaldık ki Türkiye'deki sarı sendikaların yapılabilecek şeylerin de önüne geçmesi söz konusu. Bu noktada yapılması gereken örgütlen-

meler nasıl olmalıdır? İşçi sınıfı sendikalarla sınıf mücadelesini yükseltemiyorsa ya da salt toplu sözleşme dönemlerinde sokaklara dökülüyorsa yani sınıf mücadelesini sürekli yükseltecek, sürekli kılacak örgütlenmeler nasıl yaratılacak?

DOĞANCILAR F...: Elbette ekonomik talepler, siyasi talepleri getirmelidir ve bunlar nasıl kalıcı olmalıdır. İki senede bir toplu sözleşme dönemi başladığında biz eylem yapıyor, yürüyüş yapıyoruz, hakkımızı aldıktan sonra da iki sene sessiz kalıyoruz, kazandıklarımızı da hayat pahalılığı alıp götürüyor. Biz şimdi iki sene yatıp iki sene sonramı konuşacağız. Bu olmaz. Bunun arkasından biz yapımızı yerine oturtmak için şunu yapmalıyız. Onun içinde biz komiteleşmeliyiz. Komiteleri kurduktan sonra mahalleden aileye kadar bu ilişkiyi genişletmek durumundayız. Tabii bunu işçi sınıfının öncüsü olan partinin denetiminde yapmalıyız. Ancak böyle hedefimize ulaşabiliriz.

İETT M.A...: Biraz önce konuşan bir arkadaşımızın birlik konusundaki yaklaşımına değinmek istiyorum. Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin gelişmesiyle birlikte, işçi sınıfıyla uzaktan yakından ilgisi olmayan bir takım reformist, revizyonist gruplar bile işçi sınıfının kurtuluşu bahanesiyle birtakım birlik zeminleri arıyorlar. Bu sorun ilerideki dönemlerde daha fazla gündeme gelecek. İşçi sınıfının mücadelesinin her yükseliş döneminde bu tür anlayışlarda nasıl olurda bu mücadeleyi kendi emellerimize alet ederiz diye harekete geçerler. Ben bu konuda bir örnek vermek

istiyorum. Bir bataklık mevcuttur. Biz devrimciler, komünistler olarak o bataklığı gösteriyoruz. Ve Türkiye işçi sınıfına ve emekçi halka o bataklığı göstererek, senin kanını emen budur deyuyoruz. Fakat o bataklığa gidene kadar, sineklerle birlikte gideriz. Ama bataklığa ulaştığımızda yanımızda kalan insanlarla ancak birlik yapacağız. Artı, biz öyle bir birlikten ne yanayız ne de öyle bir birlik istiyoruz. Biz mücadele içinde, sağa-sola sapmadan, marksist-leninist çizgiyi terketmeden mücadele eden insanlarla birlikten yanayız. Burdan yola çıkarak, esas olarak mücadeleye işçi sınıfının ekonomik baktığını, mantık bu olunca yeteri kadar ekonomik talepleride kapitalistlerden koparamadığımızı görüyoruz.

Tek çözümü işçilerin kendi sınıf partisinde örgütlenmesi olarak görüyorum. Bunun içinde işçi sınıfının içinde bulunan komünist işçi önderlerinin her koşul altında susmadan, yılmadan sosyalist bilinci işçi sınıfına, emekçi halka götür-

mesi gerekiyor. Doğrunun tek olduğuna bende katılıyorum. Bunun için devamlı araştırmacı ve gözlemci olmak zorundayız. Bir mitingde, bir yürüyüşte bile bu gözlemlenebilir. Bir belediye sarayının önünde, polis barikatını aşalım diyenlerle, hayır polise karşı gelmeyelim diyenler çok net olarak görülmektedir. Artı, sosyalizme giderken ideolojik olarak nasıl bakıldığına teorik açılımlarının ne olduğuna da bakmak gerekir. Yarının komünistleri olmaya aday insanların kıstasları bu olmalıdır.

Toplu sözleşme dönemindeki eylemlere gelince; eylemlerin esas kaynağı işyeri komitelerinin, öncü işçilerin şubelerine baskısı sonucu alınan eylem kararları olmuştur. Hayata bunlar geçti. Sendikaların tavrı eylem alanlarında çok net görülmüştür. Bugün işçi arkadaşların kararlılığı sendikacıların ihanetini aşacak noktaya gelmiştir. Bütün arkadaşlar her koşul altında grevi savunuyorlar. Diğer arkadaşlara bahsettiği 12 Eylül anayasasına rağmen

men grevi savunuyorlar. Grev için yanıp, tutuşuyorlar. Sendikacılar ihanet de etse, işçi sınıfı bu mücadeleye içinde kendi sınıfsal kurtuluşu için bir adım daha atmış olacak, bir nebze daha pişmiş olacaktır.

İSKİ S...: Türkiye'nin bugün içinde olduğu bir durum var. Şu son iki-üç yıldaki yaşanan işçi kıyımı son otuz yılda yaşanmamış bir olaydır. Bu demektir ki, toplu sözleşmelerin tıkanması bizi greve götürecektir. Gerek grev içinde gerek grev sonrasında hem özelleştirmeye ağırlık verilecek ve hem de işçi kıyımı yaşanacaktır. Gelecek günlere bugünden hazırlanmamız gerekiyor. Mücadele biçimlerini bu hesapları yaparak belirlememiz gerekiyor. Grev bir okuldur. Bu okulu kendi geleceğimiz açısından en iyi biçimde değerlendirmeliyiz. En yüksek başarıyı elde etmeliyiz.

Diğer konuya gelince; biz işçi sınıfıyız diyorsak, işçi sınıfının par-

tisini de yaratacak, biz öncü işçiler olacağız. Kendi partimizi kendimiz yaratacağız, partimize üyelerimizi kendimiz kazanacağız. Ama biz işçilerin burjuva partilerine kaymasına seyirci kalıyorsak, ne sınıf partimiz kurulabilir ne de kurulsu bile ayakta kalabilir. Biz kendi görevimizi yapamıyorsak, kendi partimizi güçlendiremiyorsak eksiklik bizim. Bu görevimiz yerine getirmeliyiz.

DOĞANCILAR İ...: Sermayenin işçi sınıfı üzerinde oynadığı oyunlar yeni değil. İşçi sınıfının ekonomik halkları doğrultusundaki mücadelesi ne zaman yükselse, sonuçta bir işçi kıyımı yaşanıyor. Biz işçi arkadaşlarımızla bunu değerlendiriyoruz. Bunun için işçi sınıfının mücadelesi, yalnız toplu sözleşme aşamasında değil, toplu sözleşme imzalanırsa bile ondan sonraki süreçte devam etmeli. Özelleştirmeye karşı olsun, işçi kıyımına karşı olsun mücadele yükselerek devam etmeli.

İstanbul belediyesinin ben bir grev yaşamasını istiyorum. Sonuçta bir işçi kıyımı olsa bile, işçilere, açlığın-sefaletin kimler tarafından reva görüldüğü, dostun, düşmanın kim olduğu görülmeli diyorum.

SUSER M...: İşçi sınıfı sadece ve sadece toplu sözleşmelerinde değil, yaşamın her alanında, ülkede gelişen her anti demokratik uygulamaya karşı, devlet yanlısı bütün uygulamalara karşı var gücüyle karşı koymalıdır. Çünkü, işçi sınıfı herşeyden önce kendi yaşamını olsun, mücadelesini olsun belirleyecek olan yine kendisidir. Yaşamın neresinde olursa olsun, hangi alanında olursa olsun işçi sınıfı olmadan nefes alınamaz.

"Yaşasın işçilerin mücadele birliği" diyorum.

Bu söyleşi için bütün arkadaşlara teşekkür ediyor, hem yarın başlayacak grevde hem de mücadelelerinde başarılar diliyoruz.

Yılgınlık Yok Direnmek Var!

Yıl 1992, aylardan Temmuz... Kamu emekçilerinin son yıllarda alıştığımız sıcak temmuz... Bu sıcaklık emekçiler için sıcaklığını korumaya devam ediyor... Ancak aynı şeyi kamu sendikalarının yönetimleri için söylemek mümkün değil...

Hepimizin belleğinde sıcaklığını koruyan, 1989-90-91 temmuz eylemlilikleri ve bu güne kadar sürdürülen fiili sendikacılık anlayışına ne oldu dersiniz... Şöyle dönüp, bu günü kavrayabilmek için dünü sorgulamak gerekiyor...

Olayların sonuçları üzerinde ki tartışmaların, yanlışlara yol açabileceği gibi, yıpratıcı kısır döngüler içinde kitleleri kamplara böleceği bilinciyle olayların sonuçlarından çok, nedenlerinin üzerini açmanın gereğine inanıyoruz... Ancak bu yöntemle yaşananlardan dersler çıkarılabilir ve hataların tekrarı gibi bir kısır döngüden kurtulunarak, yeni hataların üremesine engel oluna-

bilir.

Kamu emekçileri, sınıflı toplum yapısı içinde, taraf olarak varlıklarının örgütlü ifadesi olan meşru sendikalarını kurarak mücadeleye girdiler. Sınıfsal temeldeki bu meşru örgütlenme sistemin her türlü baskısına rağmen doğru bir örgütlenme stratejisiydi ki bunu yaşam da doğruladı. Sınıfsal uzlaşmazlık temelinde, sınıflar arası savaşım (Mücadele) esaslarına göre örgütlenen bu çekirdek örgütlenmeler kısa sürede kitleselleşti. İletişim araçlarının sınırlı olmasına rağmen, hedef kitlenin somut taleplerinin doğru sendikal ilkelerle yakalanmış olması, bu hızlı kitleselleşmenin asıl nedeniydi.

Ancak bu doğru çıkışla birlikte, çok önemli bir diyalektik kuralın göz ardı edilişi süreçte geriye düşüşü gündeme getirdi. Kamu emekçilerinin çoğunluğunun bildiğine inandığımız bu kural; "Sağlıksız nicel büyü-

menin, nitel gerilemeyi doğuracağı" kuralıdır... Bilinen bu bilimsel olgunun gerektirdiği çalışmanın yapılması bu günkü gelinen noktanın 1. nedeni oldu...

Sürekli dile getirilmesine rağmen, kitlelerin dönüştürülmesi olarak ifade ettiğimiz, kitleye sınıfsal bilinç taşıma işlevi yerine getirilememiştir... Tüzüklerde ve programlarda "Sendikal Eğitim" in altı çizilmiş olmasına rağmen, ilgili fonun oluşturulamayışı, eğitim etkinliklerinin örgütlenemeyişi, hedef kitleye ulaşmanın yollarını tıkadığı gibi, mevcut kitlenin de örgütlü mücadeleye katılmayışının asıl nedeni olmuştur.

Kitlesini mücadeleye sürükleyemeyen, bilinçsiz kitleye öncülük etmenin zorluklarıyla ne yapacağını şaşırان yönetimler ise çare olarak kitleye rağmen merkezi kararlarla örgütü ayakta tutmaya çalışınca, hatalar arka arkaya gelmeğe başladı... Yönetici kadrolar, sorunlarla karşılaştıkları andan itibaren, sorunun nedenlerini tesbit etme ve bu nedenleri ortadan kaldırma mücadelesi vereceğine, kolaycı bir yöntemle örgütü sürecin gelişimine bırakmışlardır.

Sınıfsal örgütlenme, sürece müdahale eden örgütlenmedir... Sürecin peşinden, sürüklenen kendiliğinden bir örgütlenme, sürecin ve sistemin dayatmasıyla uzlaşma yolunu seçmek zorunda kalır...

Hızlı bir nicel büyümeyle karşı karşıya kalan kamu emekçilerinin sendikaları da "Sendikal eğitim" yoluyla kitlelerini dönüştürerek aktif mücadelede kitle iradesini hakim kılamaz ise bu acı sondan kurtulamazlar...

92 Temmuz eylemliliğini özellik-

le de Ankara yürüyüşünü değerlendirmeden önce çok eskiye değil 91 Temmuzuna dönmek yeterli olacaktır...

91 yılı 2 Temmuz günü, yürüyerek değil, otobüslerle yapılan Ankara yürüyüşünün, mevcut sendika üyelerinin katılımıyla, yani sendikaların kitleleriyle birlikte yaptığı bir eylemdi... Katılım azımsanmayacak kadar büyüktü... Sadece İstanbul'dan 10 otobüs hareket edecekti. ancak eylem günü İstanbul Fatih Vatan Caddesin'de polislin olağanüstü baskısı sonucu otobüslere el kondu, 97 kişi gözaltına alındı. Coplama ve tehditle yürüyüşün başlaması engellendi... Saat 13.00'te olan bu olaylardan sonra kurtarılan beş otobüsle Topkapı'da buluşan yönetici ve kitleler yola çıkmayı başarmışlardı... Ankara girişinde İstanbul'dan gelen 5 otobüsün 4 tanesi durdurulmuş, tüm sendika yöneticileri, eylem komitesinin tamamı ile birlikte 145 kişi gözaltına alınmıştı... Diğer illerden gelen 17 otobüsünde Ankara'ya sokulmadığı akşamüstü anlaşılmıştı... Bütün bu baskılara rağmen İstanbul otobüslerinden Ankara'ya girmeyi başaran bir otobüs ile Ankara örgütlülüğü eylemi sonuçlandırmayı başarmış, bu eylemde de 23 kişi gözaltına alınmıştı... Bir gün sonra EĞİT-SEN Ankara temsilciliği baskınından ve diğer illerden gözaltularla birlikte toplam gözaltı sayısı 450'ye ulaşmış, olay burjuva basının manşetini iki gün boyunca işgal etmişti...

2 Temmuz 91 eyleminde taktiksel bir hata sonucu yöneticiler ve eylem komitesinin tamamının gözaltında olmasına rağmen, örgütsel disiplin ve kitle insiyatifi, eylemi hedefine taşımıştır.

Kamu emekçileri toplumun diğer kesitlerine göre, okur-yazar ora-

nı yüksek ve (azda olsa) okuma alışkanlığı bulunan bir kitleye sahiptir. Özellikle Eğitim Emekçileri örgütlenme deneyimine ve kısmi de olsa sınıfsal bilince sahiptir... Kamu sendikalarının örgütlenmesinde, bir sürü olumsuzluk dezavantaj gibi gözükebile, aydın sayılabilecek (yarı aydın) eğitilmeye açık bir kitle tabanına sahip olmak önemli bir avantajdır.

Ki zaten bu avantaj, şu ana kadar hiç sendikal eğitim yapılmadığı halde, eylemlere kitlesel katılım ve eylemde kitlenin direktken tavır koşuyla kendini göstermiştir.

Hemen bu söylemimize karşı bazı çevreler, eylemlere katılımın sendikalı kamu emekçilerinin %10-15'ini geçmediğini, bundan hareketle de kitlelerin eylemlere sıcak bakmadığını iddia edebilir. Bu tür savlar ve iddialarla kitlelerin geri yanlarının arkasına sığınanlara şunu hatırlatmak isteriz...

Bu ülkede taa Osmalıdan beri memurun toplum içinde devletin temsilcisi ve savunucusu olarak gös-

terildiğini bu nedenle de bu düşünüşe adapte edilen memurların, on yıllardır kravat'lı köleliği günüllü olarak yaptıklarını hatırlarsak;

- İşyerinde amirine karşı kendi haklarını koruyan.

- Yasalara ve yasalara karşı örgütlenmelere üye olan.

- Örgütlenmelerin çalışmalarına katılan.

- Alan eylemlerine, yürüyüşlere, mitinglere gelen.

- Toplu imzalara ve toplu vizitelere çıkan memuru, bizim gibi ağır bir faşist dönemden geçmiş kaç ülkede bulabilirsiniz?..

Şunu peşinen belirtmek gerekir ki; sendikal örgütlenmeler seçkin devrimciler örgütü değildir... Elbette ki sendikalarda; farklı beklentileri, amaçları ve istemleri olan ve hatta çok farklı anlayışlarda, dünya görüşlerine sahip heterojen bir kitle vardır.. Bu nedenle her eylemde, hele hele sistemle birebir kapışmayı gerektiren eylemlerde, kitlenin tamamını bir tarafa bırakın çoğunluğunu bile bulamayabilirsiniz.. Sınıflar

mücadelesinde, bu mücadeleyi göğüsleyebilecek bilince ve kararlılığa sahip insanlar ilk etapta vardır... Bu insanların kararlı ve sürekli mücadelesiyle kitleler eyleme yönlendirilebilir... Bu anlamda eylemler aynı zamanda bir eğitim aracıdır...

Sendikali kitlelerin eylemlere katılma oranına bakarak değerlendirme yapmak yanılgının bilinçli olanıdır.. Zira Kamu Emekçileri sendikalarını kurarken de, işkollarında çalışanların tümünün onayını almamışlardı.. Ve hala da 30'un üzerinde kurulmuş sendika olmasına rağmen Kamu çalışanlarının % 90'ı sendika üyesi değildir... Sendika üyesi % 10 nasilki geri kalan % 90 adına aktif mücadeleye devam ediyor ise, eylemlerdeki % 10 da, eyleme katılmayan % 90 adına eylemlerine devam edecektir... Bunun aksi pasifizmi, kitle kuyrukçuluğunu ve hatta örgütsüzlüğü savunmak olur...

Bu gün Kamu çalışanları Platformuna üye 9 sendikanın yaklaşık 100.000 üyesi var. Ancak en genel eyleme bile katılım 8-10 bini geçmiyor... Çoğu eylemler 500 ile 3000 kişilik kitlelerle yapılıyor... Bu kitle eylemlerinin başarısız olanını, sonu hezimetle bitenini gösterebilirmiyiz... Hayır... Her türlü baskıya rağmen kitle eylemleri devrimci bir diretkenlikle sonuçlanmıştır... Neden?...

Bunun nedenine doğru yanıtı somut gözlemler verebilir... Gerek sendika kurucularına ve gerekse eylemlere katılan kitleye dikkatli bakılırsa, ezici bir çoğunluğun 30-35 yaşın üstündeki insanlardan oluştuğu görülür.. Denilebilir ki eylemle-yaşın ne ilgisi var... Açalım. Bu gün alanlarda devrimci diretken tavır koyan kamu emekçileri, 1970'li yılların devrimci gençliğinin ta ken-

disidir... 70'li yılların yani 12 Eylül öncesinin toplumsal mücadelesinde yer almış, sınıf mücadelesine omuz vermiş, sınıf bilinci ve devrimci kültür almış bu kuşak bu günkü sürece damgasını vuruyor, Bu doğal bir sonuçtur... 80'li yıllarla birlikte yetişen gençlik ile birlikte yorgun demokratlar ve gerici eğilimlerin etkisindeki kitle bu mücadelenin dışında seyirci durumdadır...

Deyim yerinde ise bu gün alanları dolduran kitle, her tür mücadele biçimini göğüsleme kararlılığında, şu yada bu oranda sınıf bilincine sahip olan bir kitledir... Bu nedenle de; eylemlerinde taviz vermez, geri adım atmaz...

% 90'luk hedef kitlenin seyirci olmasına rağmen % 10'luk aktif kitlenin eylemleri düzeni kökünden sarsıyor... Her temmuz ayı sistemin korkulu rüyalar gördüğü aya dönüşüyor.. Haklı ve meşru temelde yükselen, kamuoyunun desteğini ve sempatisini toplayan bu mücadeleye karşı sistemin amansız saldırıları da sürüyor... Sınıflar mücadelesinin ya-

sasıda budur... Bir taraf yenilgiye uğrayıncaya kadar savaşım devam eder...

89-90-91 Temmuz eylemliliklerinin deneyimi ve ışığında 92 temmuzuna yönelindi... Yine aylar öncesinde siyasi iktidarın % 20-30'luk açıklaması yine sendikalara baskı ve hukuksuzluğun devamı gündemde...

Platformun basitten karmaşığa eylem programı sendikaların tabanına sunulup tartışılmadan karar olarak açıklandı.

- Basın açıklamaları.
- Telgraflı-Telefonlu Protestolar.
- Miting çalışmaları.
- Ankaraya yürüyüş (Sadece yöneticiler)

Eylem programı çok mükemmel bile olsa hazırlanmış ve açıklanmış yöntemi hatalı... Demokratik-merkeziyetçilik ilkesi, kitle iradesine ve kitlenin kendisine rağmen, her türlü merkeziyetçi tutumu reddeder. (olağanüstü durumlar istisna) Kaldı ki program çeşitlilikten zenginlikten ve katılımcılıktan mahrum... Kitle eylemleri kamuoyu oluşturmayı ve güç-

ler dengesini zorlamayı hedefler... Bu programda miting dışında kamuoyu oluşturmayı hedefleyen eylem biçimi yok... Ankara Yürüyüşü ise sadece genel merkez yöneticileriyle sınırlandırılarak güçler dengesini zorlama özü yokedilmiş... Dönem için de yazılı eleştiri ve önermelere rağmen program değiştirilmedi. Buna rağmen örgüt disiplini gereği kitle azami olarak eylemlere iştirak etti... Burada uzun uzadıya eylemlerin hikayesine girmeyeceğiz... Ancak eylemlerin hata ve zaaflarını da atlamak doğru olmaz...

92 Temmuz dönemi eylemlerinin ortak özelliği, mümkün olduğunca kitlelerin eylemlere katılmasını engelleme çabaları biçiminde ortaya çıktı...

Öncelikle Sultanahmet basın açıklaması eyleme bir günden daha az zaman kala Fatih parkına değiştirilerek katılım düşürüldü... Gerekçe Sultanahmet'te polis önlem almışmış... Diyelimki öyle, fakat Fatih parkında önlem yoktu. Neden slogan attırılmadı? Neden yürünme-

di? Neden iki alkışla kitle dağıtıldı?

92 Ankara Yürüyüşünün başlama tarihinin 16 Haziran'a denk getirilerek, 15-16 Haziran direnişinin anısına atfedilmesi isabetli bir karardı.. Bunu yürekte destekledik... Nitkim kitle de yaklaşık 4.000 kişilik bir katılımla Kadıköy meydanını doldurdu... Davulu, zurnası, sloganı, alkışı ile Altıyola kadar görkemli bir kortej oluşturdu... Tertip komitesi ve sendika yöneticilerinin slogan atanlara müdahale etmesine rağmen kitle taviz vermeden Altıyola kadar yürüdü... Polis çaresizdi... Halk alkışlarla kitleyi kucakladı... Ancak yöneticiler (merkezi karar gereği) kitleyi Altıyol'dan geri çevirerek ilk hatayı yaptı. Kitlenin yürümesinden işveren, onun temsilcisi siyasi iktidar, koruyucusu polis korkar, bunu anlayabiliyoruz da... Sendika yöneticileri neden korkar acaba?...

Yöneticiler herhangi bir saldırı da dörtbin kişinin kendilerini koruyamayacağından mı korktular?..

Yoksa tek başlarına yürürlerse polis kendilerini daha iyi koruyacağını mı sandılar?..

17 Haziran 92 Tarihli Cumhuriyet gazetesinde sendikalar platformu sözcüsü ve Egıt-Sen Genel Sekreteri'nin demeci "biz hükümete karşı, yürümüyoruz..." Ardından bir espi "Polisle kolkola yürüyen hoca, polisleri de örgütlemeye çalışıyor."

Saniyoruz yukardaki sorularımızın yanıtı bu gazete sütunlarında var... Bu mesajlar ve haberler tekzip ettirilmediğine göre birkaç soru daha soralım... "Ey sendikacılar, işvereni devlet olan işkollarının sendikacıları olarak, devletin yürütücü organı olan hükümete karşı yürümüyorsanız eğer, Ankara'da ne işiniz var?... Neden Bursa'ya, İzmir'e ya da Samsun'a değil de Ankara'ya yürüyorsunuz?..."

"Ankara Yürüyüşü" nün amacı belli... Kamu çalışanlarının toplu sözleşme-grev ve diğer sendikal haklarının önündeki barikatları yıkmak... Çalışanların bu hakları gaspedilmiş... Kim gaspetmiş... Devlet... Devleti kim temsil ediyor... Hükümet.. Siz hükümete karşı yürümüyorsanız bu hakları kimden talep edeceksiniz?... (.....?)

Şunu söylerseniz sizi anlayabiliriz... "Biz yol boyunca can güvenliğimizi sağlamak için böyle bir açıklama yapmak zorunda kaldık..." Böyle bir açıklama da istemeyerekte olsa aklımıza şunları getirir... Can güvenliğiniz için kitlenizle birlikte yürümeniz gerekirdi. Siz kitlenizle yürümediğinize göre kendi kitlenize güvenmiyorsunuz... İşverene ve onun kolluk gücü polise güvenmiyorsunuz... Ancak bizden önce size devlet en güzel yanıtı verdi... Ankara girişinde 22 Haziran sabahı sizleri karşılamağa gelen çevre il otobüslerindeki kitle-

nize sığınmak zorunda kaldınız... Kitleniz sizi korudu... Elbette ki koruyacak... Çünkü kitle biliyor ki, yöneticisine kalkan cop sınıfa kalkan coptur. Ve o copların hesabı sorulacaktır...

Eğer Ankara'da ki kitlenin diretken tavrı olmasaydı. Polisin tüm barikatları Ankara sokaklarında aşılmıyaydı, Ankara yürüyüşü şehre girmeden bitmişti... Bakanla görüştüyseniz gözaltına alınmadıysanız, eylemi başarıyla bitirdiyseniz bu sizin değil 10 bin kamu emekçisinin başarısıdır...

Bir kaç saat önce sizi şehre sokmayan hükümetin temsilcileri, kitlenizin önünde bakanlık binasında boş vaatlerle sizleri nasılda geri çevirdi...

Hani İçişleri Bakanlığı genelgesi kalkacaktı... Hani 3 Temmuz'dan önce 151 ve 78 imzalanacaktı... İki süslü söze "Vermek istediğiniz mesaj alınmıştır" karşı bakanı yuhlayan kitlenizin ağzını kapatıyordunuz... Kitle susturulamaz... İçerde bakanı yuhlattırmadınız ama tepkisini dışarda size gösterince fevran kopardınız... Bir sendika lideri kendi kitlesine parmak sallıyor, bir diğeri dağılmalarını emrediyor, bir başkası megafonla hemde onca polisin önünde "siz bizi nasıl yuhlarsınız" diyerek kendi kendini tartışılır konuma düşürüyordu.

Kamu Emekçileri bunca yoksulluk içinde iken bir sürü masraf ederek Ankara'ya bakan dinlemeğe gelmemişti... Üç yıldır verdiği mücadelenin önüne barikatlar diken iktidarlara tepkisini göstermeğe gelmişti...

Yöneticisi dayak yemiş, arkadaşları hastanelik edilmiş etrafı panzarlara çevrilmiş insanlardan, polisin koluna girmesini bakanı alkışlamasını isteyemezsiniz... Eğer isterse-

niz doğan sonuçlara da katlanmak zorunda kalırsınız.

"Yılgınlık yok... Direnmek var..." sloganını kitle üretti. Bu slogandan gerekli dersi alsaydınız, Sultanahmet'ten Aksaray'a yürüyüşünde kitle aynı sloganı tekrarlamak zorunda kalmazdı...

Eylem kararları kitlenin gücü hesap edilerek alınır... Aksaray'a yürümeyi göze alamadıysanız neden böyle bir eylem kararı aldınız?... Kararlı idiyeniz neden yürümediniz?... Kitle önderleri sorumluluktan korkmazlar... Kaldı ki kitle yürümekte ısrarlı olduğu halde siz yürümeyi göze alamadınız...

Ey Yöneticiler; Ya kitlenin bir adım önünde olun, yada kitlenin önünden çekilin... Yoksa sistemin barikatlarını aştığı gibi bu kitleler sizleride aşacaktır...

**KAMU EMEKÇİLERİ
SENDİKA KURARAK
SENDİKA HAKKI ALDILAR,
GREV YAPARAK DA
GREV HAKKINI ALACAKLAR...**

Emekçi Kamu Çalışanları ola-

rak bu sloganı 15 Haziranda ürettik... aradan bir ay geçmedi ki nesnel koşullar ve yaşam bizi doğruladı... 15 Temmuz'da Belediye ve Sağlık emekçileri greve gittiler...

Bu ülkede yasalar, artık işçi ve emekçiler tarafından yapılmaya başlanmıştır... Sistemin yasaları ne kadar yasaklarsa yasaklasın, yargısı, infazı, sürgünü, baskısı ve işkencesi ne denli ağır olursa olsun, kamu emekçileri GREV hakkını GREV yaparak elde etmiştir...

**YILGINLIK YOK,
DİRENMEK VAR!...**

**YAŞASIN
KAMU EMEKÇİLERİNİN
MÜCADELE BİRLİĞİ!...**

**YAŞASIN
İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN
MÜCADELE BİRLİĞİ!...**

EMEKÇİ KAMU ÇALIŞANLARI

İŞÇİLER VE MEMURLAR FAŞİST

Temmuz ayı, işçi ve memur kesiminin yoğun eylemlerine tanık oldu. Belediye işçileri, süregelen toplu sözleşme görüşmelerinin tıkanması ve belediyelerin onları yıpratma kampanyaları açmaları üzerine harekete geçtiler. Özellikle İstanbul'da belediye işçilerinin büyük eylemleri gerçekleşti. Bu eylemler içinde Saraçhane'de 20 bin kişiyle gerçekleştirilen miting en etkili ve görkemli oldu. Saraçhane mitingi, bir yönüyle 15-16 Haziran işçi hareketinin mini bir provası sayılabilir. Binlerce işçinin belli bir saatte İstanbul'un her yerinden Saraçhane'ye doğru akması, burjuvaziye bir gözdağı oldu. Saraçhane mitingi, işçi sınıfı ayağa kalktığında neler yapabileceğini göstermesi bakımından anlamlıydı (Şüphesiz yok ki işçi sınıfının bu atımları içinde taşıdığı zaafılar ne olursa olsun- işçi sınıfına Türkiye ve K. Kürdistan devriminde sadece "ideolojik önderlik" rolü biçen sol akımları da derinden etkileyecek, sarsacaktır).

İşçi eylemlerini kamu emekçilerinin eylemleri izledi. Daha doğrusu önceden ufak çaplı olarak başlamış olan kamu emekçilerinin eylemleri, işçi hareketinin moral etkisiyle daha da güçlendi. Ankara'ya yürüyüş, diğer gösteriler ve en sonu, hükümetin maaş zammını %29 larda tutmasıyla doruk noktasına yükseldi. 15 Temmuz'da iş bırakma eylemi, on yıllar sonra kamu emekçilerinin en çaplı eylemi oldu. Kamu çalışanlarının büyük bir çoğunluğu eylem kararına uyarak iş bıraktı. Bilindiği gibi yürürlükteki yasalar memurların her tür-

lü eylemini yasaklıyor. Kamu çalışanlarının bu gerçeği bilerek ve bu gerçeğe rağmen harekete geçmesi, üzerinde durulması gereken noktaların başında geliyor. Açık ki, kamu emekçilerinin maddi yaşam koşulları son derece kötüleşmiş, çekilmez hale gelmiştir. Bu nedenle kamu çalışanları, sahip oldukları işi kaybetmeyi de göze alarak hak arama çizgisine gelmişlerdir. Asgari düzeyde bir örgütlülük ve işçi hareketinin moral desteği sözkonusu olunca, yıllar boyunca uyuklayan bu kütle bir anda harekete geçti. Kamu çalışanları sendikalarına gösterilen ilgi bir çığ gibi büyümekte. Örneğin Eğitim-Sen'in üye sayısı kısa zamanda 35 bini bulmaktadır. Bu rakam gösteriyor ki, korku duvarını aşan kamu çalışanları örgütlülüğe büyük bir eğilim göstermektedir.

HAREKETİN ÖNÜNDEKİ ENGEL SENDİKA YÖNETİMLERİ

Uzun bir dönem işçi hareketinin kenarında kalmış, devlet işletmeleri işçilerinin ve bu arada belediye işçilerinin eski durumlarını sürdürmelerinin koşulları bir daha geri gelmemek üzere ortadan kalkıyor. Türkiye tekeli kapitalizminin geldiği aşama, eskiden işçi-memur istihdam yeri olarak bilinen devleti, tensikatların başını çekmeye zorluyor. Bu çerçevede, başta KİT'ler olmak üzere tüm devlet işletmelerinde ve dairelerinde işçi-memur kıyımının tüm hızıyla süreceği açıktır. Zonguldak Maden Ocaklarında devletin bütün işçileri işten çıkarma tarafı olduğu

biliniyor. Maden ocakları bugüne kadar kapatılmadıysa bunun tek nedeni, sermaye sınıfının işçilerin tepkisinden çekinmesi ve onlara bir alternatif gösterememesindedir. Buna karşılık, fırsatını ve uygun ortamını bulduğu yerlerde toplu işten çıkarmaları devletin bizzat kendisi gerçekleştiriyor. İskenderun ve Ereğli Demir-Çelik fabrikalarında haftanın tatil günlerinde 3500 işçinin bir anda çıkarılması, devletin kararlılığını ve çaresizliğini gösteriyor.

Belediyeler bunun bir başka örneğini oluşturuyor. İzmir Belediyesinin tutumu bu konuda tipik bir örnektir. Yüksel Çakmur, tüm burjuva basın ve yayını arkasına alarak binlerce belediye işçisini tazminatsız atmaya kalkıştı. İşçilerin şiddetli direnişi karşısında geçici olarak geri adım atan Çakmur, ilk fırsatta tekrar işçi atmaya başlamış, işten atma politikasını sürdürmüştür. İzmir Belediye işçilerinin "ölüm yürüyüşü" sırasında bu politikanın, sadece Yüksel Çakmur'un bir politikası olmadığına işaret etmiştik. Bu, Türkiye kapitalizminin geldiği aşamada karşılaştığı tıkanmanın bir sonucuydu ve Çakmur'un tek özelliği bu politikayı uygulamaya ilk soyunan olmasıydı. Şimdi sıra İstanbul, Ankara ve diğer belediyelere gelmiştir. Yıllarca oy deposu olarak görülen belediyeler, şimdi burjuvazinin sırtında bir yüke dönüşmüş durumdadır. Bu nedenle, örneğin belediyelerde işten çıkarma politikaları esas olarak toplu sözleşmelerden sonra uygulanacak ve işçi direnişleri asıl o zaman üst noktalara sıçrayacaktır.

olan bu prangalardan kurtulmak zorundadır. Bu olmadan hareketin her türlü geriye çekici etkenden kurtulmuş olarak kendi bağımsız gelişimini sağlaması olanaksızdır. Reformizm, tüm tarihi boyunca, toplumsal hareketi "bir rubleye beş kopek eklemek" çerçevesinde tutmaya ve egemen sınıfla uzlaşık kalmaya çalışmıştır. Türkiye'de sarı ve reformist sendikacılar bu anlayışın öncülüğünü yapmıştır. Geçmişin TKP'si Türkiye işçi hareketine bu alanda büyük zararlar vermiştir. bugün TKP yok, ama onun yerine soyunanlar var. Şimdi bu yeni reformist akımlar TKP'yi aratmama çabası içindedir. Ve bu güçlerin çoğu, TKP'nin yöntemlerini kullanarak bugün, işçi ve kamu çalışanları sendikalarının çoğunun yönetiminde etkinlik kurmuşlardır.

İşçi-memur hareketinin "bir rubleye baş kopek eklemek" çizgisinden çıkıp sömürü düzeninin kendisini hedef alan bir çizgide ilerlemesi için, devrimci güçler önce sendikalara çöreklenmiş bu reformist anlayışları tasfiye etmek zorundadır. Bu başarılamadan, ayaklara vurulmuş bu prangalar koparılıp atılmadan ekonomik-demokratik istemlerle başlamış eylemlerin, daha üst noktalara sıçratılması mümkün olmayacaktır.

İŞÇİ-MEMUR HAREKETİ DÜZEN DIŞINA ÇIKMA POTANSİYELİ TAŞIYOR!

Son bir-iki ay içinde aniden yükselen ve hükümeti zor durumda bırakan işçi-memur eylemleri tüm engellere ve zaafılara rağmen düzen dışına çıkmanın güçlü potansiyellerini taşıyor. Bu özellik, Türkiye ve K. Kürdistan'ın içinde

bulduğu ortamdan ileri gelmektedir. Sınıf ilişkilerini ve güçler dengisini belirleyen maddi zemin devrimci bir karakter taşımaktadır. Ne burjuvazi istediği gibi yönetme koşullarına sahiptir ne de çalışan yığınlar eskisi gibi yaşamak istemektedirler. Bu durum, en basit, sıradan bir ekonomik ya da demokratik istem için harekete geçen yığınların hiç beklenmedik bir anda, birden bire düzen dışına çıkmalarını sağlayabilmektedir ve her zaman olduğu gibi şimdi de silahını ilk ateşleyen burjuvazi olmaktadır. Çoğu kez, ekonomik-demokratik istemli bir gösterinin ya da eylemin siyasi bir gösteriye dönüşmesi, faşist devlet güçlerinin, hükümetin bizzat kendisi tarafından gerçekleştiriliyor. Tekelci sermaye iktidarları böyle akılsızlıkları yapmaya, şimdi, geçmişten çok daha hazırdır. Kartal Belediye işçilerinin polisle çatışma noktasına gelmesi ve çatışması, barikat kurup işyerini işgal etmeleri tek elci iktidarların bu tutumu sayesinde. Aynı şekilde, Ankara'da kamu çalışanlarının barışçıl gösterisini polisle karşı karşıya getirerek kamu emekçilerine polis barikatını aştıran yine aynı politikadır. Tekelci sermaye, oldukça sıkışmış durumdadır ve bu yüzden onun hükümetlerinin başka türlü davranma şansı yoktur. Başka bir ifadeyle, hükümete bu akılsızlığı dayatan maddi yaşamın kendisidir. Dolayısıyla, bundan sonra daha sık olarak bu tip eylemlerle karşılaşacağımız kesindir.

Bu nedenle, ortaya çıkan işçi-memur eylemlerini ekonomik-demokratik temele sahiptir diyerek küçümsemek komünistler için bağışlanmaz bir hata olacaktır. Böylesi bir anlayış, önderlik iddia-

sına da terstir. Sınıf mücadelesinin öncülüğüne soyunan komünistler, emekçi yığınlarla sermaye sınıfı arasındaki en ufak bir çatışmayı değerlendirmek, ona müdahale edip örgütlemek zorundadır. Bu, öncülük iddiasındaki komünistlere önemli görevler yüklemektedir. Kimseden direktif beklemeden, herkes, çevresinde olup bitene son derece duyarlı olarak sınıf mücadelesine önderlik etmek için hazırlıklı olmalıdır. İçinde bulunduğumuz ortam, böylesi iddia sahiplerine büyük olanaklar sunmaktadır. Ama, kim ki başkasından direktif beklemek adına işçi ve emekçi yığınların mücadelesine seyirci kalırsa, o, iflah olmaz bir oportünizme gırtlığına kadar batmış demektir.

Son gelişmeler ve hükümetin açıklamaları, burjuvazinin yukarıda sözünü ettiğimiz akılsızlığı işleme devam edeceğini gösteriyor. İşçi ve memurlar bundan böyle en sıradan istemlerinde karşılarında polis copunu ve devletin zorunu göreceklerdir. Bu politika sınıf mücadelesini daha da sertleştirmekten başka bir işe yaramayacaktır. İşçi-memur hareketinin taşıdığı mücadele potansiyeli, reformist sendika yöneticileri engeline karşın, en azından, hükümetin politikaları nedeniyle radikalleşme ve düzen dışına çıkma potansiyelini taşıyor. Bu hareket, aynı zamanda sözde öncüler ile gerçek öncülerini ayrıştırarak, kitlenin gözünde somutlayacaktır. Proletarya komünistleri bu bilinçle hareket ederek nicel gücüne bakmaksızın var gücüyle ve büyük bir insiyatifle, girişkenlik ve atılgıncı ruh ile sınıf mücadelesinin ortaya çıkan her biçimine ve belirtisine müdahale etmelidir. Öncülük ancak bu şekilde kazanılır ve hak edilir.

KARTAL İŞÇİSİ KAVGAYI ÖĞRETİYOR!

18 Temmuz 1992 sabahı saat 9.00 da Kartal Belediye işçilerinin, direniş kaleşi haline getirdikleri atölyelerinin önüne gittik. O gün işten atılan arkadaşlarının ve tutuklanan sendika yöneticilerinin serbest bırakılması için Kartal meydanına kadar yürüyüş yapacaklardı. Kartal temizlik işçileri, diğer belediye işçilerine çağrıda bulunmuş dayanışmaya davet etmişlerdi. Saat 11.00 de başlayacak yürüyüşe katılmak üzere sabahın erken saatlerinden itibaren işçiler, işçi aileleri ve dayanışma çağrısına cevap veren İSKİ, İETT, SU-SER işçileri TEKEL işçileri ve öğrencilerden oluşan bir grup Devrimci Emek okuru Kartal Belediyesi Fen İşleri dairesinin önünde toplanmaya başladık. İçeride işten atılan 11 arkadaş açlık grevindeydi. Direnişçi aileleri, önce etrafı şöyle bir süzüyor, sonra dostluklar kurmaya başlıyorlardı. Birbirlerini tanıyanlar arasındaki sıcaklık, samimiyet kısa sürede her tarafa yayıldı. Herkes gruplar halinde tartışıyordu. Kimi gruplar tıkanan toplu sözleşmeyi; kimileri, işten atılmaları; kimileri eylemin şeklini; kimileri zamları; kimileri de faşist devletin katliamlarını, infazlarını, tartışıyordu. Ama bütün gruplar yaşamı, mücadeleyi paylaşıyorlardı. Kendi sorunlarını, toplumun sorunlarını konuşuyorlardı. Çocuklar, babalarının yanında, babaları ile birlikte geleceği hazırlayan insanları büyük bir ciddiyetle dinliyor, mücadeleyi öğreniyorlardı. Her ne kadar sesleri çıkmassa da, gözleriyle "Biz de varız, bu kötü yaşamı, faşist devleti, sömürücü düzeni yıkmakta biz de

Kartal'da işçilere atılan kurşunlar en az sizin kadar sorumluyuz." diye haykırıyordu.

10.30 sularında kortejler oluşmaya başladı ve işçiler atölyeden "atılan işçiler geri alınsın" sloganları ile çıktılar. Kadınlar, çocuklar ve işçiler... Kararlı bir çıkış ve kararlı bir kitle. Yürüyüş böyle başladı. Biz de "Yaşasın İşçilerin Mücadele Birliği" yazılı pankartımızı açıp kortejde yerimizi aldık.

Yürüyüşçülerin hedefi Kartal'dı. İşçi sınıfının bir müfrezesi yola çıkmıştı. Sloganları, pankartlarıyla meydanları zaptetmeye geliyorlardı: "Atılan işçiler geri alınsın", "Yaşasın işçilerin mücadele birliği", "Büklü istifa, meclis istifa". Kortej 1.5 km kadar ilerledi. Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali Büklü'nün emriyle polis bari-katı kurulup yol kesilmişti. Çünkü Kartal Meydanında festivalin açılış töreni vardı ve eğer işçiler Kartal meydanına çıkarsa festival tam bir festivale dönüşür; planladığı şov bozulacağı gibi insiyatif işçilerin eline geçebilirdi. Polis bari-katı kurulmalı işçiler ne pahasına olursa olsun durdurulmalıydı. Militarist devlet güçleri barikat oluşturmuştu emekçi insanların önüne. İşte emek ve sermaye pratikte karşı karşıya gelmişti. Emekçiler ve emek savunucuları, sermayenin bekçileri, faşizmin kolluk güç-

leri karşısında kararlıydı. Kararsız olan birileri vardı; bu da pasif, zavallı reformist sendikacılar ve onların etkisindeki eylem komitesiydi. Kimi destekleyeceklerini, kimden taraf olacaklarını bilemiyorlardı. Acaba sermayeye mi yoksa coşku-lu emek savunucularına mı? Sermayenin köpeklerine sahip çık-salar, sarı yüzleri açığa çıkacaktı. Emeğin savunucularına sahip çık-salar buna da cesaretleri yoktu. Fakat işçilerin (hani konuşurken sıradan işçiler derler ya işte onların) cesareti ve kararlılıkları vardı. Zavallı eylem komitesi kendi aralarında birşeyler konuşup kitleye, kararlı insanlara oturma eylemine geçtiklerini açıkladılar. Ne yapacaklardı, nasıl kazasız belasız bu işi halledeceklerdi? Hem sermayenin köpeklerini incitmeyecekler, hem de işçileri. Sonunda reformistler reformist bir çözüm buldular: Büklü ile görüşmek, sorunu tatlıya bağlamak.

Acaba "Sayın Büklü biz Kartal'a geliyoruz, bize izin verin" mi diyeceklerdi? Evet, işte tam da aklımıza gelen soruyu Büklü'ye götürmek için 4 kişilik bir komite seçilmişti. Sanki işçileri Kartal'a Büklü davet etmişti, "işçiler gelin Kartal meydanında kozumuzu paylaşalım" diye de şimdi gidip ondan izin istiyorlardı.

İşçilerin bir amacı vardı. Atılan işçi arkadaşlarının işe alınmasını istiyorlardı. Bu nedenle de aileleriyle birlikte yürüyorlardı. Tabi 4 kişilik komite Büklü ile görüşmeye gitti ve işçiler oturma eylemini sürdürdü. Biz de işçilerle beraber türküler söylemeye başladık. Sonradan baştemsilci olduğunu öğren-

Belediye İşçilerinin gösterisi ve arka planda işçilere atılan mermilerin kovanları.

diğimiz bir arkadaş gelip, bu tür türküler söylememiz gerektiğini, bu türkülerin polisin saldırması için zemin hazırladığını vs. ileri sürdü. Kendisine gereken cevabı verdik. Saat 12.00'ye doğru Büklü ile görüşmeye giden temsilciler geldi, Büklü'yü yerinde bulamadıklarını, fakat kaymakamın olaya el koyduğunu ve Büklü ile görüşeceğini söyleyip, kaymakamın selamını getirdiler. Acaba kaymakam Büklü ile ne konuşacaktı ve kimin adına konuşacaktı.

İşçilerin yuh sesleri ile birlikte "Ölmek var dönmek yok", "Barikat açılın hedef Kartal", "Yaşasın onurlu direnişimiz", "Sabrımız taşıyor barikatu aşalım" gibi sloganlarla birlikte işçiler barikata tekrar yüklendiler. Komitenin Büklü ile görüşmeye gitmesi vesilesiyle

zaman kazanan polis, barikatu güçlendirmiş, arabalarla, panzerlerle işçileri sarmışlardı. Eylem komitesi "arkadaşlar panik yaratmayalım, işçi sınıfına yakışır bir vaziyette bekleyelim" diye iki de bir anons yapıyordu. İşçiler sınıfa yakışmayan değil, yapılması gerekeni yapmaya çalışırken eylem komitesi onları engellemeye çalışıyordu. Eylem komitesiyle polis arasında yapılan pazarlık sonucu eylem komitesi "arkadaşlar 10-15'li gruplar halinde Kartal'a gidebileceğimizi söylüyorlar, ne diyorsunuz?" Diye sordu. İşçilerin cevabı "Barikatu Yıkalım, Hedef Kartal", "Devlet Terörüne Son", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek", "Direniş Sürüyor Sürdüreceğiz", "Direniş Var Yılgınlık Yok" sloganları oldu. Polisle kapışma tehlikesininin

baş göstermesi üzerine yürüyüşün başlarında "İş, Ekmek, Özgürlük için Genel Direniş, Genel Grev" yazılı bir pankartı taşıyan bir grup pankartı yere attı. Kimin bu pankart diye araştırdığımızda kimse sahip çıkmadı. 20-25 dakika kadar yerlerde sürünen pankarta arkadaşlarımızın ikili görüşmeleri sonucunda da sahip çıkan olmadı.

Tabi bu arada eylem komitesi üzerine düşeni yapmış, yürüyüşçüleri geri döndürmeyi başarmıştı.

Ne olduğunu bile anlayamadan geri döndürülen işçiler eylem komitesine hakaretler yağdırıyor, yuhluyorlardı. Geri dönüş başlınca iki kişi yerlerde sürünen pankartı alıp en öne koşmaya başladı.

Atölyeye döndüğünde eylem komitesinden birinin "arkadaşlar; eylemimiz başarıyla sonuçlandı, iş

verene geri adım atılmıştır" açıklamasını yaptı. İşverenin attığı geri adım ertesi gün görüşmeyi kabul etmesi imiş.

Eylem komitesi kararsızlığını, tutarsızlığını açık açık gösteriyordu. Reformizm insanların ruhuna bir kez işlemeye görsün.

Bu yürüyüşten iki gün sonra 20 Temmuz'da Devrimci Emek Dergisi ve bir grup okuyucusu açlık grevindeki Kartal Belediye işçilerini ziyaret etmek ve onlarla bir söyleşi yapmak üzere saat 15.00 sularında buluşup Kartal'a gidecektik. Muhabir arkadaşlarımız o gün yapılacak yürüyüşü duyunca önceden oraya gitmişlerdi. Bizler de daha sonra Kartal'a geldik. Yürümek isteyen Kartal Belediye işçilerine polis engel olmak isteyince bir önceki yürüyüşte yaşanması gereken çatışma o gün patlak veriyor. Emek güçleriyle sermayenin bekçileri birbirine giriyor. Sermayenin bekçileri bütün güçleriyle emek savaşçılarını saldırınca, emek savaşçıları taşlarla sopalar-

la karşılık veriyor. Polis kaybedeceğini anlayınca ateş açıyor. İnancından ve zincirlerinden başka bir şeyi olmayan işçiler geri çekilmek zorunda kalıyor. Bir saat kadar süren çatışma sonucunda fabrikaya çekilen işçiler giriş kapılarına kamyonları dayayıp barikat kuruyor, işyerini işgal ediyorlar. Saatler ilerledikçe faşistler ordusu fabrikayı panzerlerle polis otolarıyla ablukaya aldı. İşçileri desteklemeye gelen aileler ve diğer işçiler de fabrika önünde toplandı. Saat 18.00 sularında polisin "Yapmış olduğunuz yasa dışı bir eylemdir. Fabrikayı boşaltıp dışarıya çıkın." çağrısına işçiler "Atılan işçiler geri alınsın.", "Yılgınlık yok direniş var." sloganlarıyla cevap verdiler.

Dışarda bekleyen emekçiler suskun. İkili görüşmelerimizde içerdekilerin sloganlarına ses katılm önerimize bazı çevreler "olur" dediler, ama buna rağmen slogan atmaya yanaşmadılar. İçerideki sloganların daha da güçlenmesi karşısında tekel işçilerinin "Yaşa-

sın işçilerin mücadele birliği" sloganını atmaya başlaması üzerine dışardaki bütün kitle bu sloganı atmaya başladı.

Kitlenin içerdeki sloganlara cevap vermeye başlaması üzerine polis saldırı hazırlıklarına başlayıp kitlenin önüne barikat kurdu. Dışardaki işçilerin içerdeki sınıf kardeşlerini yalnız bırakmaması polisin saldırısını engelledi.

Polisin anonsu tekrarlandı: "Hiç kimse gözaltına alınmayacak. İstiyorsanız polis barikatını ve panzerleri geri çekelim. Lütfen fabrikayı boşaltın."

Polisin barikatı geri çekmesinden iki saat kadar sonra işçiler gruplar halinde sloganlarıyla birlikte işyerlerinden çıkıp evlerine dağıldılar.

Kartal Belediye işçileri bu eylemleriyle hem kendileri sınıf mücadelesini öğreniyor, hem de diğer işçilere tensikatlar karşısında alınması gereken tavrı göstererek kavganın nasıl olması gerektiğini öğretiyor.

**İŞÇİLER, SİLAHLARINI
BURJUVA PARTİLERİN
ELİNE VEREREK
KENDİLERİNİ
KURŞUNLATTIYOR.
İŞÇİLER, SİLAHLARINI
KENDİ ELLERİNDE TUTMALI
PROLETARYA PARTİSİNDE
ÖRGÜTLENMELİDİR!...**

**YAŞASIN İŞÇİLERİN
MÜCADELE BİRLİĞİ!**

FAŞİST DEVLETİ YIKACAĞIZ

**YAŞASIN DEMOKRATİK
HALK DEVRİMİ!**

Bir SUSER işçisi

Alçaklara Güven Olmaz

Son üç ay içerisinde işten atılmalar, işçi kıyımları belediyelerde yoğun bir şekilde başladı ve devam ediyor. İzmir başlangıcıyla birlikte, İzmir Tansaş, Kağıthane belediyesi, İskenderun belediyesi ve Kartal belediyesi ve devam edecek olan işçi kıyımları. Evet hepsinin arkasında yatan devlet eli önce İzmir belediyesinde başladı alçaklar kıyımına, sonra yaygınlaştırdılar. İzmir belediye işçilerinin onurlu, dirençli mücadeleleri ile neye uğradığını şaşırarak burjuva yaltakçıları ders alamadılar galiba. Bu defa Kağıthane belediyesinde baş gösterdiler, bir veba hastalığı gibi. Kağıthane'de de gereken cevabı alınca biraz beklemek zorunda kaldılar. Evet işçiler güçlüydü sahip çıkıyorlardı arkadaşlarına, Kağıthaneyi mahşer yerine çevirdiler. Hergün mitingler, gösteriler geri adım attırdı emek düşmanlarına. Bu defa kendilerine yeni yöntemler bulmak zorunda kaldılar **ÖZELLEŞTİRME**. İzmir'de Tansaş'tan yüzlerce işçiyi attılar. Hemen peşinden İskenderun'dan 33 işçiyi attılar. Emek düşmanları insanları açığa mahkum etmekten bıkmıyorlardı. Bu defa 12 Eylül'ün yardakçası faşist M. Ali Bülkü çıktı sahneye "siz varsınızda ben yok muyum?" dercesine 11 işçiyi işten çıkardı. Fakat işten atılan her bir işçiye sahip çıkıyordu emekçi kardeşleri.

İşin iki ilginç yanı vardı;

Birincisi; Kağıthanede işçi atıldığına SHP'nin kurmayları, delegeleri, ilçe yönetimleri kağıthaneye akın akın geliyorlar. Hatta ve hatta milletvekilleri bile gelmişti. Bizimle birlikte işçi kıyımına son diye slogan atıyorlar işçi kıyımlarını şeref-

sizlikle suçluyarlardı. Hatta pankartları bile vardı. "İşçi kıyımı insanlık suçudur" diye. Acaba insanlık suçu olan işçi kıyımı yoksa belediyenin kendi ellerinde olmayışımı. Nedeni çok açıktı. Belediyenin RP'sinin elinde oluşuydu. Yani geleceğe yönelik seçim çalışması idi. Yani kısaca alçaklıklarını el altından yürütmenin hesapları idi. Çünkü onlarda biliyordu ki kendilerinin RP'sinin programından farklı bir program savunmadığını ister RP-ANAP, DYP, MÇP isterse SHP olsun farklı bir yapıları yoktu, hepside emeğe düşman, emek karşıtı, sermaye partileri idi. Seçimlerde hepsi gidip önce programlarını TUSİAD'de sunmamışlarmıydı. TUSİAD hepsine özellikle SHP'ye aferin dememiş miydi. İşte alçaklıklarının kanıtı. İşte yüzsüzlüklerinin, emek düşmanı olmanın kanıtları. İşten atılan, işçi çıkaran belediyelere bir bakalım.

İzmir belediyesi- SHP

İskenderun belediyesi- SHP

Tansaş İzmir (Belediye kuruluşu)- SHP

Kartal belediyesi-SHP

Alçak herifler bir de ellerine "işçi kıyımı insanlık suçudur" diye pankart alıyorlar. Kağıthane belediye başkanına şerefsiz, başkan diye slogan atıyorlardı. Evet doğru o şerefsiz ya siz çok mu şerefliyorsunuz? Evet sayın düzen partileri, emek düşmanı, işçi düşmanı düzen partileri bunlar yani işçi kıyımları hepinizin programında var, yani şerefsiz birilerini aramak gerekmez çünkü hiçbirinizin şerefi yok. Burjuvaziye yaltakçılık, gözüne girme, aferin alma, bunlar sizin kurtuluşunuz değil. Bir gün proleterya sizin hesabınızı görecektir. Şimdi yaşayın yaşaya-

bildiğiniz kadar, sömürün sömüre bildiğiniz kadar, yalanlarınız artık bitmeye başladı. Size artık ne halkımız, ne proletarya ne memurumuz inanıyor. Çünkü alçaklığa kimsenin tahammülü kalmadı. Aynı zamanda inancıda.

İşin ikinci ilginç yanı fakat en önemlisi; Sayın(!) Belediye-İş genel merkezi ve şube yöneticileri. Evet düzen partilerinden bir beklentimiz yok. Fakat siz Belediye-İş sendikası olarak nerelere gidiyorsunuz? İşten atılmalar, işçi kıyımları yükselirken hangi tatil köyündesiniz? Yoksa iktidarla bir ortaklığınız mı var, sermayeden eşit payı alıyorsunuz. Kağıthanede siz de ellerinizde hopörlörlerle, pankartlarla, dövizlerle gelmiştiniz, Sayın(!) Fuat Alan hopörlörden belediye başkanına oraya gelirken belediyeyi kafanıza yıkarız, arkadaşlarımız işe alınmazsa 180 bin belediye işçisini Kağıthaneye getiririz. Türkiye'de genel grev ilan ederiz diye Kağıthaneyi kale yapan sayın yöneticiler nerelere gidiyorsunuz? Karnınız tok mu, sırtınız pekmi, bunları bir belediye işçisi olarak sormak zorundayım çünkü siz bizim genel merkezimizsiniz. Acaba son günlerde hangi burjuva yaltakçıları ile görüşüyor çanak yalyorsunuz. Evet beyler işçiyiz, hesap sorarız. Bize hesap vermek zorundasınız.

İzmir'de 405 tane belediye işçisi arkadaş işten atıldığında İstanbul Genel Merkezi bir basın açıklaması bile yapmadı. Bir gün ziyarete bile gitmedi. En ufak bir eylem bile örgütledi. Orada işten atılanlar, direnenler, soğukta, karda, kışta ekme mücadeleleri için Ankara'ya kadar yürüyen İzmir işçileri Belediye-İş üyesi değilmiş gibi hareket et-

ti. İzmir belediye işçileri de dost düşman ayırımına gitmiştir bu eylemden sonra.

Yine iskenderun'dan atılan 33 işçi için gıki çıkmıyor sendika merkezinin. Sessizlik, beklemek...

Kartal yine öyle, işçiler işten atılıyor, açlık grevindeler. Kağıthane'de 180 bin işçiyi sokağa dökenler, genel grev ilan edenler neredesiniz?

Belediyelerde işten atılmalar özelleştirmeler devam ediyor. İşin bana korkunç gelen fakat gerçek gibi gözükken bir yanı, bu şerefsizler belediyeden işçi atarken herhalde Belediye-İş merkezi ile ortak hareket ediyorlar.

BELEDİYE-İSKİ-SUSER-İGDAŞ-TANSAŞ işçileri, arkadaşlar, dostlar;

Gerek sendikalarımız, gerek işverenlerimiz bizlere sosyal demokrat, demokrasi vb. gibi şeylerden dem vurup, name yapıyorlar. Özellikle düzen partilerine ve onun yaltaklığını yapan sendikalara (sarı-uzlaşmacı) karşı mücadelemiz gücümüzdür. Bizim (işçilerin, emekçilerin) bizden başka dostumuz yok. Birliğimiz gücümüzü, gücümüz mücadele birliğini gerektiriyor. İşçi kıyımlarına, dönen dolaplara karşı sessiz kalmayalım. Çünkü yarın bizim işyerlerimizde de işçi kıyımları başladığında hazırlığımızı yapmış olalım.

Ne bu hükümet, ne belediyeler, ne de sendikamız bize sahip çıkmıyor. İşte örneklerini verdim. Aynı şeyleri bizde yaşamayalım. ÇÜNKÜ ALÇAKLARA GÜVEN OLMAZ..! ARTIK!

**KAPİTALİSTLERE SERVET
KENDİMİZE SEFALET
BİRİKTİRMEK İSTEMİYORUZ!..**

SUSER'den bir işçi

DANDY'DE DÖNEN OYUN

Biz bir grup işçiyiz. Bizim sorunumuz çalıştığımız şirketi bilmememiz. Biraz garip ama gerçek.

Çalıştığımız işyeri gıda üzerine. Çıkan mal ciklet; bizim çalıştığımız şirket ise çelik (metal sanayi) olarak gözükmüyor.

Yani fabrikanın adı Dandy ciklet fabrikası. İşe girerken bu şirkete başvuruyorsun, onlarda işe alırken 3 aylık veya 6 aylık geçici (kadrosuz) işçi olarak alıyorlar. Çalıştığın süre içerisinde verilen zaman dolunca sana bir kağıt (form) getiriliyor. Başka bir şirket (Krom Sharp) adlı bir başka şirkete tek bir imza ile geçiyorsun. Yaptığın iş ise aynı. Verilen kısa zaman dolunca başka bir form imzalattırıyorlar. Derum çelik adlı bir şirkete başlıyorsun. Yaptığın iş yine aynı ve yine verilen kısa zaman dolunca başka bir form, krom çelik adlı bir şirkete başlıyorsun, yaptığın iş aynı.

Dandy; bu şirkette çalışan yaklaşık 100 kişi, bunun 50 tanesi kadrosuz. (Sendikali işçilere dokunulmuyor, bunlar şirket değiştirmiyor) Öbür 50 tanesi sürekli değişiyor.

Yalnız şirketin, şirketlerin bir prensibi var. Uzun süre çalışan, 2-3 yıl gibi, eğer beğenilirse kadroya bırakılıyor. Kadroya kalan Dandy haricinde bir şirkette kalıyor ve sendikası olarak çalışıyor.

Bu şirketlerde ücretler sendikalılar hariç, büyük çoğunluğu asgari ücret (502.000), ufak bir azınlık ise 700-800 bin TL bir ücretle çalışıyor.

İşçi arkadaşlarda bir karamsarlık bir isteksizlik var. Yıllarca çalışıyorsun belki kadroya kalırım diye, kadroya kalanlar ise bir yıl çalıştıktan sonra, çalışmış olduğu şirket iflas ettiriliyor, tabii ki çalışan arkadaşımız işine devam ediyor, ama başka bir şirket adı altında.

Kadrolu bir arkadaşımız Deram çelikte çalışıyor. 1 yıl ve kısa bir süre sonra bu şirket iflas ediyor. Bir imza ile öbür şirkete kaydediliyor. İşini kaybetmemiş oluyor, böylece sürekli aynı işlemler devam edip gidiyor.

Yapılan iş aynı, yemek yediğimiz yer aynı, servislerimiz aynı. Aynı olmayan şirketlerimiz ve hepimizin (işçi arkadaşların) sonu aynı

Bir işçi

Grevdeki İşçiler Ne Diyor

Belediye iş grevinin 8'inci gününde Dergi çalışanları, işçi ve öğrenci arkadaşlarla birlikte grev ziyaretine gittik. Ziyaretine gittiğimiz yer Doğançılar Park Bahçeler Müdürlüğü. Önce şefliğe gidiyoruz. Bizim gözleri umutlu, coşkulu grev gözcüleri karşılıyor. Sıcak bir merhabalaşma ortamından sonra grev değerlendirilmesi ve hoş sohbetlerimiz başlıyor. Öğrenci arkadaşlar DÖB (Devrimci Öğrenci Birliği) adına konuşan bir arkadaş grev başarıları dileyerek vermiş oldukları grev mücadelesinde ki başarılarından dolayı işçi arkadaşlara moral ve destek verdiklerini söylediler. Diğer işkollarından giden arkadaşlar grevin sıcaklığı ve anlamı üzerine işçi arkadaşlarla sohbet ettiler. Bizde Dergi olarak onurlu mücadelelerinde başarıları dileyip kısa bir konuşma yaptık. Grev defterine grevin güzelliğini, mücadeleyi, dayanışmayı anlatan bir işçi arkadaş defteri imzaladı. Sonra yukarıdaki müdürlük ve işçi lokalinde ki grev gözcüsü ve işçi

arkadaşları ziyarete çıktık. Aynı şekildeki sıcak ve dost karşılama, tokalaşmalar, greve başarılarla birlikte sohbet için işçi lokaline geçtik. 10'a yakın işçi arkadaş ve grev gözcüleri ile sohbetimiz başladı. Dergi adına açıklamada Belediye işçilerinin mücadelesi, grevi ve işçi sınıfının mücadelesi anlatıldı. Bir işçi arkadaş da kendi işyerlerindeki Belediye-İş'e (greve) verilen desteği ve değerlendirmesini yaptı. Öğrenci arkadaşlar da işçi mücadelesi ile öğrenci hareketinin sıcaklığını ve ortak mücadeledeki önemini belirtti. Bir işçi arkadaş Belediye-İş'in sendika merkezine ve şubelerine bakışını anlatıp çözümün yine işçilerin kendi ellerinde olduğunu bu davaya ancak sınıfın kendisinin sahip çıkabileceğini bu konuda belediye işçilerine çok iş düştüğünü anlattı. Grevin başarıyla sonuçlanmasındaki asıl yükün sendikaya değil işçilere düştüğü kendiliğinden ortaya çıkmaya başladı. Grevdeki işçilere sendika konusunda sorduğumuz soruları

mıza aldığımız cevaplarda sendika için bir güvensizlik bir muğlaklık vardı. Sonra grevdeki işçi arkadaşlardan biri bize;

- Biz eylemin içerisindeyiz. Siz dışarıdasınız dışarıdan halkın greve bakışı. Şunu belirttikten sonra cevap verirseniz memnun olurum. Biz dışarıdaki halk derken yoksul emekçi halkı, memurları, işçileri soruyoruz. Çünkü şu anda maddi durumu iyi olan zenginler tatildeler. Yani parası çok olan burda yok. Grevden etkilenenler yoksul insanlar onlar nasıl bakıyorlar eylemimize.

Bir işçi arkadaş cevap veriyor. Biliyorsunuz şu anda bütün kitle iletişim araçlarını elinde bulunduranlar onlar. İstedikleri anda insanlara kendi yorumlarınca haber ulaştırıp haklı olmuş olduğunuz dava da sizi haksız çıkarıyorlar. Yani televizyona çıkıp saatlerce demogoji ve yalanlarla insanların beyinlerini bulandırıyor ve kandırıyorlar. Zaten eğitim düzeyi düşük olan halkımız bütün demogoji ve yalanlara rağmen sizinle birlikte fakat yine de etkiledikleri yok değil. Fakat bütün bu demogoji ve yalanlara rağmen haklı olan elbetteki çalışan emek sarfedenlerdir. Emekçi insanlar ancak emekçilerin halinden anlar. Fakat insanlar kimin haklı kimin haksız olduğu konusunda yorum yapamıyorlar.

Grevdeki işçi arkadaşın birisi hemen söze giriyor.

- Bizim de elimizde televizyon, radyo istasyonlarımız olsa veya anında basabileceğimiz gazetemiz yani halkımıza ulaşabileceğimiz iletişim araçlarımız olsa grevimizin haklılığını biz insanlara daha iyi anlatırız. O zaman halkımız bizim haklı grevimize sahip çıkar ve belediyelere karşı

bizimle direnir.

Bir de diye devam ediyor grevci işçi;

- Bizde halkımızın pislik içerisinde hastalıklarla, çöplerle uğraşmasını istemeyiz. Aynı havayı bizim çocuklarımız, eşlerimiz bizde soluyoruz. Aynı hastalığı bizde kapıyoruz. İnsan kendi kendini veya akrabasını, dostunu hastalığa terk etmek istemez. Ama bizi açlığa mahkum edenler, bizlerle dalga geçenler, onurumuzla oynayanlara karşı grevden başka birşeyle cevap veremeyiz. Çünkü bu bizim sorunumuz olduğu kadar dışarıdaki halkımızın da sorunudur. Bu davada bütün halkımız bizimle birlikte olup belediyeye baskı uygulamak zorunda. Ancak, böyle başarıya uğrar haklı grevimiz.

Bizi, çocuklarımızla, eşlerimizle açlığa mahkum edenlere karşı tek silahımız grevimizi kullanıyoruz.

Yine grevdeki arkadaşlardan biri devam ediyor.

- Beni en çok etkileyen şey, park ve bahçelerdeki çiçekler. Ay-larca yıllarca emek verdiğimiz kendi çocuklarımız gibi baktığımız çe-

ceklerin solması. Emeğimiz göz göre göre eriyip gidiyor. Bizde o çiçeklerle birlikte eriyoruz. Karda, kışta, sıcakta hiç yalnız bırakmadığımız, gözümüz gibi baktığımız çiçekler boyunları eğri eğri bize bakıyorlar. Bir baba evledini göz göre göre öldürmez. Bizde öyleyiz. Çiçekler bizim evlatlarımız çünkü onlara hayat veren bizleriz. Hangi belediye başkanının umurundadır, çiçeklerin solması? Hiç birinin umurunda değildir elbet. Çünkü onların varı-yo-ğu ya paradır, ya oydur.

Bu kelimeleri söylerken işçi arkadaşın gözleri doluyor. Odayı uzun süre sessizlik alıyor. Diğer işçiler hepsi birlikte çiçeklerin solmaması gerektiğini, insanların hastalanmamasını uzun uzun konuşuyorlar. Konuşmalar esnasında bir haber geldi.

"Üsküdar'da çöp toplatılıyor. Belediye başkanı ve polisler çöp toplatıyorlar. Müdahale etmek istedik polis bize saldırdı. Bir arkadaşı gözaltına aldılar." Hemen içeriden 5 işçi arkadaş Üsküdar'a gittiler. Soh-bete diğer arkadaşlarla birlikte devam ettik. Sohbeti bitirdikten, işçi-

lerle vedalaştıktan sonra Üsküdar'a indik. Üsküdar'da pazarcılar araç tutmuşlar çöpleri arabalara yüklemişlerdi. İşçiler çöpleri kaldıramayacaklarını bunun eylem kırıncılığı olduğunu, böyle birşeyi yapma haklarının olmadığını söylediler. Pazarcılarla arada tartışmalar boyutlanmaya başladı. Burda birşey vardı. Belediye başkanı işçilerle pazarcıları karşı karşıya getirmiş polis destekli pazarcılar bağırıp duruyorlardı. Sendika yönetiminden sendikacılar geldi müdahale edildi. Anayasanın 39 ve 40'inci maddelerinde pazarcıların böyle bir hakkı yoktu. Polis denetiminde 3 araç çöpleri boşaltmaya gitti. Sonra olay pazarcılarla işçilerin tartışmaları sonucunda; Pazarcılar bundan sonra çöp kaldırmayacaklarını söyleyince olay yatıştı.

Burada bir şey dikkatimizi çekiyor. Burjuvazi ve yaltakçıları işçilerle emekçi halkı karşı karşıya getirmek için elinden geleni yapıyor.

Bizler biliyoruz ki; Belediye işçilerinin grevi halka karşı yapılan bir grev değildir. Grev, işçilerin demokratik ve ekonomik haklarını alabilecekleri en meşru silahlarıdır. Bu doğrultuda emekçi halkımızı ve işçileri grevlerle dayanışmaya destek vermeye çağırıyoruz.

Çünkü şunu biliyoruz ki; Haklı olan biziz, biz kazanacağız. Bizler haklı taleplerimize sahip çıkamadığımız ölçüde yönetenler ülke de istediği biçimde at koşturacaklardır. Artık yalanlara ve demogojilere inanmıyoruz. Bugün bunun cevabını en iyi şekilde belediye işçileri vermektedir. Artık işçiler kendi silahlarını kullanmasını öğrenmeye başladılar. İşçilerin artık sloganları, şiarları değişmeye başladı.

YAŞASIN BELEDİYE İŞÇİLERİNİN ONURLU GREVİ!

YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ!

Dağlıoğlu'nda Devlet Terörü Artıyor!

Adana'da Kürt'lerin yoğun olarak yaşadığı mahallelerden birisi Dağlıoğlu'dur. Daha önce Newroz eylemlerinde en yoğun yaşandığı mahallelerden birisidir. Bu özelliklerinden ötürü Dağlıoğlu devletin tepkisini çekmiş ve burada devlet terörü yoğunlaşmıştır.

Son günlerde mahalle tam anlamıyla ablukaya alınmıştır. Sokaklarda sürekli panzerler bulunmaktadır. Mahalledeki sağlık ocağı ise tam anlamıyla polis üssü haline getirilmiş, ocağa polisler yerleştirilmiş, panzer ve polis otobüsü ise sağlık ocağının önünde olağan bir görüntüye dönüşmüştür. Ayrıca, mahalleye yeni bir karakol yapım çalışmaları başlatılmıştır.

Bu abluka, geceleri saldırıya dönüşmektedir. Geceleri mahallenin girişlerini panzerlerle kesen polisler, sokaklarda gezenleri duvar diplerine dizerek dövmektedir. Aynı uygulamayı kahvehaneleri basarakta yapmaktadır. Basılan kahvehanelerde oturanları duvarlara dizerek dövmektedir. Sokakta yürüyenlere ve gece sinemadan dönenlere çocuk-yaşlı demeden rastgele ateş açmakta ve yaralanmalara sebep olmaktadır.

Evleri de sık sık basan polisler, ev sahiplerinin evde olup olmadığına bakmaksızın evlere girmekte ve

yağmalamaktadır. Rastgele açılan ateş sonucu evlerin içerisinde kurşun delikleri oluşmuştur.

Bu baskılar halk üzerinde sindirme ve korku ortamı yaratmıştır. Mahalle halkı, üzerinde estirilen terörü dile getirememektedir. Basın açıklaması ve suç duyurusunda bulunmaktan çekinen halk, gece sokağa çıkmaktan da korkmaktadır. Mahalle halkı, geceleri yakınlarının yanında geçirmeye başlamıştır.

Dağlıoğlu halkının üzerindeki baskıları püskürtmenin tek yolu başkaldırması olacaktır. Kendilerine uygulanan baskılara aynı şekilde karşılık vermediği sürece bu baskılar devam edecektir. Dağlıoğlu halkı bu baskıları püskürtecek potansiyele ve cesarete sahiptir. Nitekim sağlık ocağının karakol olarak kullanılmasını ve mahalleye yeni karakol yapılmasını protesto amacıyla başlattıkları imza kampanyası bu mücadelenin ilk halkasını oluşturmaktadır.

DAĞLIOĞLU'NDAKİ DEVLET TERÖRÜNE SON!

ZAFER DİRENENLERİN OLACAKTIR!

Adana'dan bir grup Devrimci Emek okuru

ADANA BELEDİYESİNDE GREV VE DİRENİŞ!

Temizlik İşçilerinin Direnişi

Adana'da belediye işçilerinin grev hazırlığı sürerken, belediye işçilerinde, önce, taşarona devredilmiş olan temizlik işçileri direnişe başladılar.

Seyhan belediyesinde temizlik işleri daha önce yine hisselerinin %90'ı Seyhan belediyesine ait Güney belediyeleri AŞ'ye devredilmişti. Bu taşeron firma 700 civarında işçi ile Seyhan ilçesinin temizlik işlerini yürütmektedir. 500 bin lira gibi komik bir ücretle çalışan bu işçiler, sendikal çalışmalara

ri engellendiği için 24 Temmuz cuma günü iş yavaşlatma eylemine başladılar. 27 Temmuz pazartesi ise işi tamamen durduran işçiler oturma eylemine başladılar.

Bu eylem sonucunda 428 işçi işten atıldı. İşten atılmalar üzerine işçiler, Seyhan belediyesine bağlı şantiyeyi işgal ederek, iş araçlarına ve makinalarına el koydular. Eylemi yasadışı ilan eden ve tam bir işçi düşmanı tavrı sergileyen Seyhan belediye başkanı Yalçın Akyol'un temizlik işini başka taşeron firmalara devretmek istemesi-

ne işçiler makinaları vermeyerek tepki gösterdiler. Böylece direniş kırıcılığı boşa çıkarılmış oldu. Direnişçi işçilerden 35'i 30 Temmuz perşembe günü SHP binasına gelerek açık grevine başladılar. Daha sonra katılımlarla bu sayı giderek arttı.

GREV

Yine 30 Temmuz perşembe günü Büyükşehir Seyhan ve Yüreğir belediyesindeki 2960 işçi greve başladı. İşçiler Yüreğir belediyesin-

den yürüyerek büyük şehir belediyesinin önüne geldiler. Burada toplanan tüm belediye işçileri Adana'daki büyük şehir belediye başkanı Selahattin Çolak, Seyhan belediye Bşk. Yalçın Akyol ve Yüreğir Belediye Bşk. Sabahattin Eşberk'in istifasını isteyen sloganlar attılar. Burada "İnönü istifa" diye de bağırarak işçilere belediye iş genel örgütlenme sekreteri Kasım Yorulmazbaş ve Adana 1 nolu şube başkanı Ali Umar konuşma yaptı. Bu sırada anakent belediyesine gelen Sabahattin Eşberk ise işçiler tarafından yuhalandı ve kaçmak zorunda kaldı.

3 Ağustos pazartesi günü işçiler ve ailelerinden oluşun bir grup Seyhan belediyesini 3 saat süreyle işgal ettiler. Yalçın Akyol'u istifaya çağırarak işçiler, atılan işçilerin geri alınmaması halinde işgal altında tutukları şantiyelerdeki araçları yakacaklarını söyleyerek kararlılıklarını dile getirdiler.

Seyhan belediyesi yakınlarındaki Yeni Cami önünde toplanan işçiler toplu halde Adana'nın en işlek yolunu trafiğe kapatarak yürüyüşe geçtiler. Belediyenin önüne geldiklerinde beraberlerinde getirdikleri çöp torbalarını belediyenin içine attılar ve işçi düşmanı Akyol'u istifaya çağırarak. Ardından, 5 Ocak meydanına doğru yeniden yürüyüşe geçen işçilere Bankalar karakolu önüne geldiklerinde slogan attıkları gerekçesiyle polis müdahale etti. İşçilerin direnmeleri sonucunda, biri kadın olmak üzere yedi kişi gözaltına alındı.

ADANA KAMU SENDİKALARI PLATFORMUNUN GREV VE DİRENİŞ ZİYARETLERİ

Adana'daki kamu çalışanları sendikaları platformu Güney belediyeleri AŞ.'nin direnişçi işçilerine ve grevdeki belediye işçilerine destek ziyaretlerinde bulundu. Organizedeki eksikliğe ve katılımın azlığına rağmen çok coşkulu bir ortamda gerçekleştirilen destek ziyaretleri, kamu emekçilerinin işçi sınıfıyla kaynaşmasını sağlıyordu.

İlk ziyaret, Seyhan belediyesine bağlı Güney belediyesi AŞ.'nin Barkol'daki şantiyesini işgal ederek iş araçlarına el koyan direnişçi işçileri ziyaret ederek gerçekleştirildi. "İşçi memur el ele genel greve" pankartıyla yürüyen sendikalar platformu şantiyeye geldiğinde işçilerin coşkulu alkışlarıyla karşılandı. Şantiyenin girişini olası saldırıya karşı kamyonlarla kapatan işçilerin kararlılığı daha ilk anda göze çarpıyordu. "İşçi memur el ele genel greve, yaşasın emekçilerin mücadele birliği, belediye işçisi yalnız değilsin, Yaşasın örgütlü mücadelelerimiz, İş, ekmek, özgürlük ve Yaşasın halkların kardeşliği" sloganlarıyla şantiyeye giren kamu çalışanlarına işçilerde aynı sloganlarla karşılık veriyorlardı. Platformun basın açıklamasının okunmasından ve işçilerle, kamu emekçilerinin mücadelesinin sağlanması gerektiğinin anlatıldığı konuşmalardan sonra coşkulu halaylar çekildi. Türküler ve marşlar söylendi. Daha sonra kamu emekçileri aynı coşkulu sloganlarla şantiyeden ayrıldılar.

Daha sonra Yüreğir belediyesinin işyerindeki ve aynı yerde bulunan büyükşehir belediyesinin grevdeki işçileri ziyaret edildi. "İşçi-memur el ele genel greve", "Yaşasın emekçilerin mücadele birliği", "İşçi kıyımına son", "Belediye işçisi yalnız değilsin" ve "Yaşasın halkların mücadele birliği" sloganlarıyla işçilerle kaynaşarak kamu emekçileri buralarda da basın açıklamalarını okudular. Dayanışmalarını dile getirdiler. Halaylar çekildikten sonra, bir devrimcinin okuduğu şiir yumruklar havada dinlendi.

Buradan sonra yine Güney Belediye AŞ'den atılan 41 işçinin SHP'de sürdürdüğü açlık grevi ziyaret edildi. Şantiyede direnen arkadaşlarıyla paralel açlık grevini sürdüren işçilere de kamu emekçileri desteklerini ilettiler.

Kamu Emekçileri dayanışma ziyaretlerinde, tüm işyerlerinde yaptıkları konuşmalarda, iktidarın ve onun ortağı SHP'nin iki yüzlülüğünü sergilediler, kurtuluşun ellerimizde olduğunu belirttiler, hakların ancak mücadele edilerek kazanılacağını belirttiler.

Oldukça coşkulu geçen ziyaretler, kamu emekçilerinin sınıfıyla kaynaşması yönünde atılmış bir adım oldu. Bu adım tüm emekçilerin mücadele birliğinin sağlanması yönünde geliştirilmelidir.

Yaşasın Tüm Emekçilerin Mücadele Birliği

Ziyaretlere katılan emekçi kamu çalışanları

Kamu Emekçileri Alışılmışın Ötesine geçti

1992 kamu emekçilerinin yılı oldu. Yıllardır alışılmışın dışına çıkmıştı. Memur tabuları yıktı. O eski kimliğini yok saydı. Kafasındaki yasaklayıcı hükümleri, idare baskısını, herşeyi yerle bir etti.

Artık yıllardır süren müzmin memur tiplemesinin yerine hakkını arayan bu nedenle sokakları alanları dolduran militan memur tiplemesi geçti. kamu çalışanları Sendikal Platformunun almış olduğu uzlaşmacı, reformist kararları bile hiçe saydı.

Fatih'te yapılan sessiz basın açıklaması memuru tatmin etmedi. Bunu eleştirdi, bunun böyle olmayacağını söyledi ve 16 Haziran'da Kadıköy'de sendika yöneticilerini Ankara'ya gönderirken Kamu Sendikaları Platformunun

sessiz yürüyüş kararına rağmen üçbine yakın memur sloganlarıyla hem taleplerini haykırıyor hem de uzlaşmacı kararları hiçe sayıyordu. "Sendika hakkımız grev silahımız", "Baskılar bizleri yıldırılmaz", "Devlet terörüne son ve devlet güdümlü sendikaya hayır" haykırışları Kadıköy halkını bile çöşkündürdü ve alkışlı tezahüratlarla Kamu emekçilerine destek verdiler.

Neydi Kamu emekçilerini buna zorlayan. Evet, koalisyon hükümetinin verdiği vaatler bir ara memurları beklentiye soktu. Ama gördü ki bu hükümette diğerlerinden farksızdır. Bazı şeyler yaşanarak öğrenilir. Ve yıllardır sömürülen ve posası çıkarılan Kamu emekçileri devlet için hep sırtta ta-

şınır bir kambur oldu. Her defasında yaşanır bir ücret verilmeye kalkılırsa ya enflasyon azdırıyor ya da devletin kasası hep açık veriyor oluyordu. Diğer taraftan emekçilerin üzerinde toplanan paralar (vergiler) hayali ihracatçıya, tefeciye, karaborsacıya aktarılıyor, tekelci sermayeye arpalık yapılıyor. Kendilerinin de söylediği gibi trilyonluk vergi borçları ödenmiyor bedava kredi gibi kullanılıyor.

Kamu emekçileri insanca bir yaşam için gereken ücreti talep edemez duruma gelmişken; artık yeter diyerek ayağa kalkıyor.

Maliye emekçileri, sağlık emekçileri, belediye emekçileri, PTT emekçileri... eylemlerini yükselterek "KAHROLSUN ÜCRETLİ KÖLELİK DÜZENİ" sloganıyla somut durumunu ve talebini kamuoyuna duyuruyordu.

Maliye emekçileri eylemlerine bölgesel düzeyde başladı: 7-20 Temmuz arası bölgesel olarak Bayrampaşa, Cağaloğlu, Kartal, Üsküdar Bölgelerinde iş yavaşlatarak, iş bırakarak, yemek boykotlarıyla, yürüyüşlerle ve basın açıklamalarıyla taleplerini gündeme soktular.

Artık kamu emekçileri işçi sınıfının gerçek dostu ve gelecek güzel günlerin birlikte hazırlayıcısı olarak yürüyorlar.

YAŞASIN KAMU EMEKÇİLERİNİN MÜCADELE BİRLİĞİ!

EMEKÇİ MALİYECİLER.

Sağlık Çalışanları Ayakta!

92 Temmuz'unda yeni bir sürece giren kamu çalışanlarının mücadelesinde sağlık çalışanları ilk grevleri gerçekleştirdiler.

Cerrahpaşa hastanesinde üç gün süren iş bırakma eylemi, kamu çalışanlarının mücadelesinde yeni bir süreç başlattı.

Cerrahpaşa'da çalışanlar eyleme kitlesel ve coşkulu bir katılım sağladılar. Hastane içerisinde yapılan yürüyüşler ve konuşmalar bir miting havasında geçerken çoğu ilk kez eylem yapan, eyleme katılan sağlıkçılar hak alma mücadelesinin coşkusunu yaşadılar. Eylemlere çalışanların çoğunluğu katılırken iş tam anlamıyla durdu. Ameliyatlar durdu. Acil servis dışında kalan bütün bölümlerde iş bırakma gerçekleştirildi. 500'ün üzerinde kişinin katılımı sağlanarak yapılan yürüyüş ve iş bırakma eylemi burjuvaziye korku saldı. İş bırakma eylemine katılım yürüyüşe katılanlardan fazlaydı.

Cerrahpaşa'da atılan "Devlet güdümlü sendikaya hayır", "Ücretli kölelik düzenine son", "Toplu sözleşme hakkımız grev silahımız" vb. sloganlar kamu çalışanlarının mücadelesinin politikleşmesini açıkça ortaya koyuyor. İşveren Cerrahpaşa'da sözleşmeli personel uygulamasıyla çalışanlar üzerindeki sömürüyü daha da arttırmış durumda. Sözleşmeli personelin de eylemleri desteklemesi ve eylemlere katılmasıyla eylemler daha da güçlü oldu.

Çapa hastanesinde de grev, sabah erken saatlerde büyük bir katılımı başladı. Çalışanlar öğleye kadar hastane içerisinde düzenledikleri yürüyüşlerle eylemlerini sürdürdüler. Yürüyüşe yaklaşık 700 çalışan katıldı.

Yürüyüş sonrası dekanlık önünde toplanan kamu çalışanlarına Devrimci Emek dergisi Özel Sayılarını dağıtmak isteyen arkadaşlarımıza, eski Devrimci Yol çevresinden

sendika temsilcisi bir kadın tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale öncesi çalışanlar tarafından coşkuyla kapışılan özel sayılarımız Bu sendika temsilcisinin, "Bunlar provokatör, eylem baltalayıcısı. Özel sayıları yırtın." diye bağırması üzerine, orada bulunan bir kaç kendini bilmez taraftarı, arkadaşlarımızın üzerine yürüyerek, kalabalık dışına çıkardılar. Böylece bu arkadaşlarımızı polise de teşhir ettiler. Bu saldırı girişimine, arkadaşlarımız, eylemi kırmamak için o anda cevap vermeyip gereken sorumluluğu gösterdiler. Bu tavırlarıyla da çalışanları üzerlerine yollayan sorumsuz sorumluların mı, yoksa eylemi kırmamak için kendilerine yönelen bir saldırıya, sorumluluk bilinçleri gereği cevap veremeyenlerin mi provokatör olduğunu gösterdiler. Daha sonra bu olayı sendikanın platformlarında da tartışarak bu kişiyi teşhir ettiler (Ancak, bu tür bir olayın tekriri halinde, tavrımızın bu olmayacağını, bu sorumsuz sorumluya da bu tavrı onaylayan herkese de duyururuz).

10 Temmuz günü faşist devlet Haseki'de terör estirerek mücadeleyi engellemeye çalıştı. İş bırakma eylemi ve yemek boykotu başlamadan önce polis hastanenin her tarafını tutarak gözdağı vermeye başladı. Polisin bütün çabalarına rağmen sağlık çalışanları eylemlerini planladığı gibi gerçekleştirdiler. 100 kişi civarında bir katılımı basın açıklaması yapıldı. Eylemi önlemek isteyen idare, Haseki'de çalışan Tüm Sağlık-Sen üyelerinden bir kişiyi ve Tüm Sağlık-Sen örgütlenme sekreterini sürgün etti. Bütün baskılara rağmen coşkulu bir eylem gerçekleşti. Baskılardan dolayı çalışanların çoğunluğu basın açıklamasına katılmadı ama çevrede toplanarak izlediler. "Baskılar bizi yıldırılmaz", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni" gibi sloganlar atıldı. Sendika yöneticileri-

nin konuşmasından sonra eylem sona erdi.

10 Temmuz günü sağlık çalışanları Bakırköy Akıl hastanesinde ilk kez güçlü bir eylem ve iş bırakma gerçekleştirdi. Bu güne kadar az katılımı ve daha pasif eylemler yapılırken, 10 Temmuz eylemi 400-500 kişinin katılımıyla gerçekleşti. Slogan atarak yürünürken sürekli sayı artıyordu. "Baskılar bizleri yıldırılmaz", "İşçi memur elele genel greve", "Devlet güdümlü sendikaya hayır", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni" gibi sloganlarla yürünürken polisler yürüyüşü yakından izlemeye aldılar.

Akıl hastanesinden yürüyen sağlık çalışanları, yürüyüşü Devlet hastanesine doğru sürdürüp Devlet hastanesi önünde basın açıklaması yaptılar. Basın açıklamasından sonra kortej halinde yürüyerek Akıl hastanesine gelindi. Eylem sona erdiği anda polisler saldırıp bir kaç kişiyi gözaltına almaya çalıştılar. Fakat sadece bir kişiyi alabildiler ve daha sonra serbest bıraktılar.

10 Temmuz günü Çapa'da iş bırakma, yürüyüş ve konuşmalarla tam bir miting gerçekleşti.

Sultanahmet eyleminden sonra 15 Temmuz günü Belediye ve Sağlık çalışanları iş bırakma (grev) eylemiyle işyerlerinin çoğunluğunda işi durdurdular. Sağlık çalışanları, Cerrahpaşa, Samatya, Çapa, Haseki, Bakırköy Akıl hastanesi, Şişli Etfal, Okmeydanı SSK gibi büyük hastaneler başta olmak üzere bir çok yerde iş bırakma eylemi yaparak toplu sözleşme hakkını alma yolunda büyük bir adım attılar. 15 Temmuz günü Türkiye'nin birçok yerinde iş bırakma eylemi gerçekleşti. Kamu çalışanları yıllardan beri süren kapıkulu imajını yerle bir ettiler. Verilen mücadele sayesinde Tüm Sağlık-Sen'in gücü yaklaşık iki kat artarken burjuvaziye korku salıp üzerinde baskı kurdu.

EMEKÇİ SAĞLIKÇILAR

KAPİTALİZM, SOSYALİZM VE BİLİM

Sosyalizmde bilim halkındır: hem halkın hizmetindedir, hem de bilim yapma kapıları halka açıktır. Kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrımın giderilmesi yönünde, insanların bilimsel ve kültürel etkinliklere zaman ayırabilmeleri sağlanır. Müzelerin, sergilerin önündeki işçi kuyruklarıyla, on milyonları bulan gazete-dergi-kitap tıraajlarıyla, sosyalizm sayesinde tanışmıştır dünyamız.

Türünün en seçkin örneklerinden, 1953 Lenin Enternasyonal Barış Ödülü sahibi İngiliz fizikçi ve bilim tarihçisi John Desmond Bernal'in (1901-1971) bir kitabına ek olarak koyduğu yazısında M. Ruhcman, SSCB'de bilimin durumunu irdeliyor.(1) Bu değerli incelemeden yalnızca sonuç bölümünün bir özetini sunacağız: Sovyetler Birliği'ndeki okullarda doğa bilimlerine büyük bir önem verilmekte ve doğrudan bilimle ilgili olmayan derslerde bile öğrenciler bilimsel akıl yürütmelere özendirilmektedir. "Öncü Evleri" adı verilen çocuk kulüpleri bile laboratuvarlara ve bilimsel malzemeye sahiptir. Her Sovyet gazetesinde bilimsel-teknik konularda makalelere yer verilmekte ve bilimsel gelişmelere ilişkin haberler ilk sayfalarda yer almaktadır. Sovyet kentlerinde çok iyi donatılmış ve halka açık bilim-teknik kitaplıklarına en az Londra'daki tütüncüler (sigara dükkanları) kadar sık rastlamak olanaklıdır. Bu alandaki kitaplar nitelikli ve ucuzdur. Her fabrika ve her çiftlik kendi kitaplığına sahiptir. Bu kitaplıklarda en basitten en karmaşığa bilimsel literatürü bulmak olanaklıdır. Bilimsel bilgiye ilgi duyan herkesin kendisini geliştirmek için yeterli olanağı vardır. İşçiler için, akşam okullarının yanında, tek kuruş ödmeden yapabilecekleri üniversite eğitimi olanağı bulunmaktadır. Çalışılan yerlerin yöneticileri, çalışanların yeteneklerinin elverdiği her düzeyde eğitim görebilmeleri için onlara kolaylık yaratmakla yükümlüdür. Her fabrikada, bütün çalışanlar, çalıştıkları alandaki bilimsel bilgileri almaları amacıyla eğitilmektedirler.

Sonuç bölümünü özetlediğimiz bu inceleme 1930'larda yazılmış. Sanırız bu özet, yazdığımız ilk cümleyi, "sosyalizmde bilim halkındır" cümlesini iyice somutlaştırmıştır okurun kafasında. İşte sosyalizmde bilim böylesine arasına iniyor halkın; bilimle halk bütünleşiyor. Çünkü sosyalist düzende bilimin tüm çalı-

baları halk içindir. Deyim yerindeyse, bilim halkın emrindedir.

Kesintisiz bir nitelik arzeden gelişimiyle insanlığın binlerce yıllık evrensel birikimi üzerinde yükselen bilimin insanlık yararına, tüm toplumun hizmetinde olacağı koşulları ancak sosyalizm sağlayabilir. Sosyalizmde bilimin giriş ve çıkış kapıları halka dökündür. Üretimi arttırmak (ama kâr için değil, toplumun gereksinimleri için), insan yaşamını güvencelemek, gönenc (refah) düzeyini yükseltmek içindir bilim. Gerekli zihinsel niteliklere sahip her toplum bireyinin önünde bilim yapma, bilim alanında yükselme olanağı vardır. Sosyalizmde bilimin gelişme yönü ve gelişme olanakları konusunda yapacağımız aşağıdaki alıntı, sosyalizmin bilim anlayışının pratiğe uygulanışına Stalin döneminden somut bir örneği de içermektedir: "(Kapitalizmde) pratikte bilim, uygulanması kârlı olduğu zaman ve öldürücü silahlar ürettirdiği yerde uygulanır. Bilimi bir tüm olarak ele almak ve çeşitli parçalarını insan yaşamını iyileştirmenin kapsamlı herhangi bir planıyla ilişkili kılmak zorlu bir red ile karşılaşır. Böyle bir plan, askeri amaçlar dışında bilimi sınırlayan kapitalist bir ülkede gerçekten tümüyle anlamsız olur; çünkü üretimin kendisi özel kârın ve tekelin değişken isteklerine bağımlı kalırken bilimi planlamayı düşünmek bile saçma olur. Ama sosyalist bir devlette bu kısıtlama kaldırılır ve bilim normal, olarak üretkenliği sürekli ve ilerleyen bir yolla geliştirmenin normal araçları gibi, kendi yerini alır.

"Sosyalist bilim planlaması, düşünceleri ve icatları önceden planlama girişimi gibi gösterilip sık sık çarpıtılıyor ve karikatürleştiriliyor. Asla böyle bir girişimde bulunulmamıştır; o ülkeler bilimi en iyi böyle kullanabiliyor olsalardı, başlangıçtaki görülmedik sefalet ve yinelenmiş yabancı silahlı müdahale karşısında, savaşta ve barışta ulaştığı sonuçlara ulaşmak Sovyetler Birliği için olanaksız olurdu. Sovyetler Birliği'nde ve Yeni Demokrasilerde gerçekte olan, bilimin genel ekonomik plandan doğan sorunların çözümüne uygulanmasıdır. Örneğin Sovyetler Birliği'nin Güney Doğusu için hazırlanmış büyük birleşik projeler için -ki bunlar doğanın tüm yüzünü değiştirip yüz milyon kişiye besin sağlayacaktır-, matematikçiler-

den arkeologlara dek, pek çeşitli dallardan birkaç bin bilimci, yerinde ve kendi laboratuvarlarında, formüleştirilmesi ve çözülmesi gereken bir yığın problemi incelemektedir." (2)

KAPİTALİZMDE BİLİM İYİYE KULLANILABİLİR Mİ?

Günümüz kapitalist-emperyalist dünyasında bilim halkın emrinde olmadığı gibi, halka karşı kullanılmaktadır. Çünkü bilimin tüm olanakları halkla uzlaşmaz çelişkileri olan tekellerin elindedir.

Kapitalizmin temelinde kâr amacı yatar. Düzenin tüm gözeneklerine sinmiş olan bu amacın bilim alanında kendisini göstermemesi düşünülemez. Bilim de bu iğrenç kâr dürtüsünün bir aracı haline gelir.

Günümüzde yalnız toplumsal bilimler değil, doğa bilimleri ve teknoloji de kullanılışları açısından sınıfsal bir karakter kazanmış durumdadırlar. Üniversiteler ve tekeller içindedir. Bilimciler üniversite için değil, tekellerin araştırma-geliştirme birimleri (Ar-Ge'ler) için çalışırlar. Yani artık bir dolaysız-

lık da sözkonusudur. Günümüzde bilimcilerin kapitalizme hizmetleri doğrudan doğruya tekeller için üretimde bulunmaları biçimde gerçekleşmektedir. Bilimcilerin henüz tekellerin memurları durumana dönüşmemiş olduğu dönemlerde de bilim ve kapitalizm ilişkisi özünde bundan farksızdı. Ciltçi yamağı olarak çalışırken, çalıştığı atölyede ciltledikleri kitapları okuyarak büyük bir fizikçi olan -o zaman olanaklıymış bu- Michael Faraday (1791-1867) ile zamanın İngiltere başbakanı arasında geçen bir konuşma buna dolaylı bir örnek olabilir. Faraday, manyetik alanın elektrik ürettiğini saptayarak elektromanyetik indüksiyon olayını gerçekleştirmiştir. Başbakan bunun ne işe yarayacağını sorar. Aldığı yanıt çarpıcıdır: "Bilmiyorum efendim. Ama majestelerinin hükümeti çok yakında bunu vergilendirmenin bir yolunu bulacaktır."

Temel sorusu "Bilim kötüye kullanılabilir mi?" olan bir tartışmada, en güzel yanıt şöyle verilmişti: Sınıflı kapitalist toplum sözkonusu olduğuna göre bili-

min "kötüye kullanılması" olanaksızdır. Çünkü bu toplum koşullarında bilim zaten kötü amaçlı biçimde geliştirilmektedir. Çıkarları ezilenlerin, yani toplumun çoğunluğunun çıkarlarıyla çelişen egemen azınlığın tekelindedir bilim. Ve burjuvazinin elindeki bilimin gelişmesi öyle koşullanmıştır ki, işlevi kâr, kâr, daha fazla kâr sağlamaktan başka bir şey değildir. Bilimin, üretimde kullanılma amacı da işçilere daha rahat çalışma koşulları yaratmak değil, maliyeti azaltıp patronun kasasını daha çok doldurmaktır. Kapitalizmde bilimin düzenden bağımsız, yani sömürü ve kârdan soyutlanmış amaçlara sahip olması olanaksızdır. Çok duyulan bir örnektir: Kapitalizmde bir kimya işletmesi, eğer daha kârlıysa ruj üretimini kanser ilacı üretimine yeğleyecektir. Çünkü kapitalizmde temel dürtü kârdır. Bilimi de , üretimi de yönlendiren

**«Bilim,
bencilce bir zevk olmamalıdır.
Kendilerini bilimsel işlere
verebilecek denli talihli
olanlar, bilgilerini insanlığın
hizmetine sunmakta
birinci olmalıdırlar.»**

bu dürtüdür; yoksa toplumun ve insanlığın mutluluğu değil.

Bilimdünyasıyla ilgilenenler bilirler: Kapitalist ülkelerde çoğu bilimsel buluş aynı nedenlerle hasıraltı edilmekte, üretime sokulmamaktadır. Burada da tekellerin tatlı kârlarını insanlığın ilerlemesine yeğlemeleri sözkonusudur.

Prof. Dr. Özer Ozankaya'nın Toplumbilim adlı ders kitabında, buna gerçekten çok çarpıcı bir örnek bulunmaktadır. Prof. Ozankaya, David O. Woodbury'den aktarıyor. "Elli yıl kadar önce (bu yüzyılın başları - M.S.A.) U.S. Electric Light Co., kendisine düşünce önderliği eden Hiram Maxim'i yılda 20.000 dolar yaşam boyu aylıkla İngiltere'ye sürmüştü; çünkü Maxim'in özgür düşünceli kafası öylesine büyük bir hızla buluşlar ortaya çıkartıyordu ki, önceki donanımı, maliyetleri karşılanamadan değersiz duruma düşürüyordu." (3) Kapitalist düzende bilimcilerin "özgür düşünce"lerinin sınırı, tekellerin yatırımlarının "değersiz duruma" düştüğü noktada biter. Kâr ve sömürü yasalarının yönlendirdiği bu düzende bilimin neye hizmet ettiğini, bilimin ilerlemesinin nelere bağlandığını göstermek için başka örnekler de vereceğiz.

Renkli TV teknolojisinin bulunuşu, üretimine geçilmesinden yıllar önce gerçekleşmişti. Ama yıllar boyunca tekellerin kasalarında kilitli kaldıktan sonra renkli TV üretimine geçildi. Çünkü bu buluş gerçek-

leştigi zaman tekeller, siyah-beyaz TV fabrikaları kurmuşlardı. Mantıksal olarak önce bu yatırımlarını amortise etmeleri, yani bu fabrikalar için yatırdıkları sermayeyi geri almaları gerekiyordu. Bu sermayeyi fazlasıyla geri almadan o teknolojiyi devre dışı bırakıp renkli TV fabrikalarına dönüştüremezlerdi. Ama tekeli düzenin mantığı bu kadar bile masum değildi. Yatırımlarını amortise etmekle yetinmediler; piyasayı doyuruncaya kadar siyah-beyaz TV ürettiler. Artık piyasa televizyona doyunca, renkli TV üretimine geçtiler. Böylece o kutsal kârlarını artırmışlar, o tapındıkları para akışını uzatmışlardı. Ama bu kadarla da kalmadı. Artık kullanmadıkları siyah-beyaz TV teknolojisini emperyalist sömürü ağı içinde tuttıkları Türkiye gibi ülkelere sattılar. Türkiye'deki işbirlikçileriyle, aynı oyunu yinelediler. Batıda renkli TV üretimi varken, Türkiye'deki işbirlikçileri doğrudan bu teknolojiyi almadılar. Önce siyah-beyaz TV ile piyasayı doyurup, ondan sonra renkli TV üretimine geçtiler. 1980'ler boyunca hemen her evde televizyonlar yenilendi. İnsanlar, daha ilk aldıklarında renkli TV alabileceken, ikinci kez para ödediler.

Bilim kamuoyunun kısaca "Cantekin Olayı" olarak sözettiği olay, marksistlerin bilimin kapitalist toplumdaki olanakları üzerine ortaya koydukları tezin hem bir kanıtlanması, hem de güncel bir örneği oldu. ABD'deki Pittsburgh Üniversitesi'nde 1984'ten beri biyotıp mühendisliği profesörü olan Erdem Cantekin, 1986 yılında bir ilaç tekelinin çıkarlarına dokunan bir kanıtlanma yaptığı için, 5 yıl boyunca tıp dergilerinin sansürüne uğradı, bağlı bulunduğu üniversitede hakkında soruşturmalar açıldı, atılma tehdidiyle karşılaştı, laboratuvarlara girmesi yasaklandı. Üniversite Erdem Cantekin'e bir manav dükkanının üst katında penceresiz bir büro tahsis etti ve bu büronun dışındaki çalışmalarını engelledi. Cantekin, bir ilaç tekelinin çocuklardaki orta kulak iltihabını iyileştirdiği iddiasıyla ürettiği Amoxicillin adlı ilacın, değil iyileştirmek, bu iltihabı daha da şiddetlendirdiğini kanıtlamıştı. Gelgelelim, bu tekel Amoxicillin için aynı üniversiteden daha önce olumlu raporlar almıştı. Nasıl mı? "... Dr. Bluestone (üniversitenin yöneticilerinden -M.S.A.), 1983 ile 1988 arasında ilaç firmalarından 260 bin dolar yardım ve 3,5 milyon dolarlık araştırma bursu sağlamıştı" (4) ABD'de satın alınamayacak kaç kişi ve kurum kalmıştır ki zaten? Tıp bilimi insan sağlığı uğrunda çaba gösterir. Ama dolar konuşunca o da susuyor. Bir yaşına kadar olan çocukların

yarısında görülen ve iyi tedavi edilmezse sağırılık ve menenjitte yol açabilen bir rahatsızlık orta kulak iltihabı. Değil doktor ya da bilimci, yüreği kirlenmemiş her insan bunları okuyunca kulak ağrıları içinde ağlayan bebekleri gözünün önüne getirir, içi burkulur. Ama emperyalist-kapitalist dünyadaki bilimcilerin çoğu Dr. Bluestone gibi yüreğini tekellerin dolarlarıyla kirlenmiştir. Amoxicillin ile tedaviye kalkışmanın o küçücük çocukları ileride sağır ya da menenjit yapabileceğini de önemsemezler. Çünkü bu rahatsızlık yaygındır ve iyileştirilmesi için kullanılan antibiyotiklerin yıllık piyasası 2 milyar doları bulmaktadır. Dr. Bluestone'lar tekellerin 2 milyar dolardan önelerine atacıkları kemiklere bebeklerin sağlığından daha çok önem verirler. Anlattığımız örneğin binlerce benzeri kapitalist ülkelerin bilim çevrelerinde hergün yaşanmaktadır, yaşanmıştır. Bu kere bir Türk bilimci bütün saflığıyla tekerlerine taş koyunca, bu olayı çürüten bir göstergesi olarak değil de, tekil bir olay olarak tartışmaya başlamışlardır. Oyunun "sonu" da şimdiden bellidir: İlaç piyasadan kaldırılır ve ABD "bilim" dünyası temize çıkar. Saf olduğu kadar inatçı da olan yeni Cantekin'ler çıkıncaya değin sistemde "arıza" olmaz.

ABD Kongresi'ne kadar giden olay, "mızrağın çuvala sığmaması" sonucu Cantekin lehine gelişmeye başladı. Bunun için Erdem Cantekin'in 5 yıl boyunca mücadele etmesi gerekti. ABD Ulusal Sağlık Enstitüsü de Cantekin'in haklılığını kabul etti; ama "kimseyi suçlu bulmadan" dosyayı kapattı. American Medical Association (Amerikan Tıp Derneği) adlı kuruluşun yayın organı olan ve sekiz dilde birden yayınlanan tıp dergisi JAMA, bugün Cantekin'i savunuyor. Ama aynı bilimciye 5 yıl boyunca sansür uygulayan dergilerden biride buydu. Gelişmeler üzerine Cantekin şunları söylüyor: "*Binlerce insan her gün yığınla haksızlıkla karşılaşılıyor, ama Amerikan sisteminin halen çalışan bir yanı var, o nedenle umutsuz değilim.*" (5) "Halen çalışan yan" ın da kimlerden yana çalışmak zorunda olduğunu göremiyor Prof. Cantekin. Dedik ya, saf! Biz görüyoruz; kapitalist düzenden "umutsuz" uz.

Cantekin Olayı örneğini, olayın saf ve inatçı kahramanının sözleriyle bitiriyoruz: "*Bu olayların Adalet Bakanlığı ve temsilciler meclisine gitmeksizin daha alt düzeyde halledilebilmesi gerekirdi, ama büyük tekeller son derece güçlü, ayrıca Amerikan sisteminin özelliği paran varsa kazanırsın inancı nedeniyle benim tek başıma ısrarlı olamayacağımı düşündüler, avukat*

tutup bu kadar süre çabalayamayacağımı sandılar, o nedenle işin boyutları büyüdü. (Siz, boyutlar büyüyenleri düşünün -M.S.A.) Ama demin de söylediğim gibi bilimsel olarak haklıyım."(6)

Giriş ve çıkış kapıları halka kapalı olan bilim, yalnızca kapitalist sömürünün bir aracı olarak mı halka karşıdır? Hayır. Kapitalist-emperyalist dünyada bilimin gözle görülür bir biçimde militarizmin hizmetinde olması gerçeği atlanamaz. Bu yazıda sayısal veriler sunma olanağımız yok, ama bilimin tüm olanakları halklar üzerindeki emperyalist hegemonyanın emindedir. İnsanın ürünü olan bilim, insana karşı kullanılmaktadır. Aynı zamanda bilim, silahlanmaya hizmet ettikçe kendisine özgürce ilerleme koşullarını sağlayacak olan sosyalizmin karşısına çıkmaktadır. Yalnızca sosyalist ülkeleri kuşatıp tehdit altında tutarak ve bu ülkeleri silahlanma yarışına zorlayıp ekonomilerini zedeleyerek değil, sosyalizm yolunda ilerleyen işçi sınıfına ve devrimcilere de yönelerek yapmaktadır bunu. Elbette komünistler bilimi kendilerine karşı kullanan düşmanlarının bu olanağını, geri adım atmak için bir bahaneye dönüştürmeyeceklerdir. Burada bir görev bir kez daha belirginleşiyor: Bu olanağı saflarımıza katmak! Bilim ve tekniğin ürünlerini mücadele araçlarımızı zenginleştirmekte kullanmak... Kimsenin kuşkusu olmasın, bilim ve teknik, proletarya partisinin elinde on kat daha etkili olacaktır; düşman onu ne kadar etkili kullanırsa kullansın!

Burjuva düzeninde bilimin "iyiye" kullanılmasının sözkonusu olamayacağını anlatmaya çalıştık. Bunun temelinde burjuva düzeninin kötülüklerinin bulunduğunu, bilimin, sömürüye ve teröre dayanan bu düzenden bağımsız davranmadığını söyledik. Bilimin ve bilimcinin bağımlılığına ilişkin bir itirafla bu bölümü bitirmek istiyoruz. Albert Einstein konuşuyor: "Yeni-den delikanlılık çağıma dönseydim, bilim adamı ya da eğitici olmayı düşünmezdim. Bugünkü koşullar içinde olanaklarım elverdiği ölçüde bağımsız olmayı umut eden bir seyyar satıcı ya da tesisat işçisi olmayı yeğ tutardım."(7)

GERÇEK BİLİMCİLER SOSYALİZM İÇİN MÜCADELE ETMELİDİR

Toplumda yaşayan her birey, topluma egemen olan sosyo-ekonomik düzenin kurallarıyla yaşamaktadır. Bir bilimcinin de yeme, içme, barınma, bilim yapma olanakları vb. gereksinimleri onu topluma bağ-

lar. Filmlerde karakterize edilen savruk, dalgın, yaşamdan kopuk bilimci tipi bizim benimseyebileceğimiz bir tip olmadığı gibi, bunlar o bilimcilerin toplumsal gelişmelerden, politikadan bağımsız olduğu anlamına gelmez. Bilimin toplumsal düzen için taşıdığı önem, bilimciyi bir işçi kadar toplumsal düzenle ilişkili kılar. Tarihte bilimi politikadan kopuk gören bilimciler kadar, bilimle politikanın bağına görebilmiş, hem bilimci hem de birey olarak toplumsal mücadelelerde yerini almış bilimciler de olmuştur. Çabasının ürünlerini insanlığın hizmetine sokmak isteyen her bilimci, ona bu koşulları sağlayacak tek düzen olan sosyalizm için mücadeleye katılmalıdır. Paul Lafargue'nün anılarında yazdığına göre Marx, "Bilim ben-cilce bir zevk olmamalıdır. Kendilerini bilimsel işlere verebilecek denli talihli olanlar, bilgilerini insanlığın hizmetine sunmakta birinci olmalıdırlar"(8) demektedir. Bunun koşullarını yaratacak olan, sosyalizmdir. Sosyalizm ise mücadeleyle kazanılır. Gerçek bilimciler, kendilerine gerçekten özgür çalışma koşullarını ve en geniş olanakları sağlayacak olan sosyalist toplum düzeni için mücadelede proletaryanın safında yer almalıdırlar.

Sosyalizmde bilimin insani-toplumsal amaçlara hizmet ediyor olması ona gerçek önemini kazandırır. Bilimin gelişmesi ve insani-toplumsal amaçlarla kullanılması karşılıklı olarak birbirini besler ve bilim, tarihi boyunca sınıflı toplumların ona vurduğu prangaları atarak en inanılmaz boyutlarda başarıya yönelir. Şunu da kesinlikle söyleyebiliriz: Bilim olmadan komünizm tam anlamıyla gerçekleşemez. Komünizmin birçok ideali bilimin olanaklarıyla ete-kemiğe bürünecektir.

M. Sinan ATEŞ

KAYNAKÇA

- (1) J.D. Bernal: The Social Function of Science (The M.I.T. Press, Cambridge-London 1967 s.443-449)
- (2) J.D. Bernal: Marx ve Bilim (Bilim ve Sosyalizm Yay. 1991) s.62-63
- (3) Ö. Ozankaya: Toplumbilim (Tekin Yayınevi 1986) s.9
- (4) Cumhuriyet Bilim-Teknik Eki. s. 256, 15 Şubat 1992
- (5) Aynı yerde
- (6) Aynı yerde
- (7) Aktaran Kuzinen Bşk. Kurul: Marksizm-Leninizmin İlkeleri (Yar Yayınları 1989) c.2 s.161
- (8) Aktaran J.D. Bernal: Marx ve Bilim. s.54

Önce İdeolojiler Bozuldu

Francis Fukuyama'nın şu ünlü "The End of History? (Tarihin sonu mu?)"inin Zülfü Dicleli tarafından Türkçe'ye çevrilmekte olduğunu duydum geçenlerde. Aynı günlerde elimde Teslim Töre'nin "Marksizm ve Sorunlarımız" kitabı vardı; bir de onunla aynı dergide yazan Kenan Kalyon'un bu kitabı eleştiren yazısı. Aslında ileride daha geniş bir yazıya dönüştürmeyi planladığım bazı düşüncelerimi hemen bu kısa yazıda değinmeler biçiminde de olsa ele almama bunlar yol açtı. Bu yazı, burjuva düşüncesinin sefaletine ve ortalığın tozu dumanı içerisinde bu sefaleti göremeyip, yoğun propagandaların etkisiyle marksizm-leninizme güvenini yitirmiş eski devrimcilere ilişkin bir denemedir.

Francis Fukuyama, emperyalizmin ideologlarından. Asıl parlaması, yukarıda adı geçen kitapçığıyla oldu. ABD hükümet danışmanlığından Rand Corporation'a geçti. Rand Corporation, ABD emperyalizmine politika ve strateji üreten, danışmanlık yapan özel bir istihbarat kuruluşu.

Zülfü Dicleli, 12 Mart döneminin THKP-C sanığı. Daha sonra TKP'li ve bu partinin sol düşmanlığı saflarına geçtiği dönemde Merkez Komite üyesi. Dönekliliğini göstermeye doymuyor ve İngilizce bilmeyenler de okuyup zehirlensin diye Fukuyama'yı Türkçe'ye çeviriyor (Yazık, geç kaldı! Bu yazıyı yazdığım gün, islamcı bir yayınevi başka birinin çevirisiyle yayımladı)

Teslim Töre, eski(miş) bir gerilla. Yöneticilerinden olduğu savaşçı bir partiyi acemi enteller kulübüne çevirenlerin başında geliyor. "Dünyamızdaki son değişimler" onu çok sarstı. Kendisine, ideolojisine, partisine, proletaryaya, devrime ve mücadeleye güvenini yitirdi. Bugüne

dek inanmış olduğu herşeye kuşkuyla yaklaştığı için nerede ne söyleyeceği pek belli olmuyor. Okuduğu her kitaptan etkileniyor. İki yıldır yazılarını izliyorum ama düşüncelerini artık izleyemiyorum. Onun yazılarını okumayı bırakan arkadaşlarım, "Teslim Töre bu ay neyi savunuyor?" diye soruyorlar bana. Türkçeyi ve diyalektiği koruyan yasalar olsaydı, her halde T. Töre en üst sınırdan ceza alırdı. Geçmişle ve geleceğiyle bağdaşmamasına rağmen troçkist entellere özenmesi, yeni bir şeyler söyleme hevesine kapılması yüzünden Türkçe'yi bile sık sık katlediyor.

Fukuyama'ya sözüm yok!

Z. Dicleli ve T. Töre, partileriyle birlikte, marksist-leninist ideolojiden sapmaların, insanları sosyalizm saflarından ne kadar uzaklara fırlatabileceğinin örnekleri.

Z. Dicle'nin vardığı nokta zaten gözler önünde. T. Töre'nin aynı savrulmanın hangi durağında bulunduğunu göstermek için kitabından rastgele bir örnek alalım: Sosyalizmde rekabetin ve reklamın da olması gerektiğini söylüyor T. Töre. Rekabetin kapitalizme özgü olduğunu söylemeye bile gerek yok. Ya reklam? Reklam, özne (alıcı) ile nesne (mal) arasındaki ilişkide, öznenin beynini devreden çıkarmak için satıcı tarafından kullanılan bir yöntemdir. Beyni uyuşturmayı, içgüdüleri harekete geçirmeyi amaçlar. İşte T. Töre'nin sosyalizmde eksikliği ni gördüğü şey! Böyle bir sosyalizm bizden uzak olsun.

Lenin, "yolu devrimci teoriyle aydınlatılmayan pratik karanlıkta el yordamıyla yürü diyor. Bundan daha kötüsü, insanın benimsediği teoriye güvenini yitirmesidir. T. Töre'nin durumu da budur. Karanlıkta (hem de ne karanlık!) el yordamıyla yürüyor. Bu durumda eline

ne gelirse kendince teoriye katkı diye "marksizm-leninizmin hazinesine" sokuşturmaya çalışıyor.

MARKSİZM-LENİNİZM, TARİHİN ÇÖPLÜĞÜNDEN BESLENEMEZ

Marksist-Leninist teori geliştirilemez mi? Onun katkılara gereksinimi yok mudur? Tabii ki geliştirilebilir ve tabii ki katkılara gereksinimi vardır. Bizim itirazımız buna değil: Marksist-Leninist teorinin, geçen yüzyılda ölüm fermanını imzalayıp teorik düzlemde tarihin çöplüğüne gönderdiği burjuva düşüncesinden ve onun varyantlarından alacağı bir şey yoktur. Aksini iddia edenler çok oldu ve bugün her zamankinden daha çok var. Geçmişte bunu iddia edenler süreç içinde Marksizm-Leninizmin dışına ve karşısına düştüler. Bugünkülerin varacağı yer de aynıdır. İşte Bernstein, işte Krasin, işte Sovyet Bilimler Akademisi, işte Zülfü Dicleli, işte TBKP ve işte Teslim Töre...

Kapitalizm, sosyalizmin karşısında daha üstün bir alternatif olabilir mi? Aynı cümleden yola çıkarak, burjuva ideolojisi marksizmle boyölçülebilir mi?

İdeoloji, toplumun maddi alt yapısınınca belirlenen siyasal, felsefi, dinsel, sanatsal... düşünce biçimlerinin tümüdür. Burjuva ideolojisinin gelişme olanaklarının olduğunu söyleyebilmek için önce, onun ege men olduğu kapitalist toplum biçiminin sonsuz ve sınırsız gelişme olanaklarına, hatta bu toplumun kendi içinde bir devrim gerçekleştirme olanağına, sahip olduğunu kabul etmek gerekir. Bu olanaksızdır. Bu yüzden burjuva düşüncesinin gelişmesi ve düşünce tarihinde marksizmin yaptığı çapta bir devrim gerçekleştirilmesi de olanaksızdır. Burjuvazi

devrimci olduğu çağda bile bu çapta bir devrim gerçekleştirememiştir; çünkü tarihteki yeri geçicidir. Tarihteki rolü sınırlı olan bir sınıfın bu sınırlılığı aşan bir düşünce devrimini gerçekleştirmesi beklenemez. Burjuvazi devrimciliğini yitirip gerileştikçe, ideolojisi de buna ayak uydurmuş, kendi devriminin temel ilkelerini bile yok etmeye girişmiştir. Burjuva düşüncesi tıkanmış, gelişmek bir yana, gerilemeye ve gerileşmeye başlamıştır. Bu tıkanıklık, burjuva düşünürlerinin kısırlaşmasını, dönüp dolaşıp aynı şeyleri değişik kılıklarda yeniden yeniden söylemesini getirir. Artık "kılık" kalmanınca da yaşamdan kopuk, salt kavramlar düzeyinde tartışmalar, kurgul (=spekülatif; yani eylem alanına geçmeyen, ileriye doğru dönüştürme amacı taşımayan, sadece varolanı bilmek ve varolanı açıklamak amacı güden) felsefeler ortalıkta cirrit atar.

Burjuva düşüncesinin teorik temelini oluşturun "çağdaş" batı felsefesinin üretimsizliğini yine bir burjuva düşünüründen aktaracağımız şu satırlar açıkça ortaya koyuyor: "Avrupa felsefe geleneğinin genel niteliği, onun Platon'a düşülmüş dipnotlardan ibaret olmasıdır."(1) Platon (Eflatun), 2500 yıl öncesinin antik Yunan köleci düzeninin filozofudur. Köle sahibi zengin soyluların oğlu, nesnel idealizmin babasıdır. Burjuva felsefesi onu aşamıyor.

Varlığı insanlığın gelişimine ayak bağı olan bir düzen insanlığın düşünsel gelişimine yol verebilir mi? İnsanlığa aadan başka bir şey veremeyen, insan kanyla beslenen kapitalizm bir düşünce devrimi gerçekleştirebilir mi? Böyle bir düzenin filozofları elbette dünyaya fildişinden yapılmış kulelerinin tepesinden bakmak ve her yolun aynı kapıya çıktığı anlamsız labirentlerinin dar dolambaçlarında geviş getirmek zorundalar. 98 yıllık uzun ya-

şamı boyunca tutarsızlıklar içinde sallanıp durmuş, hatta zaman zaman materyalizme bile bulaşmış bulanık kafalı burjuva düşünürü Bertrand Russell, felsefeci olmak isteyenlere ne öğütüyor bakın: "(...) Kuşkusuz bu açıkça saçmadır. Ama felsefeci olmak isteyen kimse, saçmalıklardan kaçmamayı öğrenmelidir."(2) Şunu söylemek istiyor: Felsefe felsefe için yapıldığına göre, önemli olan bir vargının saçma olması değildir. Biz burjuva filozofları işsiz kalmamak için saçmalıklar üzerine de sayfalar doldurabilmeliyiz. Hem, felsefeyi bir söz cambazlığına dönüştürmezsek, düşünce yoksulluğumuzu nasıl saklayabilir, marksizm karşısında nasıl ayakta durabiliriz? Elimizdeki tüm olanakları kullanıp masabaşı sayıklamalarımızı felsefe diye marksizmin karşısına koymazsak, yığınları nasıl oyalayabiliriz?

Burjuva düşüncesinin amaçilerlemek\ilerletmek değil, "muhafaza" etmektir; doğrulara ulaşmayı değil, kendi iğrenç düzenini korumayı amaçlar. "Sayıları gittikçe artan ve örgütlenme güçlerini geliştiren işçi sınıfımız, siyasal ve ekonomik özgürlüğü durdurmaya yönelebilir. O halde emeğin hiçbir biçimde değer yaratmadığını ortaya koyan bir kuram geliştirmeliyiz."(3) Bu satırların yazarı "prof." ünvanı taşıyan Stanley Jevons (1835-1882) adlı bir burjuva ekonomisti. Günümüzde artık bunun gibi açık ve "dürüst" yazan burjuva düşünürü kalmadı. "İşçi sınıfımız arttıkça ve örgütlenme güçlerini geliştirdikçe" burjuva ideolojisi kendisine "kılık" bulma gereksinimi duyuyor. (Marksizmin popüler olduğu dönemlerde marksist kılığabürünmekten, marksist söylemi kullanmaktan da çekinmemiştir. Leninist güçlerin, gerçek komünistlerin güçlenip iktidara yürüdüğü günler geldiğinde, burjuvazi Teslim Töre'nin yazdığı türden ki-

tapları sahiplenmez mi sizce? Bundan ne zarar görür? Milyonlar sosyalizme yürüyorsa, kafa karıştırmak için, kapitalizmin de erdemli ve örnek alınacak yönleri olduğunu göstermek için, kendisine komünist diyen birinin yazdığı böyle bir kitaptan daha etkili bir araç bulabilir mi? Kuşkusuz bu kitabı T. Töre'ye burjuvazi yazdırmadı. Ama tehlikeli olan, dikkat edilmesi gereken de bu zaten.)

Stanley Jevons'tan yaptığımız alıntı, aslında, tüm burjuva düşüncesinin temel amacının özetini vermektedir. Ekonomi alanında, "emeğin hiçbir biçimde değer yaratmadığını" göstermek, felsefe alanında insanın güçsüzlüğünü ve kapitalizmin "insan doğasına en uygun düzen" olduğunu kanıtlamak...

Gelişme yolları tıkanmış olan burjuva düşüncesi, bugün "yıkılan sosyalizm" safatalarıyla başarı kazanmış görünüyor. Yarın ne yapacak? Bugün, bizim ne yapacağımız önemlidir. Düşünsel açılımlarımız, "teoriye katkılarımızı kendi kaynağımızdan yapmalıyız. Ampirizme düşmeyelim, düşmanın gelişme olanaklarını (olanaksızlıklarını) iyi inceleyelim. Bizim teorimiz yeterince zengindir ve sonsuz bir gelişme potansiyeli barındırmaktadır. Bu potansiyeli açığa çıkarmaktır yapmamız gereken, yabancı unsurlarla bozmak değil!

1.A.N. Whitehead'den aktaran: Walter Kaufmann, *Philosophic Classics*, Prentice Hall, Inc., New Jersey-ABD, ikinci baskı 1968, cilt 1, s.75

2. Bertrand Russell, *The Problems of Philosophy*, Oxford University Press, sekizinci baskı 1978, s. 9

3. Aktaran: Orhan Hançerlioğlu, *Felsefe Ansiklopedisi-Düşünürler Bölümü* cilt1 (Stanley Jevons maddesi) Remzi Kitabevi Yayınları 1985

İşbirlikçi Tekelci Sermaye İçin Bir Dönem Sona Ererken

Türkiye'de sosyal demokrat politikayı tarihsel olarak ikiye ayırmak mümkündür. 1) 1970-1980 dönemi 2) 1980 sonrası dönem. Tekel-devlet kapitalizminin siyasi gerici ve ekonomik zor uygulama politikasını yüklenilen sosyal demokrasi ülkemizde 12 Mart faşizminin uygulamadan çekildiği 1973'lerde toplumsal taban edildi. 12 Mart öncesinde ve sürecinde etkin kılınan faşist devlet yapısı artık tekelci sermayenin faşist ve reformist politikalarını "kaldırabilecek" bir yeteneğe ve güce kavuşturulmuştu. 1973 genel seçimleri ile beraber liderliğini B. Ecevit'in yaptığı sosyal demokrat hareket toplumsal tabanın tamamına yakını işçi ve emekçi kitlelerden edildi. İşçi ve emekçi kitlelerin akın ederek sosyal demokrasinin peşine gitmelerinin sebebi özgürlük ve demokrasi istemleri idi. 1960 sonlarından başlayarak 12 Mart sürecinde belirgin olarak sosyal yaşama damgasını vurmaya başlayan işbirlikçi tekelci kapitalizm, toplumun o güne kadar süren "sıradan" yaşantısını allak bulak etmişti. Ülkemizde işbirlikçi kapitalizmin tekelleştiği ilk dönemde ona karşı toplumsal muhalefetin başını küçük burjuvazi çekti. Aydınlar, öğrenciler, bürokratlar daha duyarlı idiler ve değişimi çabuk farkettiler. Toplumsal muhalefetin başına geçerek o dönem bütün dünyada etkin olan demokrasi-sosyalizm söylemleri ile tekelci sermayenin karşısına dikildiler. 12 Mart Faşizmi toplumsal muha-

lefeti tamamen yok edemedi. Daha çok "içe dönük" olarak kendi devletini güçlendirdi ve yeni bir şekil verdi. İşte 1973 sonrası B. Ecevit liderliğindeki CHP'nin başarısının sebebi küçük burjuva önderlikli toplumsal muhalefeti kendisine kanalize etmesidir. Şüphesiz toplumsal muhalefetin CHP'ye akması sadece subjektif bir hata değil, aynı zamanda tarihsel bir zorunluluktur. Çünkü o dönemde işçi sınıfının başını çektiği; her türlü burjuvaziden bağımsız bir hareket yoktu. Bunu iyi değerlendiren ve kendi dayanma gücünü iyi hesaplayan işbirlikçi-tekelci sermaye Ecevit'e yol verdi. Ecevit 1970'lerde metropollerdeki sosyal demokrasinin aksine daha radikal bir söylem kullandı. "Emek", "toprak", "su", "sömürü", "hakça bir düzen", "özgürlük", "demokrasi" kelimelerini çokça kullandı. Aslında bu da tekelci burjuvazinin bir zorunluluğu idi.

Başka türlü emekçi kitleleri kontrol altına alamazdı. Sosyal demokrasinin oldukça etkin olduğu 1970'li yıllarda başlangıçta tekelci sermaye toplumsal muhalefeti dizginledi. Daha sonra bölerek kendi siyasi platformuna çekmeye çalıştı. Bu evrede işçi sınıfı hareketi ön plana çıkmaya ve küçük burjuvaziyi olumsuzlamaya başladı. İşçi sınıfının, tekelci sermayenin siyasi platformundan ayrılmaya başlaması Türkiye'de sosyal demokrasinin gerçek yüzünün görülmesini sağladı. "Umut" Ecevit, sıkıyönetimci ve baskıcı Ecevit oldu. 12 Eyl-

lül faşizmi, işçi sınıfı önderliğindeki hareketin sosyal demokrasiye tam bir ayrışmasını engelledi ve yarım bıraktı. 12 Eylül darbesinin en büyük sebeplerinden birisi de zaten bu idi.

1980 sonrası sosyal demokrat partilerin politikalarına baktığımızda daha önceki dönem uyguladıkları politika ile tam bir "çelişki" görürüz. 1970'lerde çeşitli yalanlarla işçi sınıfını avutup kendisine bir oy deposu olarak gören sosyal demokrasi, bugün işçileri bir sınıf olarak bünyesine almayı reddetmekte ve geçmişte kullandığı radikal söylemleri kullanmamaktadır. 1970'lerde sosyalistlerin, uğruna çok mücadele ettikleri işçi sınıfını sosyal demokrasiye koparma politikasını bugün sosyal demokrasi kendisi yapmaktadır. Yani açıktan kendi tekelci tavrını ortaya koyup sınıf olarak işçileri reddetmektedir. Bunun sebebi ise tekelci burjuvazinin kendine çok güvenmesidir. Gerek 12 Eylül faşizminin sınıfa saldırdığı korku, gerekse sosyalist sistemin çözülerek sosyalizmin prestij kaybı tekelci sermayeye büyük bir güven sağlamıştır. Bunun dışında işçi sınıfı hareketindeki yalpalamalar, moral bozukluğu, nereden başlayacağını bilememe vb. gibi olgular tekelci sermaye için büyük bir avantaj sağladı. 12 Eylül faşizmi özellikle sendikal harekete el attı. Onları devletin bürokratik bir aygıtı haline getirdi. İşçi sınıfının ilk "okulu" olan sendikalar pratik olarak sınıf mücadelesindeki işlevlerini kaybetmeye başladılar. Sı-

nif, sendikal eylemini dahi yapmakta zorlandı. 1989 ve 1991 bahar eylemlerini kendiliğinden örgütledi. Giderek işyeri işgalleri, sokağa çıkma gibi radikal eylemlere yöneldi. Fakat bu hareketlenmenin bütün sınıfı kapsadığı söylenemez. Sürecin nereye varacağını subjektif etken belirleyecektir.

Bugün hükümet ortağı olan SHP, bu "başarısını" geniş emekçi kitleleri peşine takarak ve onlar için yalan politikalar üreterek sağlamamıştır. SHP nin hükümet ortaklığı teknelci sermayenin bir tercihi olmuştur. SHP seçim öncesinde ulusal sorunda bilinen devletçi politikayı savunmuş, işçi sınıfına ise iş ve sendikal yasalarda iyileştirmeler vaat etmiştir. ANAP döneminde ekonomik istemli de olsa bir hareketlilik içine giren işçi sınıfını mümkün olduğunca oyalamak için SHP hükümete dahil edilmiştir. Fakat SHP'nin işçi sınıfını oyalama gücü yetersizdir. Başlangıçta zorlama bir şekilde "emek ağırlıklı parti" olarak sunulmasına rağmen bunu hiç kimse ciddiye almadı. SHP'nin işçi sınıfı karşısındaki bu çaresizliği, en başta kendi kadro yapısından ileri gelmektedir. Çünkü CHP'nin kapatılması ile açık politikadan uzaklaşan sosyal demokrat kadrolar ekonomik mücadelelerinde büyük başarı sağladılar. Hepsi köşeyi döndüler. Bireysel olarak da teknelci sermayeye entegre oldular. Sistemin hukuki bürokratik askeri yapısı ile tam bir bütünleşme sağladılar. Yani kısaca toplumun en çürümüş tabakasına "yükseldiler". Bugün sosyal demokrasinin politikasını belirleyen yöneticilerin faşist özellikler göstermesinin sebebi budur. Bu özellikleri verilecek subjektif çabayla daha da açığa çıkacaktır.

Sosyal demokrat kadronun diğer bir yanını bürokratlaşmış sendikacılar ve konformist bir yaşam arayan bir kısım işçi oluşturmaktadır. 1980 öncesi oldukça fırtınalı geçen sendikal mücadele o dönem sendikacılarını oldukça yıpratmıştı. Bir yanı sıra işçi sınıfını savunmak diğer yanı sıra sermayeye güven vermek onlar için bir kabus haline gelmişti. 12 Eylül onları bu deritten kurtardı. En başta işçi sınıfı susturuldu. Bu suskunluk ortamında onlar gerçek kişiliklerini ortaya koyarak işçi sınıfının "yöneticileri" oldular. Yani denize düşen işçi sınıfının yılanları oldular. Bu sendikacılarda toplumun en çürümüş tabakasına dahildirler. Zaten sendika yönetimlerinde giderek DYP-ANAP-RP gibi partilerin ağırlıklarının artmasının sebebi onların ayırıcı hiçbir özelliklerinin kalmamasından ötürüdür.

Özellikle devlet işyerlerindeki işçiler kesin bir yol ayrımına gelmişlerdir. 70 yıllık uygulanan protokol parçalanmıştır. İşten çıkarılmalar ve özelleştirmeler geri dönülmez bir sürece girmiştir. Bugüne kadar siyasal mücadeleden uzak kalıp devletin diktasını kabul eden işçi kesimleri bir ölçüde yaşadıkları konformist yaşamda kaybetmek üzeredirler. Henüz çuvaldızın ucu kendilerine batmayan işletmelerin işçileri en şanslı olanlardır. Çünkü milyonlarca işsiz kol gezdiği bir ülkede iş sahibi olmak ve ortalama ücreti aşmak gerçek bir şanstır.

Sosyal demokrat kadroya birde "eski solcuları" dahil etmek gerekir. Bunlar 1980 öncesi dönemde tesadüfen veya zorunluluktan sosyalist mücadelenin kıyısına köşesine bulaşmış kişilerdir. O dönemde de aslında mücadeleyi le-

keleyip burjuvazinin yanına çekmeye çalışmışlardır. Bugün "zamanında mücadele vermiş" tecrübeli "solcular" olarak sınıfa akıl dağıtıp temkinli olmayı öğütlemektedirler. aslında bunlar sosyalizmin en bilinçli düşmanlarıdır. Geçen 8 aylık hükümet döneminde SHP diğer burjuva partilerinden farklı hiç bir işlevi yerine getirememiştir. Hatta yerli ve yabancı basında sürekli alay konusu olmuştur. Vatandaşların hiç birisi gerçekleşmemiş, teknelci sermaye ANAP döneminden sonrada hiçbir taktik değişikliğine gerek duymamıştır. SHP'nin vaatlerini kitlelere ulaştıran bu kadrolar, bugün pişkin bir şekilde "bu memlekette hiçbir şey değişmez" diyerek aslında hiç değişmesini istemedikleri soygun ve sömürü düzenini emekçi kitlelere kabul ettirmek istiyorlar.

Şüphesiz bütün bu anlatılanlar sosyal demokrasinin iç yapısı ve günümüzdeki konumudur. Bunun dışında ise sermaye ile her gün uzlaşmaz bir mücadele içinde olan bir halk vardır. Hak arayan, iş bulamayan, işten atılan, ulusal kimlik isteyen, sendikalaşmak isteyen, fuhuşa, açlığa hayır diyen, soygunu ve yolsuzluğu kanıksamayan bir halk vardır. İşte herşeyi ile çürümüş sosyal demokrasi bu halkın yanında tarihsel olarak bir hiçtir. Bugünden başlamış olan hükümete karşı homurdanmalar, başkaldırımlar artık yatıştırılmaz. Burjuvazi ise kısa dönemde çaresiz kalmaya adaydır. Çünkü ortaya süreceği hazır bir reformist seçeneği yoktur. Bu dönem iyi değerlendirilmeli ve öznel çaba en üst düzeye çıkarılmalıdır. Yeni bir sıçrama ile tarihin en geri dönemlerinden birisi kapatılabilir.

Bir İşçi

Emekçi Kadınlar Derneği(EKD)nin Gezisi Yapıldı

Emekçi Kadınlar Derneği olarak düzenlenen kır gezisi, kaynaşmanın, dayanışmanın yaşandığı coşkunun bir günü olarak geçti.

Kollektif yaşama örnek olacak sofraya başı birliktelikten, omuz omuza tutulan halaya, söylenen türkülere kadar paylaşılan coşku, geziye katılan insanların daha bir kaynaşmasına neden oldu.

Gezi programının bir parçası olarak yapılan bilgi yarışmasına gösterilen ilgi, özellikle de kadınlarla ilgili soruların sorunun canlı bir şekilde katılımı olarak tartışılması,

nan tiyatro gösterileri ve şiir dinletileri de ilgiyle karşılandı.

Davul-zurna eşliğinde genç-yaşlı, kadın-erkek demeden çekilen halay gezinin sonuna gelindiğini gösterirken, dernek başkanının "sadece gezilerde, toplantılarda değil, burada olduğu gibi mücadele alanlarında da birlikte olmak, sesimizi birlikte yükseltmek istiyoruz. Haklarımızı alana kadar, sömürüyü durdurup, kadınların da erkeklerle eşit haklara sahip olmasını sağlayana kadar mücadeleyi yükseltelim." çağrısı coşkuyla alkışlanıyordu.

kadınlarında artık kendi sorunlarına daha duyarlı hale geldiğinin ve sesini yükselttiğinin göstergesiydi. İşçi ve emekçi sınıfı kadınlarını, kendilerini ezen ve sömüren düzene karşı ancak ve ancak kendi sınıf kardeşleriyle birlikte mücadele etmesiyle kazanımlı olacağı perspektifi, somut örnekler verilerek tartışıldı ve kadın hareketinin mücadelesini sekteye uğratan, muğlaklaştıran yönelimler mahkum edildi.

Gezi etkinlikleri arasında bulu-

Faşist Devlet Legal-İllegal Örgütleriyle Katletmeye Devam Ediyor!

Hafız AKDEMİR
(Özgür Gündem)

Devrimcilere ve yurtseverlere yönelik saldırılarla yetinmeyen, faşizmin katliam çetesi kontrgerilla basın mensuplarını da katletmeye başladı.

Yeni Ülke gazetesi muhabiri Cengiz Altun, Özgür Halk temsilcisi Çetin Abayay, Gündem gazetesinden Hafız Akdemir kontrgerilla tarafından katledildiler. Yahya Orhan öldürüldükten hemen sonra Burhan Karadeniz kontrgerillanın kurşunlarına hedef oldu. Burhan Karadeniz ölümle pençeleşiyor.

Faşist teröristler katliamlarını sürdürürken, faşizmin yetkili ağızlarından alçakça yalanlar sürüyor. Faili meçhul, karanlık güçler, yakalanacaklar, önlemeye çalışıyoruz gibi yalanlar hep sürüp gidiyor.

Onurlu bir yaşamı seçenler, ezilenlerin, sömürülenlerin kurtuluşu için mücadele edenler faşist teröristler tarafından katlediliyorlar. Kürdistan'da daha da boyutlan-

Çetin ABAYAY
(Özgür Halk)

Burhan KARADENİZ
(Özgür Gündem)

mış olan katliamların basın emekçileri ne de yönelmesinin nedeni açıktır. Başlamış olan savaşta faşizmin taraftarı olmayan herkes hedef durumundadır. Ezilenlerin, sömürülenlerin sesi olmaya çalışan, basın

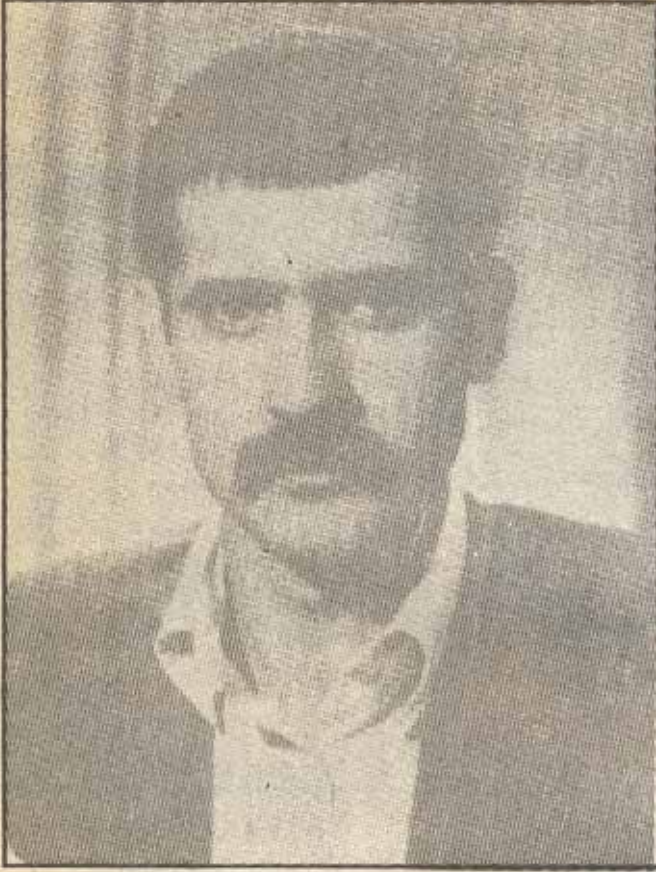
Yahya ORHAN
(Özgür Gündem)

emekçileri, devrimci mücadelenin yükselmesinden yana halkın yanında yer alarak bu saldırılarla göğüsleyeceklerini de ortaya koymuşlardır.

Kürdistan'da artık basına da yönelen bu saldırılar, metropollerde de yargısız infazlar halinde sürüyor. Kartal'da polisin baskın yaptığı bir evde 3 devrimci daha yargısız, sorgusuz katledildi. Devlet güçleri, giderek derinleştirdikleri iç savaşı her gün daha azgın yöntemlerle sürdürüyor. Gün geçmiyor ki, dağlardan, köylerden, şehirlerden ölüm haberleri gelsin. İstanbul'da yaşanan son saldırı da Ramazan CEVİZ, Nurgül YAŞAR, Emre BİLGİN, Hasan DEMİR kontrgerilla tarafından katledildiler.

Faşist devlet terörünü lanetle kınıyoruz.

**DEVİRİM
MÜCADELESİNDE
KATLEDİLENLER
UNUTULMAYACAKI...**

İhsan ÖZSOYLU

*«Düşmesin bizimle yola
Evinde ağlayanların gözyaşlarını
Ağır bir zincir gibi boynunda taşıyanlar
Bıraksın peşimizi kendi yüreğinin
Kabuğunda yaşayanlar.»*

Şiiri dilinden hiç düşmezdi.
Son sözü «En gerekli olduğum
bir zamanda gidiyorum. Sağ ele
geçiremediler, cesedimi de
vermeyin burjuvaziye.» oldu.
Sen öğrettin bir çoğumuza
kavganın acımasızlığını!...

MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR!

Dergimizin yönetim yeri
ve telefon numarası
değişmiştir. Yeni yazışma
adresimiz; İNEBEY
MAHALLESİ, KÜÇÜK
LANGA CADDESİ,
HÜRĞEL APARTMANI,
NO:19, KAT:4
AKSARAY-İSTANBUL; yeni
telefonumuz ise 529 94 46
olarak değişmiştir.

SENDİKAL MÜCADELEYE BAKIŞ

EMEKÇİ MALİYECİLER

İsteme adresi ve yazışma yeri:
İnebey mah. Küçük Langa Cad.
Hürgel Apt. No:19 Kat:4
Aksaray-İSTANBUL

DEVİRİM KAVGASININ SADIK BİR NEFERİ KOMÜNİST ÖNDER, ENTERNASYONALİST SAVAŞÇI TEĞMEN ALİ

THKO'nun önderlerinden Hüseyin İNAN, idam sehpasında şu sözleri haykırıyordu: "... Ben şahsi hiç bir çıkar gözetmeden halkımın mutluluğu ve bağımsızlığı için savaştım. Bu bayrağı, bu ana kadar şerefle taşıdım. Bundan sonra bu bayrağı Türk halkına emanet ediyorum..."

Hüseyin 1972'de, taşıdıkları devrim bayrağını Türkiye halklarına, gençliğe emanet ederken içi rahattı. Biraktığı kırmızı bayrağı onurla taşıyacak insanların çıkacağını biliyordu.

Cevat Saim ÇELEN, FKÖ içindeki adıyla Teğmen Ali bu bayrağı alıp taşıyanlardan biridir. Teğmen Ali kavganın, sınıf kavgasının insanıdır. Onun için önemli olan her türlü gericiliğe karşı savaşımdır. Mekan ve zaman önemli değildir. Bundan dolayıdır ki o, bir çoklarının yaptığı gibi Filistin kamplarını Avrupaya geçerken uğranılan bir yer, konaklama yeri olarak görmemiştir. Bu yüzden ki siyonizme karşı savaşmak için Filistin'de kalmıştır. O kelimenin gerçek anlamıyla bir ENTERNASYONALİST SAVAŞÇI'dır. Bir gerilla olarak gittiği Filistin kampında kendini kabul ettirmiş, üstün özellikleriyle kısa zamanda kampın eğitmeni olmuştur. O sadece patlayıcılar ve silah konusundaki yeteneği ile değil, üstün bir disipline ve kişiliğe sahip oluşuyla da FKÖ içinde kendine layık bir yer edinmiştir.

1981'de Filistine beraber geldiği yoldaşları, Bedri (Mustafa Çetiner) ve SEYİT (İmam Ateş)in Arnun kalesinde siyonistlerin saldırıları sonucu ölmesi onu çok etkiler, Komutanı olduğu eğitim kampından, Lübnan'a ön saflara gönderilmesi için FKÖ'ye başvurur. Teğmen Ali'nin bu isteği kabul edilir.

Ali, cephede de savaşçı ruhu, nişancılığıyla, disiplinli ve özverili çalışmasıyla herkesin gönlünde taht kurar. Filistin'e gelişinin 3. yılında bir çatışma esnasında ağır yaralanır. Tedavi görmesi için başka bir ülkeye gönderilir. Tedavisi biter bitmez cepheye, bölüğünün başına döner.

11 Ağustos 1986 günü ölüm, TEĞMEN ALİ'yi Filistin'de siyonizme karşı savaşırken yakalar. Emperyalistlerin uşağı siyonist İsrail'in 11 Ağustos'ta Filistin mevzilerine düzenledikleri hava saldırısı sırasında, kahramanca dövüşerek, inandığı bir dava, sevdiği bir halk uğruna ölümle kucaklaşır KOMÜNİST ÖNDER TEĞMEN ALİ.

Teğmen Ali devamlı olarak mücadele arkadaşı Seyit Konuk'u ve iki yoldaşının teslimiyet bilmeyen kişiliklerini, savaşçı ruhlarını düşünür. Hep onlar gibi olmak ister. 13 Mart savaşçıların kavgasını hatırladıkça içindeki kin büyür, içinde yanan devrim ateşi bir alev gibi her yanını kaplar. İşte o anlarda silahına daha bir gayretle sarılır hedefini vuran her mermisinin güzel günleri daha da yaklaştırdığını bilirdi.

Sen, Teğmen Ali, Denizlerin ve Seyitlerin yolundan yürüdün. Onların bıraktığı bayrağı sen dalgalandırdın. Bizde senin ve 13 Mart savaşçıların yolundan yürüyor ve sizin canınızla, kanınızla beslediğiniz devrim ateşini besleme sırasının, yangınlara dönüştürme görevinin bizlerde olduğunu biliyoruz. Bizlere bıraktığınız kırmızı bayrağı, en ön saflara taşımak için gereken herşeyi yapacağız. Bizlere emanet ettiğiniz silahınızı her türlü gericiliğe karşı, faşizme karşı kullanmak için elimize aldık. Sizin haykırdığı "Devrim kavgadan geçer" şiarı bizim en önemli şiarımız olacaktır. Senin ve 13 Mart savaşçıların yolundan ilerleyen bizler, seni ve tüm devrim savaşçıların kavgamızın içinde yaşatacağız.

NOT:

Onu anlatmaya birkaç cümle yetmez. Onu anlatmak onu anmak, hakkında ciltler dolusu yazı yazmakla da olmaz. O kavganın içinde anılmayı, elinde silah gericiliğe karşı savaşan bir gerillanın aklının ucundan geçmeyi herşeyden çok isterdi. O kavganın içinde anılacak bir savaşçıdır.

**ARTIK!
KAPİTALİSTLERE SERVET,
KENDİMİZE SEFALET BİRİKTİRMEK
İSTEMİYORUZ!...**

**YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ
MÜCADELE BİRLİĞİ!**

